

HERFORT
ÉS
KLÁRIKA.

VALAMI
az érzékeny szíveknek kedvéért.

NÉMETBŐL
MAGYARRA FORDÍTOTTA

Sz. I.

MÁSODIK RÉSZ.

PESTEN, 1793.
FÜSKUTI LANDERER MIHÁLY
kölségével és betűvel.

Döbögő szívvel ezt mondván Herfort :
most, vagy soha sem! — azon-köz-
ben az ő kormos fekete társaival a' kapu-
hoz juta. Ez meg-nyitatók, és mihelyt
látták, ők kik légyenek, minden szó nél-
kül bé botsátották őket.

Fridman volt a' kalauz, ki már itten es-
méretes vala. Herfort az inafokkal ötet
követte. Mihelyt a' Klafstromban benn va-
lának, félre igazítá Fridman az inafokat. —
Még kora volt. A' hofzfú, fetétes fo-
lyosókban olly tsendefiség vala, mintha ot-
tan ember sem lakozott volna. Egyetlen
egy Apátzát sem lehetett látni. Herfort
Fridman mellett úgy küllogott, mint afféle
ember, a' ki idegen házban gyanúságos
helyen vágyon, és tekingelődik, ha nem
völne-é valami el-tsillenteni való. Minden
ajtót

ajtót meg-néze, de valamennyit bé-zárva találá.

Végre fel-derüle az ő napja. Nem is tudta, hányadán vagyon, midőn az ajtót meg-nyilni, és az ő Angyalának fejét elő-jöni látta. Mit gondolt ő ekkor? — Semmit sem. Csak nem le-gázolta a' vezető-jét, az ajtóhoz ugrék, és a' szobátskába be. Az ajtó bizonyosan nyitva maradt, és a' drága időt ölelgetésekkel el-veztette volna, ha őtet az ő pajtársa meg-nem intette volna: fietne, és magát el-ne árúlná. Egy fertály óra alatt ismét itt leszek, mondá Fridman, és bé-tette az ajtót.

Herfort meg-fogadta intését. Tüftént le-vonta Klárikának ruháit, mint egy haramia, ki az úton valami bóldogtalant megtámad, ruháit szaporán le-fosztja, ne hogy valaki rajta kapja. Rá adta a' kormos öltözetet. Fejébe a' korom-sapkát, és övéjébe a' vakarót tűzte. Minekutánna kezeit, nyakát, és halovány szép ortzáját koronnal vastagon bé-kente volt; úgy állott előtte az Angyal, mintha ördöggé változott volna.

vólna. Valóban olly esmérhetetlen is volt, hogy maga az ő tulajdon Anyja is meg-esküdütt vólna, hogy nem az az ő leánya.

Fridman hamar hozzájuk fordult. — Kéfszen vagynak-é? No! tsak szaporán ki, és el! — Ki-felé menének. A' Leányzó reszketett az ő szabadítója mellett, hogy majd nem meg-hólt a' félelem miatt. De annál bátrabb vala Herfort. Az ő szíve erős verésekkel dolgozott melyében, és az örömmiatt szökődött. Gondolván: kezemben vagyon már! az ördög se ragadja-ki belőle.

A' kapuhoz jutván, kérdék tőlök: hogy már kéfszen vólnának? Nem még, felele Fridman. Igen hamar vólna ez! Három inafok még benn dolgoznak; e' ketteje pedig falura mégyen: én meg a' feprűmért. Által-menének; a' szegéleten el-tsavarodának; el-hagyák Fridmant szapora közönetekkel, és oda fietének, mint valamelly özek, kiknek inokban az ebek vagynak, a' hol a' kotsi reájok várokozik.

Bukám a' kotsiban fel-állott, félelmes várakozással. Melly jót-kívánással volt telleyes az ő szíve, hogy a' szerelmes pároknak szerentséjek legyen! Melly nagy öröm áradott az ő lelkére, midőn a' két fekete Angyalt távolról meg-pillantotta! — Végre kotsihoz jutának. Lélek-szakadva bé-hágván, le-erefték a' bőr ernyőket, és a' hirtő, mint a' szélvész, el-repüle.

Áldafsék az Isten! Ez volt az első hang, mellyet az örülő ifjú az ő mátkájának szívéből száján elé-jöni hallott. Áldafsék az ő szent neve! foházkodá Herfort, és Klárikát buzgó indulattal dőbögő szívéhez szorítá. Nem gondolván az otsmány korommal, egymáft tsókolgaták olly forrón, a' mint tám annak-előtte foha fem.

Bukám nem gátolta őket. Tsak az ő lovait szóllogatta; gondolván, ha véreket veszi is, ez a' barátságnaq tsekély áldozatja léfzen. Az volt az ő kívánsága és igyekezete, hogy a' két szeretőket hamar bátorságba teheffe.

Laffan lassan magához tért a' Kis-Afzfzony a' félelemből, és vígabban befszélhetett az ő kedvesével, a' ki tsupa öröm vala. Tudakozá: ki légyen a' kotsis, és ha attól is bátrak lehetnek-é? — Nem esméred ötet, Szívem! felelé Herfort. Hifzen a' te jó Bátyád, ki téged a' Klafstromban olly gyakran meg-látogatott. Óh Klárika! az Egek nékem nagyobb ajándékot nem adhattak volna, mint ezen egyenes szívu barátomat. Mindennel ennek tartozunk mostan. Ez által vagy te is szabadságban, és az én karjaim között, ez által jöttem én is a' te birtokodba.

Leg-ottan fel-veté a' Kis-Afzfzony az ernyőt. Óh kedves, jó Bátyám Uram! Maga vagyon itt? Ezerfzerte való ezer közfőnet legyen Magának, drága Férjfiú! — Mit tselekedjem, óh nemes szívu, hogy háládatofságotat meg-mutathassam? — Ha engedte volna a' jámbor szívu Bukám, még tovább is így buzgott volna Klárikának hálával forró szíve. De ezt mondá: Szünjék, szünjék, édes Kis-Afzfzonyom! szünjék a' közfőnéstől! Én leg-forróbb szív-

vel vagyok a' Maga és Herfortnak barátja. Mennyei jutalmam vagyon mind azért, a' mit tselekedtem. Mert szívem bé-tölt mennyei örömmel, hogy Magokat meg-szabadíhattam, hogy egy szerelmes Párt boldognak lenni láthatok. A' Kis-Afzfzónynak barátsága, és a' Herforté is hozzája, ha nékem meg-vagyon, azután mindenem meg-vagyon, a' mit kívánok. — Egészzen és örökre oda ajánljuk azt! kiálták mind a' ketten.

Egy szem-közt jövő kotsi véget vetett a' bezéllgetésnek. Hogy meg-ne látaffanak, bé-kellett az ernyöt húzniok.

Már közelgetett a' Dél is. A' lovak tajtékokok valának, és már már kezdének a' korbátsra is keveset hajtani. Minthogy Bukám tudta az egész környéknek tsinját, őket az Ország-úttól mindenkor távoladon, rédég-útakon hordozta, 's már most jó darab földet meg-haladtak: tehát már minden veszedelemtől menteknek vélte őket lenni, jobban kezdette kémélleni a' lovakat. Egy elő-jövő haraszt alkalmas helynek látszott

né-

nékie arra, hogy ott az undok alakban lévők le-vetkezzenek: mert különben sohol vélek bé-nem szállhatott. Tehát bé-járt a' harasztba.

Itt ki-szállván, 's egymást tetétől fogva talpig el-nézegetvén; szörnyű katzagás eredett közöttök. A' Kis-Afzfzóny leg-furtsább volt. Herfort elő-vévé kis tükrét, 's Klárika eleibe tartá. Klárika látván magát, iszonyodva visszsa-hökköle, és hátra tekintvén, ha nem valami ördög áilana-é megette. Végre kéntelen volt maga magán nevetnie. Herfort' ábrázatja nem volt olly szembe tűnő, mert nem volt korom-sapka a' fejében: de kívánatos sem volt. Bukám az ő öltözetében tökéletesen az volt, kinek képét viselni akarta, egy kotsis, kinek Liberiája ugyan tsak urias vala.

Midőn a' magokra veendő ruhákat kifszedték volna a' bőr-ládából, láták, hogy annak hijával vólnának, a' mi leg szükségesebb. Nem öltözködhetének-fel elébb, mint magokat meg-tisztogatták. De mivel? Nem volt vizek. Bukám lótot futott a'

harasztban, a' mennyire a' sietség megengedte, de semmit sem talált. Rosz dolog volna ez! Vagy inkább: most jut eszembe! Ezen szókkal a' kotsira ugrék, és a' pintze-tokból bort véve elé. Éleztönek hozám-el, úgy mond, de mivel egyéb nintsen, szolgáljon más végre. Mofsák-le ezzel magokat, de felfenek.

Egyszeribe meg-lett ez. A' szőlőnek leve szépen le-vitte a' motskot, és kevés idő múlva kéfzen valának. A' Kis-Afzfony így ismét újra, mindazonáltal az ő maga hasznára meg-változott vala. Mostani öltözetében egy ékes és deli termetű Ifjúnak formáját ábrázolta. Herfort forró örömmel néze reá, és nem mértékelhette magát, hogy örömeben meg-ne ölelné. Az alatt, míg ezt tselekedte, Bukám az ülést a' koromtól meg-tisztította, melly a' fekete öltözetről ott maradt volt.

Ezután Bukám nógatta őket, hogy felülnének. Ott hagyák kormos ruhájokat, a' korom-fapkát és a' Vakarót ki-véven. — Ezeket Herfort egy kefzkenőbe takargatta,
és

és a' bőr-ládába zárta, az ő Kedvese' különös meg-szabadításának örök emlékezetére.

A' lovaknak jól esett a' pihenés. Időt nyertek arra, hogy magokat ki-fújhassák. Fel-hágván, ismét frissen el-menének. Egy óra alatt már bátorságban leszünek, mondá Bukám. A' szerelmefek ezt látható vidúlással hallották. Az ernyöket fel-hajtván, hizlalták szemeiket a' Természetnek szemlélésével, és a' hives levegőnek frifsítésével, mint valamely szép őfszi napon szokott lenni.

Hajoljon-le tsak egy kevesfé, mondá Bukám Herfortnak; nyiffa-meg a' Pintze-tokot. Egy barátságos lélek tett ám abba valamit a' maga Fejedelelemnének meg-újítására. Vegyék és újítsák magokat: ha kotsifoknak is valamit vetnének belőle, jó szívvel venné. Herfort meg-tselekedte. Szépgyümölcsöket, és valami süteményt is talált abban. Mivel még azon a' napon semmit nem ettek, igen jó ízűen esett nékiek. A' mi kevés a' borból meg-maradt, azt a' Kis-Afzfzonynak engedték.

Her-

Herfortnak lelke víg érzéseknek tengerében úszkál. Minden óhajtaíai reménysége felett bé-tellyefedének. Azon kintsnek birásában, mellyet ő egyedül a' maga bődöságának neveze, ő előtte e' világnak minden Uraságai kótya-vetyék valának. — Nem tettzett ugyan nékie a' Kis-Afzszonynak halovány és fápadt, külömben tellyes virágzó ortzája: midőn pedig ezt annak eddig való szenvedéseinek, és fonnyasztó bánatjainak kellett tulajdonítania: azzal a' reménységgel ketsegettette magát, hogy az ő karjai között ismét fel-fogna élnedni. — Szabadon botsátotta az ő forró indúlatit, és szólló bizonyosságait adta buzgó szerelmének. A' szerelmes Leányzó sem hagyta ezt vízfzálatlan. Bukámnak víg kedve Herfort' tapfoláfa annyira fel-derítették a' Kis-Afzszonyt, hogy tsak így lehetett kívánni.

Kláríka most el-befzéllette Zsófiának szökését. Reggel, úgy mond, éfzre vévé a' kertész a' pataknál lévő rostélynak hijánoságát. Nem kitsiny lárma következett ebből. Ki-ki azt gondolta, hogy valami lo-

pás

pás esett; de valamelly ki-hozásról nem is álmodtanak. Mihelyt én ezt meg-hallottam, szörnyen meg-rettentem. Már oda vagyok! gondolám magamban. A' lyúkat bé-fogják tsínálni, 's nékem itt kell fenyvednem. El-menék a' Zsófiát fel-keresni, és nem találám. Melly ífzonyú volt az én rémülésem, midőn az ő el-menetele kétség nélkül való volt. Azon való szomorúságom, hogy rútúl meg-tsallattattam, és örökre bódogtalanúl el-hagyattattam, oly nagygyá és elevenné lett vala, hogy keveset gondoltam véle, mi történt légyen a' Klástromban a' szökés miatt.

Vifelém szenvedésemet, a' mint lehetett, és fel-adám minden szabadtás felől való reménységemet; 's már már a' szomorúság alatt el-ülni akarék; midőn azt hallottam, hogy a' Bátyám kétfzer volt a' kapun, kérven bé-botsátását, a' mellyet néki meg-nem engedtek. Midőn én ebből azt hoztam-ki, hogy tám nem vagyok tellyeséggel el-hagyattatott: tehát esenkedve könyörgék, engedtetnék-meg Bátyámnak velem szóllani. De mind oly bizodalmatlanokká tétetének,

hogy

hogy femmit véghez nem vihettem. Vígafzalhatatlan valék szinte tegnapig, míg amaz Afzfzony által levelet nem nyertem vala. Lehetetlen meg-írnom azt az örömet, mellyet éreztem, el-ólvasván a' bé-zárt tzedulát. Azonban remegett az én szívem, a' dolognak tellyesítése miatt való félelemben. Ambár most egy hívségtelen Barátném fem volt a' játékban, még is az egész fel-tétel olly különösnek látszott énnékem, hogy kevés bizodalmat helyheztehetttem abban. Még is reménységem felett szerentséfen tellyefségre méne. Szabadon vagyok. Közfönöm ezt az Istennek, és Magának. Ezen szavára meg-tsokolá gyengédeden az ő szeretőjét. Bátyám Urammal is ezt tselekefzem mihelyt el-érhetem.

Most tudósítáft adott mindenről, mint volt dolga a' Klafstromban. A' fő Apátza Afzfzonyt nagy ditséretekkkel magafzalta, szelid, jó Léleknek, szent, kegyes Anyának nevezte, és emlékezetét mindenkor betsületben tartani meg-fogadta. Az Apátzák versént igyekeztek az ő szomorúságát ofzlatni. Zsófia, a' mint mondotta, ötten min-

denek

denek felett leg-jobban szerette, és még is fenkitől fem bántódott-meg annyira, mint attól.

Herfort is el-beszéllette, mi történt légyen véle és Zsófiával. Kláríka tsudálkozott Vilibáldnak, Zsófia' szerelmesének véletlen oda vetődésén. Így az ő jó szíve hajlandóvá lett hívségtelen Barátnéjának meg-engedni.

Amott előttünk fekszik a' falu, mondá Bukám, melly minket bátorságba fel-véfszen. Már most magam is másba öltözöm, mert mint kotsis nem lehetnék a' Magok' tárfaságában, azt pedig akarnám. Az ülésbe veté a' Liberiát, és az úti-süveget. No most, édes Herfortom, adja ide az iskátutulyát, melly alattok vagyon, és a' kalapomat is a' kotsi-ládából. Bukám azután parókában, kalapban és jó ruhákban kotsiskodott. Egy fertály óra alatt bé-jutának a' faluba.

Itten jó Vendég-fogadót és szép szobákat találának. A' Fogadós bé-vezeté a' két

fze-

Szerelmes ifjakat: Bukám pedig a' lovakra aggott. Alig valának magánosan, azonnal egymást meg-ölelék. Ha az Olvasó az ő érzéseit öszve-vefzi, ha illy két szeretőknek állapotját gondolja, a' kik éppen egymásért teremtettek lévén, egymást ki-mondhatatlanul szerették: úgy fokkal inkább képzelheti magának azt, a' mi itten e' kettőnek érzékeny szívében buzgott, mintha azt egy írónak etsetje rajzolná.

Bukám tiszta bódog gyönyörűségekben találá őket, midőn bé-méne. Akkor mind a' ketten fel-ugorván Bukám' nyakába esének. Barátom! Jóltévőm! Atyám! ezek valának a' nevezetek, mellyeket néki tsókok és ölelgetések között adának. A' jó szívű Bukám örömeben sira, mind a' kettőt meg-ölelé, fiainak nevezé, és óhajtá nékiek Istentől áldást, szerentsét, és fejedelmet jövőendő forsaikban.

Öröm és belső vigaság bódogította e' két szép virágot. Bukámnak gondja, és a' Fogadósnak kész akarúsága által igen jó watsorát nyertek. Ettől és a' bortól meg-
vi-

vidülván, el-felejték minden eddig szenvedett fanyarúságaikat, és egészen el-merülésnek az örömbé, a' tiszta, szűz szeretetbe, és a' nemes barátságba.

Minthogy a' múlt éjtszaka egyike sem aludt: azért mihelyt le-feküdtek, mindjárt a' tsendes nyugalom lepte-meg őket; és így reggelre új étellel meg-erősítettve, vidám állapotban találák magokat.

Mint leszén ezután forfok? kérdé Bukám a' fölöttökömkor. — Most egyenesen Glüksternhez veszfzük útunkat, felelé Herfort. — A' Kis-afzszony is együtt? — Az kérdést sem szenved! Most el-nem hagyom, hanem ha a' halál el-ragadja. Sőt még akkor sem maradok hátra. Ezen szem-pillantástól fogva, édes szívem, Klarét Úrnak nevét viseje, és mint Ötsém, mindenütt velem járjon. Ezen szókat Herfort villogó szemekkel és tüzes ortzájával mondotta. A' Kis-afzszony tsak fülelte, leg-kiffebbet sem szólván.

Bukám jól tudta ugyan, hogy Herfortnak akaratosága ellen, ha a' Kis-afzfonyról vagy a' szó, femmit fem tehet; a' hijjával még is azt adá neki eszére, hogy nem hinné ezt Váldemárnak tetfzése szerint léendőnek lenni. Herfort hallgata, és a' Kis-afzfonyra tekintett. — Ottan közbeszólla Bukám: nem jobb volna é, édes Kis-afzfonyom, ha Herfort magát annyira el-vinné bátorságos helyre, a' hol ofztán Magát nyilvánásgoffan a' magáénak esmérhetné? Ez bizonyosan az Attyának és Anshelmnek is akarátja. — Halld-meg, Bukám! mondá Herfort, mind eddig az én Angyalom vóltál, most már ördögömmé akarsz é lenni? Jól esmérem a' te gondolataidat, jól esmérem a' te szívednek állását: de esküszöm tenéked, esküszöm erősen, az Istenre és minden Szentekre, hogy a' Kis-afzfonyt olly tisztán, olly szüzen, olly fertéztetetlenül fogom az ő Attyának viszfza-szolgálatni, mint azt az Istenől és a' Klaftromból vettem vala. Ha én ezen szent esküvéfemet meg-szegem: az Isten, a' ki ezt hallja, taszítsa-le az én lelkemet, ama' napon, a' mélységnek fene-

kére,

kére, terheljen-meg engem örök átkokkal és nevetlen gyötrelmekkel.

Az elevenség, mellyel ezeket mondá, és a' forróság, melly az ő ortzáját megizzasztotta, el-vévék Bukámnak minden bátorságát. No hát! menjetek Isten hírével! mondá Bukám, fohászkodva. De Herfort, ha ezen rettenetes esküvéft meg-szeged, mellyet most a' mindenütt-jelenlévőnk színe előtt esküvel; tehát tellyefedjék-bé, a' mit mondál; sőt a' melly átkot magadra mondál, az hétfzer duppláztafsék-meg, és te légy örökké, minden et-vetetettek között, a' leg-el-vetetettebb.

Úgy légyen! úgy légyen! viszfzálá az Ifjú örömmel. A' Kis-afzfonynak nem kellett reá beszéllés. Az ő Herfortjának esküvéfe, annak kegyes szíve felől való meg-győződés nem hagytak ő neki valamely ki-fogáfokat tenni. Herfort közölte vele szándékát, az útazásra nézve, és az mindenben meg-egyezett, valamit tsak töle kívánt.

Az ő örömöknek ege az által homályosított újjolag, hogy az ő Barátjoknak szándékoskodása az vala, mindjárt ebéd után visszamenni. Mind a' ketten sírnak egy olly embernek el-vefztésén, ki nékiek, igaz juffal, drága vala. A' hátra lévő órákat tanakozásokkal tölték-el.

Ebéd után véve Bukám, szemei könnyvek lévén, egy pohár bort, a' szerelmes Párnak egészségéért; mondván: jó szerentsét minden útaitokban! Ivék, fel-kele, és útra készült. Sírva készítgeték őket a' szeretők, szállanak a' szerentsés vizontlátásról, a' szüntelen köszönetről — és így el-készült volt Bukám.

Nem válalom-fel, az ő bútsú-vételeknek meg-írását, melly olyan vala, mellyféle a' Világon ritkán történt. A' ki a' barátságot esméri, a' kinek érzései és érzeményei vagynak, az ezt némi némüképpen képzelheti: a' ki azt nem esméri, a' ki érzeketlen és meg-illetődhetetlen, annak ezt nem is kell tudnia. Bukám kotsira üle, 's el-méne. A' mennyire lehetett,

a'

a' szeretők néki utánna nézének, utánna sírának és utánna kívánának fok áldásokat. Azután szomorúan bé-menének, könyveszemeteket vetének egymásra, foházkodván: — el-ment!

Bukámnak el-menetele után két óra múlva, elő jött a' kotsi, melly a' hátra maradt szeretőket, egy két mély földnyire lévő Városba vinné. Fel-ülének, el-menének. Tsak hamar oda jutának: és a' Vendég-fogadóba. Másod napon Postára ültek, hogy egyeneffen Bétsbe menjenek. Meg-nyitá Herfort a' bőr ládát, hogy magának és a' Kis-aszfzonynak tiszta ruhákat venne-elől. Imé! felyül egy erfény pénz fektött vala. Egy tzedula, melly arra ragasztott, meg mondá a' sumrát, két-száz forintokat. Ez alá volt írva: a' barátság ajándékozza a' szeretettek.

Oh! Bukám! igaz lelkű Barátom! Fáradhatatlan vagy a' jót-tételben! Ha az Isten nekem kegyelmes léfzen, visszafizetem ezt tenéked. Ezen szókkal fogá az erfényt, és a' Kis-aszfzonynak eleibe-tartá.

Hála-adós könyvek potyogának az ő szemekből, és az ő szívek fohászkodék az Istenhez, hogy az ő nagy szívű Barátjokat áldaná-meg.

Herfortnak ezzel együtt tsumós pénze léve. Meg-volt még a' száz arany, melyet a' Gróf küldött; az előbbiből is még volt valami: s most ezekhez két-száz forintokat nyere. Pénz - szükétől tehát nem kellett félnie: a' melly ötet igen vidámmá tévé, annyival is inkább, mivel így az ő Mátkájának minden könnyebbséget meg-ferezhetett. A' Városban ennek elegendő fehér-ruhákat, és más egyéb öltözeteket is tsináltatott, és semmit el-nem felejtett, a' mi annak gyönyörűségére meg - kívántathatott.

Alig menének az első Várostól egy mély-földnyire, midőn a' Posta-kotsis szörnyű szomjúságáról panaszolkodott, és engedelmet kért, az előttök fekvő Helységben, a' Kortsma előtt meg-állani. Örömeft meg-engedék ők ezt, és mivel az ülést elunták, magok is le-szállának, és bé-menének a' szobába. Egy aszfzony foglalatos-

ságok' véget bé-menvén ugyan abba a' szobába, merő szemeket vetett Herfortra. Nem fordította-el szemeit róla, és közelebb méne. Herfort ezt észre-vévén, ő is reá-te-kintett. — Még is jól vélek én az Úrhoz, kiáltá az Aszfzony hirtelenjében. És Herfortnak lábaihoz borúla, Jóltévőjének nevezé azt, és tsokolgatá lábait.

Midőn Herfort nem emlékezett, hogy azt valaha látta volna, figyelmetesé tette. — Mit akar Ked? Kérdé a' Kis-aszfzony. Esmeri Ked talám ezt az Urat? — Ha esmerem-é? — Óh! ha ötet nem esmerném, az Isten sem esmérne engemet! — De keljen-fel Ked! mondá Herfort. Én Kedet nem esmérem, s nem is tudom, mit akar. — Óh! kegyes, Angyalom Uram! Nem én vagyok é ama' szegény bődögtalan aszfzony, a' kit az Úr ide három mély földnyire való Vendég-fogadóban, olly nagy jótéteményeivel meg-tetézett? Az én öt árváimnak, nem adott-é az Úr enniek és inniok? — Meg-halgatta az Isten az én imádságomat, és meg-találtam az Urat, hogy közönetemet meg - mondhattam. —

Tévelyeg Ked, nem én vagyok az a személy, semmit sem tudok felőle. — Tévelygek? De hogy is! Illy szép Urat nem feled-el az ember mindjárt. Ha nékem egyszer egy Angyal meg-jelenne, száz esztendőök múlva ismét reá esmernék, az Istennek trónusa előtt. Már pedig az Úr, az Úr is egy Angyal. — Még is tévelyeg Ked. Keljen-fe! Én is nyomorult ember vagyok, mit borúl-le előttem a földre? — Nem kelek-fel addig, míg meg-nem vallja az Úr, hogy az én Jóltévőm volt, és közönetemet el-nem fogadja. Mert én Isten úgy segéljen, nem tévelygek! Azt az a fele-hely, az Úrnak homlokán, is bizonyítja.

Látván a' nemes szívű Ifjú, a' ki örömeft fenkit egyebet nem kívánt az ő jötté-telének tanújának lenni, mint az Istent, hogy az Afzszonyt a fel-kelésre nem veheti: meg-vallá, hogy ő volna az. — Melly űk és forró közönetet mondott mostan az Afzszony! — A' két útafok-nak szíveik úgy meg-illetődének, hogy az ő érzeményeik, szemeiken által, tsinálának magoknak útat.

Höl vannak a' Ked' árvái? Kérdé Herfort. Óh, jó Uram! vízfzálá az Afzszony, a' kegyelmes Isten azokra gondott vífelt, és Isten után az Úrnak köszönhetem, azoknak gondjok-vifeltetését. Midőn az Úr az szobából olly gyorsan ki-ment: én bámúlva maradék a' helyemen. Szegény nyomorékaim szinte a' földön tsúfzának mászának, hogy a' pénzt, mellyet az Úr oda szórt vala, fel-szednék: midőn két szép Leányzók, olyanok, mint az Angyalok, a' szobába lépének. Eppen az útról jövének. Láták, hogy a' gyermekeim pénzt szednek, és az én markomba tézlik. Mit jelent ez? kérdé egyik. Én öröm-könyvezések között elő-beszéllém neki, mi történt volt, és szólék egy Angyalnak jelenéséről, 's el-tűnéséről. Ez által olly kívánatofiakká tétetének, hogy a' Vendég-fogadóffal le-íratták az Úrnak személyét. Én azoknak meg-mutatám az aranyakat, és meg-mondám, miképp elégitette és ajándékozta-meg az Úr az én szegény gyermekeimet. Azok álmélkodának rajta, és a' Leányzónak egyike, a' leg-szebbik, sira.

Ennekutánna énnékem elő kellett beszélnem, a' mi engemet illetett, némely falusi parasztnak is hallatára, a' kik ott ittanak, és a' kik világosan mutatták szánkozáfokat. A' Dámák súgva öfzve-szóllottanak. Hány esztendő a' nagyobbik Leányka? kérdé a' szebbik. — Kilentz esztendő, Tekintetes Kis-afszonyom. — Nem aduá-é Ked' azt én hozzám, fel-nevelném. Én csak bámúltam. Istenem! melly nagy szerentse ez! Kiáltám én. Óh! ha Magáhogz venné azt a' Kis-afszony! — Magamhoz veszem, magamhoz. Vendégfogadós! tartsa magánál ezt a' Leánykát, hólnap el-vitetem. A' Vendég-fogadós leg-ottan magához fogadá az öregebbik leányomat. Egy paraszt pedig fel-kiálta: én is tehát egygyet magamhoz veszek, a' máfik Leánykát: úgy fintsenek gyermekeim, légyen ez enyim. — No hát ne maradjon az a' kis rongyos is ottan, azt meg én veszem magamhoz, mondá egy máfik Paraszt. Még ugyan igen kitsiny, de el-éldegélhet oda haza három kis fiaimmal. Egyel több, vagy kevesebb, semmit sem tesz.

Ott

Ott ülök én, és bámülök, és firek, és nem szólhaték. Úgy tetfzett nekem, mint-ha meg-annyi Angyalok vólnának körülöttem, és én a' Menyben vólnék. Nem boldogságnak napja volt é ez, édes jó Uram? És ennek mindennek az Úr volt első kezdeté. Aldja-meg az Isten ezért az Urat, az ő gazdag áldásával, most és mind öröké. Ezért fogok ő néki egész életemben, térdre esve, könyörögni.

A' két Dámák kotsira ülének, és vizontozák, a' mit a' Vendég-fogadósnak parantsoltak vala. A Parasztnak el-vivék gyermekeimet magokkal, midőn én őket meg-tsókoltam és könyveztem vólna. Magam azon éjszakára ott maradtam. Más nap jöve egy követ, és el-vivé a' Leánykát, magamnak pedig egy nyaláb, még jótska ruhákat hozott. Én mint egy boldog álomba merült valék. Délben elmentem onnét, tsetsemömmel együtt, a' ki azután tizen-négy napokra meg-hólt. Most ezen háznál vagyok szolgálatban, és jól folyik dolgom. Áldafsék az Úrnak neve érette. Aldja-meg az Isten minden jóltévő-

vöimet, főképpen, azt, a' ki mindenek előtt leg-nagyobb jót mutatott hozzám, és minden egyéb következteteknek eredete vala? —

A' két érzékeny szívek érezék mind azt, a' mit ezen elő-beszéllés magában foglal. A' Kis-afszzony örült, mint egy Angyal, az ő szeretőjének menynei szívében. Herfort az Afszzyont még egyszer meg-ajándékozta, 's azután el-menének.

Oh! melly ditső dolog, máffal jól tenni! mondá a Kis-afszzyon, menet. Olly nemes és bódog érzéseket támaszt az emberben, ha máffal is közli, a' mije vagyon! Ha a' Gazdagoknak gazdaságokat lehet irigyleni; bizonyára azért lehet, mivel azoknak az által módjok vagyon a' máffal való jó tételre, és így fok víg órákat tehetnek magoknak. Azt gondolom, hogy az Isten is azért leg-bódogabb valóság, mivel leg-nagyobb hatalma vagyon, a' jótételre, és fok milliionszorta való milliion Teremtények' szerentséje és java elémozdítására. Oh! jó Herfort! kövessük

ötet,

ötet, a' jól-tévő Istent, a' mennyire az mi tőlünk, tehetetlen férgetskéktől, itt alatt, a' porban, ki-telhetik! — Igen is, edes Angyalom, valahányszor tőlünk meg-lehet; hogy így a' Bóldogútnak öröme- ket előre ízelhefsük.

Még fokáig szállanak hasonló hangon, izlelek a' bódogságot, és annak gyönyörűségét. Végre a' rendelt flátzióra jutának.

Azon-közben Bukám is szerentséfen haza érkezett. Midőn az első ízbeli kilopásból olly nagy láрма következett; tartott tőle, hogy most még annál nagyobb lesz. De nagy tsudálkozására semmit sem hallott. Másod napon ki-méne, és kiváltképpen ollyas helyekre, a' hová főképpen a' véget szoktak öszve-gyünni, hogy újságokat, költött históriátskákat, monda mondát beszélheffenek, de itt sem hozták azt egy szóval is elő. Tetszett ez nékie, haza méne, és hírül adá a' dolognak egész folyását, az ő Barátjának, Anshelmnek.

Sen-

Senki sem örült annyira, Herfort szándékának szerentsés ki-menetelén, mint az öreg Váldemár, de azonban, sem ennek, sem Anshelmnek nem tetszett, hogy Herfort a Kis-afszonyt magával útaztatja. Mint egyéb tselekedetei, úgy ez is tündéresnek és képtelennek látszott ő nekik; és reszketének a Kis-afszonyért, ha arra gondolának, hogy Herfort el-rozsosúlhat, és ezt a veszedelembé döntheti. E végre irának ő hozzá mind a ketten, egyik, mint Anya, másik, mint jó Barát, fontos ki-fejezésekkel, hogy Klárikát hagyná valamely bizonyos helyen, s ezt osztán adná tudokra. Ha a képtelenkedő ezen kívánást tellyesítette é, vagy sem, azt a történet, jövendőben, fel-fogja fedezni.

Alig küldötték-el a leveleket; Váldemárné Afszony tudósítást nyert a felől, hogy leánya egyfözerre el-tűnt, és hogy szoros tudakozásokra sem halhatják semmi hírét is, sem jelét nem találhatják, miképpen ment-ki légyen a Klastromból. Ruháit ugyan a szobátskában, el-szóródva megtalálák; ha máfokat nyert é, vagy mezt-

telen futamlott-el, ez olyan fel-adás, mellynek meg-fejtésén hafzontalanúl törik a fejeket.

Nem kevésbé rettent-meg ezen a fzeretlen Anya. Nem tudta mit gondoljon. Azonban leg-kiffebbet sem szólott az ő Ferjének, attól való félelmében, ne hogy a régi versfengés ismét fel-újjúljon, nem tsak, hanem hogy annak méltó haragja is fejére viszsa ne száljon. Viszsa izené a Klastromnak, hogy az egész dolgot titokba tarták, és a hijába való szökevényt magának hagyják.

Váldemárné Afszony nem volt olly tökkel ütött fejű, hogy tovább nem látott volna, mint a mennyire tapinthatott. Alig gondolá a dolgot ött minútáig által-mindjárt ki-találta a dolognak mesterét. Senki sem fogta ezt egyéb tselekedni, módá magában, mint az átkozott Herfort. Ollyan ember az ördöggel is szembe-száll: és még is gyözödelmeskedik. De én, leg-alább azon munkálodom, hogy mind a kettejeket öfzve-rontsam, s ha ezt el-érhetem, tapfolok és nevetek.

Éppen magánosan üle a' szobában, és ördögi szándékokban foglalatoskodott az ő elméje, midőn a' levél-hordozó Váldemár Úrnak egy levelet hozza. Az Afzszony elvévé azt, és a' borítékon való tízmet Herfort' keze-írásának esméré. Ki-tanulom most, mondá magában, örülve, én olvasom-el a' levelet előbb! Fel-töré azt. Bétsben szent Mihály Havának 12dik napján. Ezek voltak az első szók, mellyeket az első lapnak szélén olvasa.

Herfortnak, minden forró szerelmeisége mellet, sem rozsdáfodott-bé annyire az esze, hogy által ne láttá volna, hogy a Kis-afzszonynak el-tűnése, ő eliene, Váldemárnénál gyanúságot ne indított volna. Hogy magát az ellen! lehetőképpen, bátorságba helyezte, és annak kemléldéfeit el-kerülhesse: úgy írta e' Levelet, onét, a' hol őtet hagyánk, Póftán, mintha ő Bétsben volna. Jelenté abban az ő Sógórának, mint folyjon dolga, és közföné annak, édes Nénnyének, még egyszer, minden tőlök vett jókat. Utólyára tudakozá, ha már nem tudná é, melyik Klattrombahi

va-

vagyon a' Leánya? 's ha tudná, kéré, adná néki is tudtára. Köteles komplementet rendelt az ő jó Nénnyének, és a' jó szívű Anshelmnek, 's bé-fejezé.

Olly természet szerint szólá az egész levél a' mesterkéletlen ártatlanságnak szavát, hogy Váldemárné Afzszony bámúla a' maga tévelygésén, Herfortot tellyefséggel ártatlannak ítélte; 's már nem tudta, hová vetődött légyen a' Leánya. Abban kellett hagynia, mert a' tsumót nem tudta fel-öldani. Azonban tüftént hírül adta az ő kedves Zászló-tartójának, a' mi esett vala, és meg-hagyá néki, hogy fontolja-meg, Battyával együtt, mi tévők legyenek, Klárikának el-szökése eránt.

Mihelyt Herfort Levelét, helyre adta, és a' Kotsiba friss lovak fogatattak: folytaták útjokat. A' szép őszi napok, és a' kellemetes beszélgetések, meg-rövidítették az ő idejeket, és kellemővé tették utazásukat, a' mint kívántathatott. Ez így négy napokig tarta, midőn Herfort meg-sejté, hogy a' Kis-afzszony tsendefedik, és ví-

II. Réfz.

C

dám-

dámsága enyészik. Midőn minden vígyázását és figyelmeteftségét reá fordította, észre vévé, hogy az ő kedvese napról napra betegedik. Szörnyű félelembe esett. Tudakozá attól egészségének mivoltát. Az pedig azt adá feleletül, hogy most ugyan roszszúl volna, de majd meg-fog jobbúlni.

Rajta, Kotsis! hogy hamar szállásra kapjunk! Kétferezem a' borra-valót. — A' Kotsis szót fogadott. — Aggódó szerelemmel vizsgálá az Ifjú az ő Mátkáját, és észébe vévé az ő ortzájáról, hogy az kevés jót jövendöl. Látván Kláríka Herfortnak szeretetbéli nyughatatlanságát, erősítette magát, 's az által akarta azt megnyugosztalni, hogy már jobbúlna. De midőn ortzája szavával ellenkezett, Herfort nem nyúgovék-meg.

Alkonyodatkor szállásra jutának. Az aggódó Ifjú azon versengett, hogy Orvos hozatafsék, a' betegségnek el-űzetésére: de a' Kis-afszony minden erejéből ellene szegezte magát, 's azt vítatá, hogy már jobban vagyok, és az éjjeli nyugodalom

ál-

által tökéletteffen helyre fog-hozódni. E' mellett maradnak.

Herfort szemeit sem fordította-el róla. Kláríka, tsak színből is evett, Herfortnak tettségére, egynehány falatokat: mindazáltsak közepszerű nyugodalma vala. De nagyon el-rémült Herfort, midőn reggel annak halavány színét szemre vévé. Léptsőként mélyebb szomorúságba esett, és elvégezé, hogy ma tovább ne menjenek. A' Kis-afszony nem panaszolkodott, sőt igyekezett, az ő meg-szomorodottját fel-deríteni, és annak nyughatatlanságát el-mofolyogni: de nem ment akaratja szerint. Herfortnak búsuló szíve epekedésben maradt, mellyet minden Kláríkanak ortzájára tett pillantása öregbített vala.

Szép, kies őfzi-nap vala. A' Nap a' kék égről tisztán sugárzott alá. Herfort az ő Kedvesével az ablaknál állott. Tisztá meleg szellő fúvalla arra. Ez által édesgetetvén, kéré Herfortot, hogy menne-ki véle egy keveysé, a' hanyatló esztendő-ideje kieségének érzésére. Herfort örömel reá állott.

A' Városnak útfzáján menének-által. Ily két szép Ifjoknak ingerlő ortzája, minden mellettek el-menőknek, 's az ablakon kinézőknek is, szemeiket magára húzá. Kiki gyönyörűséggel nézé őket, 's azt vallotta, hogy soha élteben sem látott szebb pár Ifjat. Ily mindnyájos meg-tetfzés között a' Város-kapujához közelgetének, a' mellyen ki-menni akarának. Egyfzerre azt vévÉ Herfort észre, hogy a' Kis-afzszony-nak karja, melly az övejében vala, nehezédék, és lábai hátra maradának. — Oh! édes Kintsem! mondá Kláríka halkú szóval, le-rogyom. Alig mondá-ki ezt: le-rogyék Herfortnak karjaira. Istenem! melly igen meg-ijedett szegény búfongó Herfort! Az ijedtség tsak nem minden érzékenysé-gétől meg-fosztotta. — Egy szép ruhá-jú, szép-látfszatú ember fiettett hozzájok. Jöjjön az Úr, mondá ez, vigyük-bé az Ifjú Urat ide a' Házba. Bé-vivék ofztán.

A' Házban lévő emberkék, fopánkodás-fal, de örömeft, fel-vévék Kláríkat. Az ő fzembe-tűnő tekintete, és szép ruhái jeles rendűnek mutatván ötet: verfent igye-

ke-

kezének, ötet tenyésztetni: de az az ember, ki őket oda bé-vezette, el-tűnt vala. Kevés pertzentéfék múlva fietve jöve egy seb-orvoffal vízfzfa a' Házba. Ennek az utólsónak fegítsege által a' Kis-afzszony fel-élefsztetett ugyan: c. a' mint az Orvos jelentette, nagy betegség vala az ajtó előtt.

Melly nagy aggodalommal viaskodott az el-haloványodott Herfortnak fzíve. Annyira el-enyésztek az ő gondolatai, hogy nem tudta magát fel-találni. Hol szállottak az Urak, ha merem kérdezni? A' kék Orofzlányhoz, mondá Herfort. Jól van! Kotsit és Lovat hozok, hogy az Ifjú Ur el-vitetődhefsék. — El-méne.

Az ő távol létében bádjadtan és lankad-tan feküvék a' Kis-afzszony a' Házi Afzszonymnak ölében, a' ki fzanakozva síra felette. Herfort búfongva álla előtte, egyik kezét a' magáében tartotta, és panafzos szókkal fopánkodott. Bújában, melly miatt a' verejték is ki-ütötte, egyfzer a' Kis-afzszonyt kedves Kláríkájának találá nevezni. — Az Isten kedvéért! Uram! hát

Afzszony-személy ? Kiltá a' Házi - Afzszony. Herfort meg-döbbene, de hamar fel-találá magát. — Nem az ugyan, úgy-mond, hanem egy nemes Úrfi, és az én Ötsém. Az ő neve Klárét, fokszor tréfából Klárikának neveztem, s már reá jár a' nyelvem. Az Afzszony ezzel bé-elégedett, s nem gondolt a' többivel.

A' Kotsi el-érkezett. Herfort, az Orvos, és a' kéz-fizológátú idegen ki-vivék a' Kis-afzszonyt abba, és el-menének a' Vendég-fogadóba. Herfort Kedvesét le-vetkezteté, és le-fekteté. A' Seb-Orvos azt állította, hogy eret kellene rajta vágni. Vágtak, és úgy tették, hogy használt. Azonban nem is vólt egyéb, mint tetszet. Midőn a' szomorkodó Ifjú véle magán vala, és ágya mellet ülne, az el-szunnyada: de az Ifjú tsak hamar azt vévé észre, hogy az inkább valamelly érzékenységtelenségnek neme, mint sem álom. Látá fokszor fel-rettenni. Végre fel nyitá szemeit, Herfort-ra tekintett, gyengédeden meg-szorítá kezét, és újra bé-húnyá szemeit, színe szemlátomást változott. Ortzája izzadni kezde,

de, és kezei égni. Herfort halgatva nézé Kedvesét a' Halálnak karjai között: lelke Halál-gyötrelmei közt febhede.

Most fakad már-ki, úgy mond, a' mivel szegény ártatlan Kedvesem, olly fok-ig és nehezen, vívódott. — Szeretetlen irgalmatlan lélek! kit ő Annyának hívott vala, az, nem vala, Hóhérjává léve. Te, Sárkány téjen hízott! Lásd most a' te természet ellen való keménységednek szomorú gyümöltseit! Itt fekszik a' sínlődő Angyal, ártatlan, mint Bárány, mindég kegyes, mint a' szent! Te általad halálra kínoztatván, most körülitte őtet az emberek' öldöklője, és kéfedelmeskedik, mint-ha fajnálná a' szentet el-rontani. Ez tenéked Leányod, de te ennek nem vagy édes Anyya! Az Angyalok kéfzen állanak, az ő tiszta ki-lehelett Lelkét fel-fogni, és az Istenségnek eleibe vinni, a' ki erre boldogsággal alá sugároz, tenéked pedig átkokat dörög ellenedbe! Reszkess szeretetlen el-rontója, egy mindeneknél leg-jobb Afzszonyi-teremtmenynek, egy leg-kegyefebb és jámborabb Leánynak! Reszkess te kő-szí-
C 4 vü

vü Bálvány ! Remegve várjad a' te meg-bűntettedet ! —

Herfort, mint az esze-vefzett, úgy jár alá 's fel a' szobában; sírt, kezeit törtete, egybe függetlenül, és szakadozva imádkozott, meg, és ismét meg-állott, búsulva nézellette az ő Kedvesét, majd ismét reá borúlt, és égő ajakait tsókolgatta. Ez vala mind, a' mit tehetett !

A' Seb-Orvos bé-lépett. Herfort gyorsan eleibe ugrott, és azt karjai közzé szorította. Óh! jó Emberem! Szabadítsa-meg szabadítsa-meg az én Ötsémet, az én szegény haldokló Ötsémet! — A' Seb-Orvos az ágyhoz méne. Meg-fogá a' betegnek kezét, és tapogatóra érének verését. Herfort aggódó szemekkel nézé: látván, hogy az Orvos igen kétségeffen tsóválja a' fejét, halál-veréjtrék ferkedezett az ő homlokából — Igen, kétséges a' betegnek állapota. Nem bátorkodom a' gyógyítást magamra vállalni. Menjen az Úr: hozaszon Doktort! — Ezeret is, édes Lelkem! Mindnyájoknak meg-fizetek! Tsak hívja

ide,

ide, valamennyien vagynak! — Nem lehet azt mindjárt. Itten egy fints, de két mély földnyire lakik egy okos és híres Doktor, azt kell el-hozatni. Azonban rajta léfzek, hogy a' betegnek forróságát enyhítem.

Ezen szempillantásban ki-rohana Herfort a' szobából, a' gráditson alá, a' Vendég-fogadóshoz. Azt kíváná, hogy minden késés nélkül hozná-el a' Doktort, és a' mint lehet, sietnének. Hajtsátok a' lovat, ha mindjárt kár esik is benne, én meg-fizetem.

A' Vendég-fogadós afféle embereknek számok közzül való vólt, a' kik örömeft szolgálnak, és a' szolgálatban örömeft találják. Mindjárt Kotsiba fogatott, és maga is el-ment, hogy a' Béres miatt semmi el-ne halladjon.

Az alatt, míg a' sopánkodó Ifjú a' feigtség-hozót áhítózza várá, úgy fekvék az ő Kedvese, mint egy meg-hól. A' forróság, a' néki bé-adatott szer miatt enyhít

dött volt. Az izzó pirofság is távozott az ő ortzájáról; 's a' helyébe sárgaság állott. Az ő halántékja bé-efett, ortzája meg-tsappant, és ajakán, alig érezhetőképpen, lafsú lehellet mozgott elő, a' nyári hév-napokban lengedező, alig tapasztalható szellőtskének módjára.

A' Vendég-fogadósné, annak öregebbik Leánya, és az Orvos az ágy mellett állának. A' két elsők zokogva sírának: az Orvos pedig szomorkodva bánkodott. Herfort a' betegnek lábai felől üle, és annak kezeire függett az ajakát. Az pedig, mint a' meg holt, mozdulatlanul fekvék.

Istenem! mi lesz én belőlem? kiáltá az Ifjú jajgatva. Fel-ugrék, és a' Vendég-fogadósnét karjánál meg-fogá. — Afzfzonyom! magános beszédem volna kegyelmeddel. Az Afzfzony bé-vezeté őtet a' Mellyék-szobában — A' szükség reá kinszerít, így szólla Herfort, hogy az Afzfzonymnak egy titkot ki-nyilatkoztaffak, melly felől halgatásban legyen. A' szegény beteg, a' kit Kegyelmed Férjfiúnak

tart

tart lenni, Afzfzony-személy. Szükségesnek véltem lenni, hogy ezt kegyelmednek fel-fedezzem, ne hogy ez a' környüállás annak gyógyításának útjában legyen. Azonban semmi roszszat se hozzon-ki eből az Afzfzony. Mert ő egy tiszta, kegyes, jámbor Leánzó, mellyel valaha az ő Neme tündöklött. Legyen Kegyelmed énnekem boldogtalnnak feigtségül: nem fogok Háláadásomnak határt vetni.

Az Afzfzony nagy tsudálkozással hallgatá őtet. Ne búsuljon az Úr femmit is, mondá sírva, fenkinek fem fogom ezt ki-mondani, 's az Úrnak minden erőmből feigtségére léfzek. De ezt a' Doktornak is, mihelyt el-jön, meg-jelentse az Úr, hogy ahoz szabhaffa magát. Ő egy okos és nyájas ember. Ha akarja az Úr, én meg-jelentem nékie, 's meg-hagyom, hogy hallgasson. Herfort kérte az Afzfzony, hogy azt meg-tselekedje, 's így a' Beteghez viszza menének.

Az Afzfzony ki-küldé a' Leányát; az Orvos más Betegek miatt el-ment, ajánlván, hogy

hogy meg-fog jelenni, ha a' Doktor el-jö-
vend. Illy szomorú környül-állások kö-
zött már a' Nap le-nyugodott. A' beteg-
ségnek szörnysége femmiben fem hagyott
alább. A' forróság, éjfélfelé, kétfzeres-
fen is vízfza tért vala. A' Beteg zava-
rodva befzéllett. Az ő képzelődésével
foglalatoskodó gondolatainak tárgya a' Klas-
trom vala. Sokszor említette, Zsófiát,
némelly más Apátzákat, Herfortot, An-
nyát, Attyát, és egyebeket, tébolyodva.
Az ő hergő jajgatása szívre ható, és szí-
vet-száró vala. Vad nevetése, mellyett
tett vala, igen el-rémítette a' környül-álló-
kat. Herfortnak szíve töviffel bögdöste-
tett, meg-szaggatatott. Végre enyhűdött
a' forróság. A' beteg tsendeffebb léve,
és haldokló formán él-szúnnyadott.

Istenem! Istenem! hol kéfik a' Dok-
tor olly tenger ideig? mondá Herfort jaj-
gatva. Itt van már! felele egy jeles em-
ber embert-szeretést jelentő tekintettel, on-
nét kívül. Herfort eleibe rohana. Egész
életem egymásba füzetetett közfönet léfzen
ha az Úr e' szegény Beteget meg-szabadít-
ja!

ja! Ez vólt az ő első szava, mellyet egy
gyengéded kéz-szorítás is követett vala.

Senki fem lévén a' szobában, meg-je-
lenté a' Gazda-Afzfzony a' Doktornak,
a' mit tudott, és kéré, tartaná azt titok-
ban. A' Doktor ígéré, olly tekintettel,
melly eránta való bizodalmat támasztott.,
Hallgatva és vizsgálódva nézéffel, meg-ta-
pogatta a' szunnyadozónak erét. — Óh!
meg-él é? kiáltá az epedező Ifjú. —
Azt tsak az tudja, a' ki az életnek és ha-
lálnak Ura. Állapotja veszedelmes, kevés
erőt gondolok nála lenni. Én miut betsü-
letes ember, femmit el-nem mulatok, a'
mivel lehet segéteni. Ifjúsága és termé-
szete reménységet adnak. Ez vólt az
egész vígafztalás, melly jobban szomorít-
tott, mint fem vidámitott.

A' Doktor parantsolá, hogy hozná-fel
azt a' tokot, mellyet ő magával hozott
vala. Abból ő némelly szert maga adott-
bé a' betegnek, 's azt hagyá-meg, hogy
a' mint tsak lehet, hagynák nyugodni. A'
Mellyék-szobába méne. A' Betegnek ereje
ho-

hovatovább mind csak fogyott. Szomorú állapotja szemlátomást roszszabbult. Herfort a' Beteg az ágynál könyvezdegelé. Efennen néze reája. A' halál-sárgája húzta-bé az ő ortzáját.

Jöve a' Doktor, és az ágyhoz méne. Látá a' szunnyadózó Angyalnak ortzáján a' halálnak képét, látá az ő tiszta jámbor lelkének közel lévő el-válását, minden lafsú ere' dobogását utolsónak gondolta lenni. Itt minden eszközü fogatlan, úgy mond — Ő már a' jobb életnek után vagon, és a' tzelhoz közel jár! Oda van már!

Oda van már? Oda van? kiáltá Herfort vad szózatall. No! ha oda van, tár-falkodjék-öszve az én lelkem is, a' halálban, ez Igaznak angyali lelkével! Mint egy esze-vefzett a' Betegre tsapá magát — és az fel-veté szemeit.

Mihelyt ezt észre vették, el-húzák on-nét Herfortot, és hátra üzék. — Herfort! — élek! rebege a' Beteg alig halladható-képen. — Isten! mitsoda égből alá szál-ló

ló szózat vala ez a' kétségeskedő Ifjú szí-vének! Egyik végtől a' másikra tsapatat-ván, mély, rettegő búból a' leg-magassabb örömrre emeltettvén, meg-tikkada az ő erő-szakoffan meg-rázódott lelke. Tántorgott, szemei homályosultak, és mint egy élet nélkül való, a' földre le-rogya.

Nem tudták a' jelenlévők, mihez kap-janak leg-először is. A' Betegnek vizszat-érő lelkét tartsák é meg erőffen, vagy az el-holt Ifjúnak hanyatlóban való lelkét tartsák-é vizszá? Végre mind a' kettő meg-lett. A' Doktor kapá az iskátulát, és ab-ból két üvegetskéket véve-ki, egyet a' Gazda-afszozynak ada, egyel pedig maga az ágyhoz fiete. Mind a' kettőnek fejt-tettek. Herfort fel-üdült, Él hát? kiáltá mint egy dühött. — Él! felele a' Gazda-Afszozny; de ha az Úr tsendeffen nem lé-fzen, Gyilkosa léfzen. Tsendefen léfzek, békeféségnek Angyala! mondá Herfort lafsú szóval: de az ágynál meg-kell látnom!

A' Doktor a' Betegnek egynéhány tsep-pekert erefztett a' szájába. Halántékját meg-ken-

kente, és egy kis üvegetskét tartott az orra alá. A' Beteg bé-húnyott szemekkel feküvék; de egyik kezét mozdította. Az Ifjú meg-fogá ezt a' kezét, szelídeden szorítá, és az öröm miatt, magán kívül ragadtaték, úgy tetfzvéen néki, mintha a' szorítás vízfzálattatott volna.

Az Orvos intett néki, hogy távozzék el. Ő kéfedelmeskedett. Az Orvos azután komor tekintettel el-üzé onnét. Midőn az ágyinak ellenébe le-ült volna, az Orvos láb-hegyen hozzá méne. Meg-femotfzanjék Úr! meg-fem mozdúljon! (lassan ezt parantsolá) — Mert, úgy vélem, hogy most el-fzunnyadott. Munkálódnak a' tseppek. Mennél tovább alufzik reá, annál jobb.

Egymásba kültolt kezekkel, mintha lélektelen lett volna, úgy üle a' széken. — Meg-fem mozdult, mint a' bálvány, az aluvó Leányzóra meresztette fzemeit. Reménység és aggódás váltogatták egymást. Végre el-únta. Mivel femmi mozgást nem tapasztalt, fem lehelléft nem hallott, meg-hólt-

hóltak tartotta. Az Orvos szunyátolt, a' Gazda-Afzfzony bóbiskolt. Halkal az ágyhoz méne, a' beteg' szájára tartá fület, és ki-mondhatatlan örömeire pihegését hallá. Meg-elégedvén ez örvendetes tapasztalással, vízfzavoná magát, és alig várhatta a' betegnek fel-ébredését.

Ilyen környül-állások között el-múlt az éjtfzaka, és már egynehány óráktól fogva meg-is virradott. Az Orvos el-méne, a' Gazda-Afzfzony ki 's bé járt halkal. Herfort, mintegy az ágyhoz fzegeztetett vala, vizsgála az aluvót. Minden fzempilantásban ébredését várá. Már hat órák el-folytanak eképpen. Az Orvos ismét bé-jöve. Örült az álomnak tartófságán, és kíváná, bár még tovább is tartana. Kívánsága betelleyefedett. Herfort azon aggódott, hogy már talám fel-fem ébred, midőn egy mély és hofzfzas léleket-vevés, mint egy foháfzkodás, fel-hata a' betegnek fzíve' örvényéből. Ez Herfortot figyelmetefsé tette; és az ezzel egybe-kaptsolt mozgás meg is örvendeztette, de fel-ferkenését hafzontalan várta.

Herfort most mély gondolatokba keveredett, és képzelé minden fanyarúságait, mellyek alatt eddig nyögött, és bajjait, mellyekkel kellett küszködni. Mind ezeket, így szólla magában, Isten' segítségé, és a' türés által el-szenvedtem, 's meg is győztem, tehát már most veszténém-e el őtet? A' keserűség miatt szinte el-ólvada a' szíve. Tsendesen térdre esék a' betegnek ágya mellett, és lelke a' Mindenhatóhoz fel-emelkedék. Hálákat adott buzgó szívvel minden jótéteményekért, mellyeket ekkoráig hozzá meg-mutatott: a' békefészes türésért, atyai vezérléséért. 'S azután forró könnyei között neki kezdé a' buzgó esedezésnek: hogy tudniillik a' felséges Isten tartaná-meg néki az ő szerelmes mátkáját; vagy ha Ő szent Felségének másképpen tetszene, hozná-el az ő halálát is, hogy az ő lelkeik az örökké-valóságban egyesülvén, örökké ditsérhefsék őtet.

Imádsága után az ágyra borúla. Fejével véletlenül meg-nyomá a' betegnek kezét: 's erre fel-serkent. Első pillantása is a' térdeplő ifjúra esett. Ezt nyájas szemek-

kel

kel nézé. Szeretettel tellyes tisztelettel illette Herfort a' Kis-Afzszony' kezét, 's magát egy meg-ditsőítettett Angyalt látni gondolá. Látá, hogy a' betegnek ajaka mozog, lassu rebegéft halla: de azt meg-nem értheté. Kezének gyenge szorítását tapasztalá. Erősebben nem lehetett az erőtelenség miatt. Szent Isten! mint emelkedett Herfortnak bádjadtt szíve! az Angyal látván az ő szenvedéseit, könyvbe borúlának fonnyadt szemei. Herfort azt el-tsókolá, és annak helyébe az övéit húllatá.

Erre bé-lépvén az Orvos, látá a' szívet fogó esetet; meg-állá, és könyvbe borúltak szemei. Végre az ágyhoz méné, és az ifjat félre igazítá. Meg-tapíntván a' betegnek erét; Herforthoz fordúla ilyen szókkal: Hálá Istennek! a' nyavalya meg-változott, de ugyan minden erő is oda vagyon. A' természet erős vólt, de a' gyözködésben el-fogyatkozott. Légyen jó reménységgel vígasztalatlan! De békét hadjon a' betegnek. Mert ha valami szörnyü elméleti indulatok annak agyvelejét meg-rázzák, 's így a' betegség visszafordúl: a' szen-

D 2

ve-

védek miatt el-fogyatkozott természetiek szükségesképen meg-kell tsüggedni, és tart-hatatlanul a' sírba roskadni.

A' Betegnek újra gyógyító szerek ada-tának. A' nap el-múlt. Az Orvos, mint-hogy femmi veszedelmes változáft nem ta-pasztalt, jelenté, hogy más nyomorúttak is bádjadnak utánna, kiket el-nem múlafzt-hat. Minek-elötte el-ment volna, mindene-ket jól el-rendelt, mire kelljen vigyázni. A' kívántató orvos-szereket ott hagyá, fo-gadván, hogy harmad napra ismét meg-fog-ja látogatni.

Herfort aggódó lelki-esméretűséggel en-gedelmeskedett az Orvos' hagyásának mind egy pontig, mint az Isten' parantsolatjának. Kezében tartá óráját, ülvén a' Beteg' ágya' szélén, hogy mihelyeft a' rendelt óra el-ér-kezik, tüftént bé-adhaffon. A' jó és em-bert-szerető Gazda-Afzszony mindenekben hűségefén mellette vólt, el-fem hagyá a' beteget, hanem ha mellözhetetlen foglalá-tosági érkeztek.

A'

A' szegény el-bádjadott Herfortot nem kevés vigasztalással töltötte-bé ugyan az Or-vosnak szava: de az ő szíve még is reme-gett, ha arra gondolt, hogy kedvese tsak ugyan most fem egyéb, mint a' halálnak lövő tzélja, mellybe minden szempillantás-ban bé-lőni fenyegetődzik.

A' beteg tsendefén feküve. Szemei tsak nem mindég bé-hunyva valának. Közbe-korban pillantott-fel. Estve felé némelly hanykódáfai jelentették, hogy nehezen vól-na; de mivel ereje nem vólt, fel-hagyott a' hanykódással, és el-tsendefedett, mint egy érzéketlen.

A' Gazda-Afzszony Herfortot únszolta, hogy fekünnék-le, igérvén, hogy a' bete-get virrasztani, és ötét fel-költetni fogja, mihelyt valami esik. Kéntelen szót foga-dott, és háló-paláftostól le-dűle az ágyra. A' lankadtság és erőtlenség miatt tsak ha-mar bé-zará az ő ki-sírt szemeit, és egy nyugodalmas álom nyomá-el ötét.

D 3

Önts

Önts óh álomnak Istene! a' fáradtaknak vigasztalója! az inséget szenvedőknek legjobb segítője! Önts balfamomot és erőt e' szegény bádjadtnak ki-afzott tagaiba. Tölts nyugodalmat mennyei békefességgel 's bődög tsendefességgel szegénynek kínos szívébe! és hadd ötet új életben 's erőben fel-ferkenni!

A' tsendes éjtfzakának árnyéka fogta-bé az aluvó világot, hogy a' beteg fel-ijede. Bomlott fantaziája rémitő képeket állított körülötte. Hányta vetette kezeit. Heregve rebegett, és érthetőképben mondá e' szót: Anyám! A' mellette vigyázónak szóllogatásai mind sikeretlenek valának; ő azokat nem hallá. Lángaló pirofság színesítette az ő bé-apadt ortzáit: homlokát pedig a' halál-verejték verte, melly nagy tseppekre nevedék.

A' Gazda-Afzfzony Herforthoz ment, hogy ötet fel-költse. De mit látott! Az Ifjú egy aluvó Angyalnak szépségében feküvék ottan. El-alttakor vólt bánatos ábrázatjáról mennyei békefesség mosolygott-elő. A' nyugodalmas álom öregbítette képenek ked-

kedves szépségét, úgy hogy friss rózsák pirosának az ő kerékded ábrázatján. Fülénél a' fűrt-haj szabadon lógga alá. Tsendefen emelkedék az ő melye. A' vigadozásban mintegy el-bódúlván ott álla a' szemlélő Afzfzony; el-felejtván a' beteget, az aluvó ifjat vizsgálá. Végre magához tére. Fel-költsem-é ötet? mondá magában, fel-költsem-é az ő tsendes nyugodalmából? El-tűzzem-é az ő békefességét? gyötrelemre ébresszfzem-é ötet fel? Úgy is mit fegethet rajta? Most tsak egy szenved, de azután ketten. Nem költlek-fel! Alugyál ékes ifjú! Az Istennek békefessége végye környül bánatos szívedet! nem költlek-fel! — —

Reggel a' Fogadósnének a' maga dolgaira kellett menni: de helyébe a' férje jött. Ennek egy kevéssé zörejes bé-jövedele miatt fel-ferkene Herfort. El-hagyá nagy sietséggel az ágyat, és a' beteghez méne: ki mintegy jelenlététől meg-ébredvén, mihelyt szemeit fel-nyitá, reá mosolygott. Melly nagy öröme vólt ez Herfortnak! A' Kis-Afzfzonynak szemei nem vóltak már olly lankadtak; nem érzett forrósságot, és lass-

fatskán befzélhetett is. Soha sem tetfzett Herfortnak a' fellegek alól tündöklő Napnyájafabbnak, sem kedvesebbnek, mint most az ő mátkájának ortzája. Ő annak ágyára le-üte, kezébe fogá annak kezeit, sárga ajakit pedig buzgón tsókolgatván, tudakozá állapotjának mivóltát. Igen erőtelen vagyok, felele az, de femmi fájdalmat nem érzek. Elég szerezte volt ez Herfortnak most egyszer!

Nem zárá-bé többé szemeit. Szeliden pillogatott, és szeretőjének kezét gyégededen szorítá, de érezhetőképpen. Így a' halálnak kapujából vizfsza-ragadtatván, jó reménységet éleltett Herfortnak szívében. Ennek öröme nem ért most határt. A' rendelt szerekkel folyvást való élés derekasan munkálódott. Klárka ez egész napon ébren maradt: a' jövő éjtfzakán pedig nyúgodalmasan aludt, és a' lohasztó forróság fem tért vizfsza.

Vizfsza jött volt az Orvos is. A' beteg reménységén fellyül jól találá: mellyen való öröme szemeiből tündöklött. Midőn ész-

észre vette, hogy a' betegség el-múlt: az eddig kellő szereket el-hagyá, és tsupán tsak erősítőt ada. A' maga további jelenlétét szükségtelennek itélvén, vizfsza-tére oda, a' hol szükségefebb volt; elébb megparantsolván, mihez tartsák ezután magokat az orvoslásban.

A' Kis-Azfszonynak egészsége szemlátomást jobbúlt. Meg-jött az étele is. És nyóltzad napra fel-is kelhetett. Tized napra Herfortnak karján a' szobában alá 's feljárt.

Még tsak most jutott észébe Herfortnak ama' jóltévő Idegen, a' ki ama' rettenetes napon tehetetlen Kis-azfszonyánál segítségére volt. Fel-ugrék azontúl, és tsengete. — Meg-parantsolá a' bé-jövő házi szolgának, hogy a' Gazdát küldje-fel. Ez midőn bé-ment, tudakozá tőle, ki volt legyen ama' betsületes férjfiú, a' ki tulajdon kotsijában a' beteget oda vitette volt? — Az, úgy mond, Akátz Úr volt; egy érdeemes jó ember, 's gazdag kereskedő. Azólta mindennap meg-jelent nálam, tudakoz-

D 5

ván

ván az ifjú Urat. — Hol lakik? — Ennek az utjának alsó szegletén. — Jól vagyon! ma mindjárt, vagy holnap hozzá megyek, és kegyefségét megköszönöm. — Oh! nagy öröme fog az Úr ekképpen néki lenni. Mert az Urak egészen elfoglalták szívet, és mind a' kettejeket, a' mint maga jelentette, úgy szereti, mint saját gyermekeit. A' Gazda el-méne.

Herfort ekkor meg-beszéllé a' Kis-Afz-zonyinak is, mit tselekedett legyen emez Úr ő érette; alig végezé ezt el, midőn a' Gazda azzal együtt hozzájok bé-toppanék. Akátz Úr most-is a' végett jött vala, hogy tudakozná, mint volna az ifjú Úr; tudtára esvén pedig néki, mit mondott volt Herfort; leg-ottan nem tartóztathatá magát, hogy a' két ifjakat meg-ne látogassa. Ezek mind a' ketten eleibe sietének, megfogák kezeit, és forró szívből származott köszöneteket mondanak néki. Ennek rendkívül való öröme volt azon, hogy a' beteg olly jól helyre állittatott. Le-ülének, és egymással vígan beszéllgetének. Herfort meg-fejdité, hogy Akátznak szemei a' Kis-
Afsz-

Afsz-zonyra vóltanak függesztetve, 's egyzszersmind azt vette észre, hogy valami kérdést akarna tenni, de szemérmetségéből nem meri. Végre csak ugyan erőszakot véve a' gyanúság.

Engedelmet kérek, édes szép Urfim, (mondá a' Kis-Afsz-zonyhoz) ha betsületes nevét kérdezem. Minek-előtte azt érteném, meg-magyarázom kérdésemnek okát. Ezelőtt én Májntzban laktam. Ott létemben meg-esmerkedtem egy ifjú, kedves Gaval-lérral, ki ottan valami Tiszt-vifelő rokonyánál tartózkodott. Mint ifjak esmeret-séget vetettünk egymással, és jó barátokká lettünk. Minthogy ez az ő rokonyánál nagy betsben vólt: nagy fejedelmére leve az Atyámnak valamely dologban, mellynek hafznát még most is érezzük. Az Atyám meg-gazdagodván, háládatofságát akará eránta mutatni, kötelefsége szerint; de mivel azon ifjúnak atya-is akkor halálozott vala meg, és temérdek kintset hagyott maga után; az Atyám' kínálása nékie nem kellett. Én azután a' nevezett városból el-menvén, azólta semmi híret sem
hal-

hallottam: de barátságunkról meg-nem feletjkeztem, sem velem közlött jótéteményiről. A' maga ábrázatja, drága Urfim, mivel nagyon hasonlatos az elő-hozott ifjúval, újra eszembe jutatta azt. Nevéről Valdemárnak hívták? Talán az Úr annak fia?

A' Kis-Afzszony el-hülve Herfortra tekintte: — jól arányoz az Úr, úgy mond, ezen ifjú azon Férjfiúnak fia, kiről a' szó vala. Mindazáltal nagyon le-kötelezne az Úr bennünket, ha ez Úrfinak nevét titokban tartaná. Mert az Attya parantsolatjára idegen név alatt utazunk. Ugyan is ez Klarét Úrnak, én pedig Herbergnek neveztetem.

Tehát engedje-meg az Úrfi, mondván a' Kis-Afzszonynak, hogy magát Attyának, mint régi barátomnak képében meg-öleljem. Ofztán karjai közzé zárá, és hasonlót tselekvék. — Nagy kényszerítésre nálók marada Akázt ebéden. Herfort ottan el-bezfélé, mi történt volt Valdemár Úrral, — melly boldogtalan és szegény forsra jutott legyen, 's most egy romlott várnak egy-
gyik

gyik szegeletében lakik. Akázt ezen hírt látható szomorúsággal hallá, 's fel-tette magában, hogy ezen alkalmatosságot hasznárra fordítsa, 's az előtt hozzája mutatott jótéteményeket most meg-halálja. Ezen szándékát az ifjakkal is közlé, a' kik tsudálák nagy-szívűségét: és egyszersmind kérek 's inték, hogy mindjárt heventében, egyenesen Valdemár Úrhoz ne írna, mert annak feleségével nem akarnák tartózkodá-fokat, vagy utazá-fokat meg-tudatni. Megtaníták, hogy a' levél bizonyosan kézhez fogna menni, ha a' helységnek érdemes Papjához intézi. Akázt fogadá, hogy mindezekben ezekhez fogja magát tartani; azután ki-kérvén magának látogatáfa' további gyakoriását, és el-méne tőlök.

Ezután naponként látogatá-fokra méne; amazok pedig úgy szereték őtet, az ő maga tetszető viseletéért, mintha Attyok lett volna. Kellemetes tárfaságokban a napok vígan el-múlának. A' Kis-afzszony hár hét alatt olly igen meg-erősült, és meg-elevenedett, hogy tehetségében állandónak gondolta, hogy útjokra mennének. Ennél
fogva

fogva az útra készületeket tévének. Herfort már meg-izente vala a' Grófnak, az ő Attyafiának véletlen betegségét, melly elérkezéfeket késleli. A' Kis-aszfszony ira édes Attyának, és a' jó Anshelmnek; mind a' ketten pedig irának Bukámnak. És így mindeneket rendbe hozván, a' következő nap el-útazáfokra ki-szabatott.

Herfort köszönettel meg-fizeté minden költséget. A' Doktornak, Vendég-fogadósnak, és mindennek, a' kinek tartozott, ki-elégítésére, éppen azok két-száz forintok valának elegendők, mellyeket a' barátság ajándékoza a' szeretetnek. Háládatossan emlézék ama' jó szívi Bukámra, és szinte ugyan sírni látá azt, gondolatjában, azon, hogy ez ajándéka illy kedvetlen ki-fizetésre szolgáló lett.

El-útazáfok előtt való estve nálók vala a' jámbor Akátz. Láták rajta, hogy valami vagon a' szíven, mellytől azt megkönnyebbíteni kíváná. A' Kis-aszfszony szinte mellette akara el-menni, midőn annak kezét meg-fogá, és magához húzá,

Nem

Nem akarna az Úr énnékem, el-menetele előtt, valamelly kedvet tenni? — Nem akarnék é? Oh! érdemes férjfiú! Kérem, tsak adjon nékem arra alkalmatofságot, hogy háláadó szívetem ki-mutathaffam. — No! hát hallgasson-meg engemet!

A' gondvifelés engemet bőven meg-áldott. Vagyon gazdagságom, és többem, mint a' mennyire szükségem vagon. Nem vagyok olly szerentsés, hogy az Atyai édes nevét viselhetném. Nem is kell fenkiről gondolkodnom, midőn minden Rokonim tehetők. Az Úrnak itt tartózkodása, s' betegsége fokba került; Attya Urának pedig, a' mint mondá, nintsenek legjobb környül-állási: azért örömeft szeretném azt az örömet, hogy az Úr gyakortább rólam meg-émléznék. Kivánnám útazásának könnyüségét, azért ne vegyeroszsz néven, ha im e' tsekéllysséggel megkínálom? — Bé-írott papíroffat tarta eleibe. — A' Kis-aszfszony el-bámúla, és mondá, azt által ölelvén. Atyám! jó Atyám! Sira egy darabig a' nyakán. — No! végye-el, Édefem! mondá Akátz. Tudja az Isten, hogy jó szívből jő!

Her-

Herfort merő szemekkel szemlélé a' Nagy-szívűt. Herberg Uram! (így szólította-meg Ákátz Herfortot :) beszélje rá Klarét Urat, hogy kéréfemet meg-ne vesse. — Óh! hogy mívelném azt? kiáltá a' Kis-aszfzony. Tsókolá Ákátzot, és el-vévé tőle a' tzedulát. El vészem, nemefen gondoló Férfiú! el-vészem leg-háláffabb szívvel; de magamnál meg-nem fogom tartani. Atyámé legyen, azt illeti, nem engemet! — Nem úgy! kiáltá Ákátz, azé ne legyen! Magának szántam ezt, és e' jó Ifjú-nak, az utazásbéli könnyebbségnek meg-fzereztetésére. Meg-vagyon az is, a' mit Ura Attyának el-fzántam.

Ez tsudálkozásokat még nagyobbította. Erzékeny sziveiket, leg-elevenebb közönetek által, könnyebbitették a' reá rakott adófságtól. Mivel már késő volt az idő, bútsút véve tőlök a' jó Ákátz, firva, szerentsés utazást kívána nékiek, továbbbi barátságokat ki-kéré, még egyszerűket meg-ölelé, és tőlök el-vála.

Midőn már el-ment vólt, el-olvasák a' Váltó-levelet. Mi igen el-álmétkodának, találván, hogy az öt-száz aranyokról való Irás, mellyek nékiek Bétsben fizetődnének ki. Mind kettejek hálaadós könyveket hül-latának, 's ohajták, hogy az Isten legyen gazdag viszfza - fizetője e' bőséges jóté-
telnek.

Következendő reggel Kotsira szállá-nak, útnak indulván a' jó ház-tselédeknek áldáffival. Herfort örömmel nézé, hogy a' rázás, és a' friss levegő-ég olly jól esék az ő szerelmes Mátkájának. Szíve vígadva tapfola, látván, hogy annak előbbeni elevensége lassan lassan viszfza - tér vala. A' Betegség ki-hajtotta vala belőle, előbbi búját és epefzítő szomorúságát. Friss eleven szín, mint egészségének bizonyása, vévé ismét az ő ortzáin a' maga lakását. Mellyek viszfzont ki-telének, és meg szépülének, annyira, hogy moitan Herfortnak ingerlőbbnek, és tökéletesebb ékefségünek tetfzék, mint mikor annakelőtte a' kertben, a' Gyeplegen, ölelkezének.

Illy szerentsés változás nagy nyugodalmat árasztta szívére. Mint egy a' felhőkből néze mostan, gyözedelmeskedő tekintettel, alá, a' mélységbe, mellyből őtet az Istennek jósága ki-vonta vala; el-nézé a' szenvedéseket, mellyeket eddig hordozott; látván, hogy azok meg-győzetettek, és ő Mátkájának kebelébe vízfiztatott, által ölelé azt buzgón, és hálá-adófan néze-fel az Istenhez.

Szerentsésen és minden akadály nélkül folytatók az utazást. Midőn őket a' nemes szívű Akáznak váratlan ajándéka femmi fogatkozástól félni nem hagyta; Herfort nem kéméllette a' könnyebbségnek megszerzetését. Mind az úton, mind a' Vendég-fogadóknak igyekezetesen rajta vala, ne hogy valami ki hagyódjék, a' mi kedves úti-társának örömet és elevenséget szereshetne. Illy formán, a' szabados vígságokkal való élés közben, el-jutának, az Oftriában való utolsó Státiora; és ott szándékoskodának meg-hálni.

Soha

Soha sem vólt Herfortnak jobb kedve, mint ezen estve. El-gondolá az ő Barátjának Glükfternnek, ölelgetéseit, és azt is, miképp ajánlja - bé ő szerelmes Klarétjét. Tsak ketten evének a' szobában. Klárikának egészséges, mofolygó képe, kék villogó szemei, ékes nyájas ábrázatja, menyeyi vígadozófokat árasztának Herfort szívére. Az étel derék vala, a' bor jó, az appetitus egészségekhez képest való. Soha sem látott fenki illy kevés számú társaságot vígabbán, soha két ember - teremtéft jobb kedvben!

Midőn testek jól lakott vala, az ő öszve-hangzó szívekre hagyák magokat, a' mint az őket vonta vala. Herfort által-fogá karjával a' menyeyi Leányzót, máfik kezét pedig annak verő melyére fekteté. Lelke a' búja gyönyörüségeknél úszkála. Érzé az ő Mátkáját reszketni, a' ki fejét fzelideden az ő ölébe hajtá. Erős rá-húzással ivék az Ifjú a' tisztátlan szerelemnek támolgó-poharából. Ennek gözi megködösítette az ő agya-velejét. Búja kívánságok puffaszták-fel az ő szívet és meg-

E 2

ré-

részegíték. Minden jámbor szent fogadásait el-felejtven, majd nem meg-esett. A vétek bé-köté az ő vak szemeit a bűjáságnak bajos-kötőjével, és szemei meg-homályosodtak. Egy fertelmes, világofságtól irtózó szándék szorítkozék benne előfelé: és már el-bódulván a bűja érzemények között, jelen vala a leg-erőtlenebb pertzentés, mellyben a vétek majd majd diadalmat véve, a szüzesség pedig el-vá-lóban vala: midőn egy a pallón álló palatzknak dugasza ki-ütöde, és egyeneffen a gyönyörűségek-től részeg Ifjúnak homloká-ra suhana.

El-ugranak egymástól, mint valamely szunnyadozó Őzek, ha a puska pattanástól meg-ijednek. Az ő elméjeknek ködelenyézének, mint a párláfok a sütő nap-sugári előtt. El-múlván az ő gyönyörűségeknek támolgyása, le-vonódott, a fedél szemeik elől. Látván magokat, díztelen helyhezletben, el-szégyellék magokat, és el-pirúlnak. — —

Igy vigyázott a' mennyei Virtus két szerező szívekre, a' kik meg-érdemlették, fok ezerek felett, hogy fertéztetetlenül meg-tartódjanak. Így jöve a' mennyei Virtus, hatalmas óltalommal, az ifjú szíveknek gyarlóságának fegettségére, melly nélkül, a' nyomorult gonoszoknak lajstroma két nevekkel, meg-hozszfzabbodott volna.

Mihelyt Herfort a' suhanást hallá, és a' ragást érzé, mellyet a' dugasz okozott; ijedten visszafz - húzá karját. A' Leányzó fel-ugrék, és ki-ragadá magát. Mind ketten némultan alá nézének. Végre Klárka el-pirúla, mint valamely bűnös, egy székre lappanga, le-hajtá fejét, vévén keszkenőjét, szemeit bé-takará. Herfort az ablakhoz méne, és a' fetétségbe ki-néze. Lelki-esméretbéli maró szemre-hányáfok kínozák az ő nyughatatlan lelkét. Eszébe jutának az ő tett szent fogadásai: 's azokkal együtt amaz átkok is, mellyeket akkor a' maga fejére mondott. Valamely Isten elől való irtózás refzketteté az ő tetemeit. — Ekkor érzékeny szívbéli bánattal fel-tekintte az égre, mellyet homályosnak és bur-

hósnak találta ; vastag téli felhők lebegének azon, hajtván a' szélről ide 's tova. — Mint meg-háborodék az ő lelke belől! — Meg-báná tettét; imádkozék bocsánatért, és fogadást téve. — A' leányzónak hallatós zokogása hata az ő füleibe. Mostan szállának alá körös-környül melléje a' megbántódott mennyei jámborságnak és szüzeségnek ijesztményei. El-hagyá sietséggel az ablakot, és nem vala rest, magát a' síró leányzónak lábaihoz vetni, 's azt bocsánatért kérni.

Meg-bántódott Angyal! (így szólla ahoz meg-illető hangon) meg-haljon-é itt most a' te lábaidnál az a' bűnös, a' ki tégedet meg-fzeplősíteni akara? — Meg-érdemlette ugyan azt a' szilaj, mert meg-akará az Istennek képét fertéztetni. — De mennyei, még fertéztetetlen tiszta Szüz! e' bűnös bocsánatért kérte a' meg-bántódott Istenséget, és ő meg-engedett nékie. Bocsánat-meg néki a' te szelid, áldott szíved is!

Ottan le-borúlva vala mint egy bűnös, a' ki sententziáját várja; és felelet után óhaj-

óhajtója. De semmit sem nyere. A' Kis-afzfzonynak könyvei olly febeffen folynak, és a' zokogás úgy el-vévé szavát, hogy semmit nem felelhetett. Herfort folytatá kérését igen meg-illető módra. Orzáira a' könyvek sürűen hullottanak, mellyek a' leányzónak kezeire gördülének. Végre félre vévé Klárika a' kezkenőt, kiáltván: Ah Herfort! Herfort! el kell egymástól válnunk! Erre el-tsendefede. Herfort fejét annak ölébe hajtá: az pedig öt könyveinek záporával nedvesíté. A' szállást így folytatá Klárika: igen erős a' forró szeretet a' gyarló szíveknek! igen veszedelmes két égő szíveknek mindenkori egymással létek! Ah! egynehány pertzentések egészen el-ronthatnának, örökre boldogtalanokká tehetnének bennünket! —

Tovább nem szólhata. Az ifjúnak lelke a' szomorúságnak leg-alatsonabb grádistára szállott alá. Mind ketten szótalanul sírának. Végre meg-erősíté magát, fel-kele, és melléje ülvén karjai közzé zárá. — Nézd tiszta, jámbor Angyal! nézd az én szenvedő, meg-szaggatott szívemet! A' mit én

én érzek, ki-mondhatatlan! Nézheted-e ezt meg-fzánás nélkül? Egy gyarló, vigyázatlan szempillantás tántorított-meg engemet: de az Istennek jósága nem hagyott minket el-esni. — Adjunk hálákat ezen óltalmazó jóságnak! — Még nem szeplősített-meg bennünket femmi illetlen tselekedet. — Az emberi szívnek, kivált az ifjúi szívnek erőtlensége, ha azt lelki bánat követi, botsánandó a' Felségesnek szemei előtt. — És egymástól meg-válni — édes kintsem! — nehéz volna ez! ollybá tartanám — mint — meg-halni. — Te töled el-hagyattatva, a' búbanat, keserűség miatt el-hervadnék, a' gyötrellem miatt meg-fogyatkoznék, a' sírba roskadnék! —

Ez utolsó szókat annak kebelébe borúva mondá-ki, laffú, de igen szívet által-ható szóval; úgy annyira, hogy Klárika részint meg-illetésében, részint ijedtében karjai közzé szorítá, és erőffen 's forrón magához szorítá.

Ez vala élteknek leg-érzékenyebb szempillantása. Körül-külsoló karokkal által-fogat-

gattatva ülének ottan, és sirának. Láthatatlan serege az Angyaloknak álla körülötök, békefséget öntvén az ő lelkeikbe. — Szíveknek belsejében érezének vígadozófokat, mint valamelly kegyelmet nyert bűnösök. Vigan álla mellettek a' diadalmas virtus, és kedvesen mosolyga reájok. Borostyán kofzorúkat fűze az ő fejekre, magok meg-győzésének ditséretes jutalmául.

Herfort egész tellyefségben érezé a' reá áradó örömet. Fel-vévén magát az ő Angyalát kezénél fogva az ablakhoz vivé. Tiszta vala az ég: a' szél el-üzte a' fellegeket. A' világos homálytalan égen békefségesen jöve-fel a' teli hóld, nyúgodalmas méltósággal; mellynek világa tellyes fényvel szolgála a' szobába hozzájok. Az ifjú a' tiszta égre felejtkezvén, hallgata: ő reá ereszkedve ott álla a' leányzó, nézvén a' teli hóldat. Egyszerre mély fohász-kodás botsátkozék elő Herfortnak melyéből, ezen szókkal: Mennyei virtus! megbántódott jámborság! figyelmezz a' nyomorúltra, ki te hozzád fohász-kodik! Botsáfs-meg a' bűnösnek, a' kit, midőn el-eső fél-

ben vala, meg-kapál, és meg-tartál! Hajts fület az én meg-újított fogadáfomra, a' mellyet téfzek a' tizftaságról, füzzeftségről, és jámborságról. Gyenge az erötelen Ifjú-nak fziwe, mint az ingadozó nád-fzál, mellyet egy fzellötske meg-mozgathat. — A' te hatalmas fegeftséged meg-erösítheti azt. Tartsd-meg azt azért állandóságbn, így azt örök tizfteletedre fel-ajánlom!

Erre egymásnak ölébe eftenek; egymás-nak ortzáiról a' könyvet el-tsokolák, és békeftségek vala. Herfort bé-zára az abla-kot, Klárikát pedig a' maga ölébe ülteté. Nagy és nemes végezéftket tettek, mellyeknek bé-telleyesíthetéftkért, fegeftséget foháfszkodának alá az Iftentől.

Késő volt már, midön nyúgodalomra menének. Herfort a' dugafzt fel-vevé, ajakához nyomá, és el-tévé, mondván: ez légyen tanúbizonysága az én fogadástételemnek: és ha azt meg-fzegémdem, jöjjön ennek helyébe tör, és fzurja-áttal az én gonofz fziwemet! — —

Le-

Le-fektek után nem fokára nagy zörejtt hallottak a' gráditson fel, mellyre figyel-metefsé tétettek. Két Idegeneket vezetett a' házi-fzolga, lámpáfttal, egy fzobába. Kik az ő fzobájok előtt el-menvén, mon-dának a' fzolgának: hogy holnap reggel hat órakor, a' Kávét, hét órakor pedig, lovaikat, elő-kéfszítse. Szinte a' mellettek való fzobába fzállottak, mellybe tölök egy bé-zárt ajtó fzolgálá.

Herfortnak a' fzálló fzava esméretesnek tetftzett; azonban, nem emlékezett reá, hol hallott légyen ollyant. Hólnap (mondá az egyik :) ugyan ördögöfften néki kell eresztenünk a' gyeplüt; mert egy nappal úgy is el-kéftünk. — Ih! vigye az ördög! (vizfszállá a' máfik :) Egy két napi áriftomot kapunk, többet nem! — Az ördög fojtsa-meg a' Bátyámat! engemet, tudom, ha meg-kaphat, elevenen el-fog nyelni.

Hallod é, Herfort? mondá a' Kis-afz-fzony laffan. Az Iften légyen mellettünk! a' Bátyám az! Herfort is annak esmére a' fzaván. — Laffan laffan Klárika! Hallgas-fuk, nem fzóllanak é többet is!

Mitsoda két Ifjak lehetnek azok (kérdé az Idegeneknek egyike) a' kik ma Extrapoftán ide jöttek? — Biz' én nem esmérem őket! De az egyiknek szinte olyan formája vagyon, mint egy Leánynak. Isten utse! ugyan meg - döbbsentem, midőn előttem el-ment. Szinte olyan vólt: mint az én Húgom. — Van é efzed Váldemár? Mi az ördög hordozná itt a' te Hugodat? — De a' máfik ugyan helyre egy Legény, magas derék természetű. Nékem tetfzett! — Azt én nem láttam. Vigye az ördög akar kitsodák! Fogd-be a' szádat, alhatnám. Reggel korán fel-kell kelniünk! — Eltsendefedének.

Nagy félelem és ijedtségg fogta vala el a' Kis-aszfzonyt. Herfort ezt észre-vévén, háló-palástot veve magáre, és annak ágyához mēne, hogy vígafszalná. — Jaj az Istenért! ha ki-tudódunk (mondá a' Kis-aszfzony) — Kérlek, édes Klárikám, ne nyúghatatlankodjál. A' szamár, maga is hijábalóságnak gondolja, a' mit felőled vélt vala. Hólnap korán el fognak menni, és a' mint értettem, Monakhiumba. Lehe-

hetetlen tehát, hogy ki-tudódjunk. — Ezen szavak Klárikát valamennyire meg-tsillapították. Azután inté Herfortot, hogy ágyába menne. Ez azt meg-fogadván, tsak hamar álomba merüle: de a' rettegő Leányzó bé-fem húnnya szemeit.

Öt óraker fel-kelének a' szomszédok. Váldemár fel-nyitván az ajtót, a' Házi-szolgára ordított. Ez oda jöve. — Iparkodj, vagy mi, hogy ihassunk! El-kell mennünk. Abrakold-meg a' Tzödöröket is! — Igen is — No! hát hozz Kávét! — Hallod é! kik ezek a' mellettünk való Idegenek, a' kik tegnap érkeztek? (kérdé a' máfik) — Nem tudakoztam. Arra nintsen gondom. Pénzért, a' mit kérnek, adunk nékik, azután nem gondolunk fenkivel, akárki légyen. — Jól van! jól! tejes szájú! vízfzálá Váldemár! Lódúl! Láss dolgodhoz!

Váldemár nagy zörejvel jára a' szobában fel 's alá. Társa pedig fedde: miért járna olly nagy zörejvel, 's másokat fel-lármázna az álomból? — Ehj! az Ó — — A' szobanyim, ha fizetek érte, dobolhatok, si-

pol-

polhatok benne. Erre egy garázda gulyáfos nótát kezdte, melyre egy rettenetes szitkot monda Amenú. — Mint remegett a' szegény felelmes Leányzó! Herfort ezt csak nevette. — Végre fel-hozták a' kávé. — Hozz egy pár zsemlyét-is irósvajjal! kiáltá Váldemár. — Ezt is el-hozta. Teli tömé száját és hallgata.

Végre el-érkezett az idő az el-menetelre. Nagy zajgással le-menének a' grádtison. Herfort őket az ablakból nézé. El-menetkor egyenes szívvel szerentsés utazást kívánt nekik. — El-mentek már! monda a' Kis-Afzszonyak. — Istennek legyen hála! felelé örvendezve; és fel-kele. Már most nem volt nyugta ebben a' házban, azért erőlteté Herfortot az el-menetelre — Herfort fel-kiáltá a' szolgát. — Kik voltak amaz Urak itt a' mellyék-szobában? — Két Baváriai Hadi-tíztek. Tegnap kevéffel az Urak előtt érkeztek. — Honnét? — Azt nem tudom. — Azt sem, hová igyekeznek? — Gondolom Monákhumba — Készítess kávé, és rendelj posta-kotsit. — Nyóltz órakor akarunk indulni.

A'

A' rendelt időre meg-jelenék a' kotsi a' ház előtt, 's el-menének. Bétsig való útjokban semmi akadályok sem esett. Egészegefen és szerentséfen be-jutának e' híres Fő-Városba. Mindjárt más nap' meg-izené Herfort a' Grófnak az ő meg-érkezését. A' Kis-Afzszonyt pedig meg-tanította, mihez tartsa mindenekben magát, és mi tévő legyen. Az én Barátom, úgy mond, felette víg kedvű ember: 's nagyon jó szívű. Magának is meg-fog tetfzeni, a' felől nints kétségem. Én Magát mindenkor Kláret ötsémnek fogom nevezni: de arról meg ne felejtkezzék, hogy férjfi öltözetet hordoz. Magára szüntelen vigyázzon, és ójja magát a' Gróffal való bizodalmas társalkodástól. Mint kelljen magát bizonyos esetekben, mellyeket meg-nevezni nem akarok, viselni, azokban tulajdon okofságát végye oktatóúl. Soha másoknak jelenlétekben, arról ne gondolkodjék, hogy én a' Maga szeretője vagyok. Hanem jól megfontolja minden szavait. Es ha én valamimódon el-felejtkezném is titkon engemet is meg-inteni el-ne mulassa.

A'

A' Kis-Afzfzony meg-igérte mindent a' képpen tselekedni. Már tsak a' feleletre váraoztak. Szinte az ablakon le-nézének, és vígadának a' fzámos népségen, melly az utfán egymáft érve hemzsegett; midőn egy tzifra kotsi a' fzállások előtt meg-állapodék. A' Tsatlós le-ugrék, 's meg-nyitá a' hintó' ajtaját. Egy drága öltözetű Ifjú hága-ki abból, kit Herfort meg-ismérvén, fietve idvezlésére eleibe futa.

Mind a' két Barátok meg-ölelék egymáft, a' mint szokták a' szíves barátok egymáft meg-ölelni; és egymáft szerentsés vízfönt-látáfokért idvezlén, kéznél fogva fel-menének a' gráditson. A' Kis-Afzfzony is a' fzóbából eleibe méne a' Grófnak. Ez az én rokonom! kedves Glükfternem! (mondá Herfort) el-hoztam magammal, a' mint meg-engedted. Ki-terjefzté a' Gróf karjait, és meg-ölelé a' Kis-Afzfzonyt. — Nagy öröm és vígáfság között végre bemenének a' fzóbába.

Glükftern figyelmes fzemeket függefztett a' Kis-Afzfzonyra, 's azt mondá: jó fze-

fzerentsét kívánok Herfort! a' te gyönyörű ötsédhez, 's köfzönöm, hogy véled el-hoztad. Azon légy, hogy szinte olly jó barátom légyen ő is, mint te vagy. A' Kis-Afzfzonyhoz fordúlván: ezen kéréfemet, úgy mond, tudom Kláret Uram meg-nem veti. Minden igyekezetemet arra fordítom, hogy hajlandóságomnak ki-nyilatkoztatásában fémmit el-ne mulafzfzak. A' Kis-Afzfzony ezen komplimentet vízfzfálá, és ugyan úgy, hogy azzal a' Gróf tökéletesen meg-elégedett. Azután egyről másról kezdettek befzélieni.

A' Gróf tudokra adá nékiek, hogy még ma vízfzfá kellene nékie térni; és hogy kedvére lenne, ha ezek is mindjárt el-ménének vele, minthogy úgy is femmi foglalatofságok Bétsben fem volna. Ezek hamar el-tökéllék magokat, és egy óra múlva el-menének.

Az úton jelenté nékiek a' Gróf, hogy mivel már késő volna az idő, útázását a' Tavafzra hallafzfja. Igeretet téve nékiek, hogy a' telet a' városban olly kedvfesé és

gyönyörűségessé fogja nékiük tenni, a' mint tsak lehet. Ezek mind a' ketten helyén hagyák ebbéli szándékát.

Eftvére a' kastélyba jutának: a' hol az elő-kelő személyeknek fokát láták, kik rész szerint a' Grófnak familiájához tartoztanak, rész szerint jó barátjai valának. A' Gróf őket jó Barátjainak képeben állítá elő. Mindenek vígan idvezlék őket, és nyílt szívvel fogadák.

Eleintén egymást fel-váltó tárfaságos mulatságokban múldogálának a' napok. Noha soha sem volt alkalmatósága a' Kis-Azfzonynak magát illy díztes tárfaságban formálgatni; a' hijával még is mindenekben tudta magát alkalmaztatni. Többnyire mindenek egy falusi Úrfinak tartották őtet, a' ki most mégyen leg-előszőr Világot jární: azért némelly aprólékos hibátskákat az úgy nevezett tzeremóniákban, el-néztek benne; s meg-elégedének annak maga-vifeletével. Kitsinyenként olly derekaffan forgatá magát, hogy utóljára akárki sem gondolta volna őtet egyébnek, hanem egy ki-pallero-

zott

rozott finom Gavallérnak, a' ki tágos Világnak közepében nevelkedett.

Mihelyt a' Grófnak alkalmatósága esett Herforttal magánofian szóllani; azontúl tudakozá Kláretnek közelebb való környüllásait. — Ő egy Nemes embernek fia, felele Herfort, a' ki őtet szegény állapotban hagyta vala. Valdemár Bátyám Uram, a' kit ő közelebről illet, nevelteté őtet, a' mennyire tulajdon szegénysége meg-engedte. Többnyire ő igen jó ifjú, és olly tulajdonságokkal bír, mellyet egy Angyal sem szégyenlhetne. Én őtet mint lelkemet szeretem, és tégedet is kérlek hozzá való barátságodért. — Ezt tőle, Herfort, meg-nem fogom; sőt hidd-el, hogy márig is kedvellem. Mennyi idős lehet? — Még nints egész tizenhat esztendőös. — De olly gyenge testü lévén, meg-birhatja-e a' hofszü útnak nehézségeit? — Ne aggódjál azon, édes Glüksternem! utóbbi betegségtől fogva tökéletes egészsége vagyon. Idővel még inkább erősödik és keményedik. Tsak jó légy hozzá, és boldogítsd őtet barátságoddal.

F 2

Egy

Egy valaki, a' ki közbe jöve, félbeszakasztá beszéllgetéseket. A' Gróf, ki különben is nyájas vala, különös barátságát mutató a' Kis-Afzszonyhoz; és annyira meg-kedvellette, hogy azután tárfasága nélkül nem is élhetett. Szinte ugyan irigylette, ha látta Kláretot Herfortnak öleiben ülni, 's tőle tsókoltatni. Herfortnak vízgasztalása az volt, hogy a' Gróf koránt sem gyanította, hogy Kláret Afzszony-személy volna: hanem valójában egy Ifjúnak tartotta lenni.

A' szeretők azonban az ő izromokat jobbíthatatlanul jádzák. Mindenőjöknek tulajdon szobája vala. Mindazonáltal femmiben se mutatták úgy ki magokat, hogy valami gyanúba vétetődhetek volna. Mindenek két egymást szerető atyafiaknak tartották őket az egész házban. Mikor Herfort jól tudta, hogy senki sintsen közel mellettük, akkor méne a' Kis-Afzszonynak szobájába; a' hol ösztán öszve ölelkezvén, egymást forró szíveikhez szoríták. Ezen szeretet annyival is inkább buzgóbb vala, minthogy ritkán lévén alkalmatosság, minden-

denkor loppal esett. Sohá alább nem szállott; hanem meg-maradott forrósa, színte úgy, mint a' testnek appetituffa megszokott maradni a' mértékes eledel mellett.

Ha a' Gróf tárfaság nélkül volt, a' mi ugyan ritkán esett, akkor annak betseskönyvházában foglalatoskodtanak, vagy jádzódtanak a' drága Instrumentomon, mellyeket ott találának, vagy kellemetes befzélgetésekkel mulatgatták magokat. Egy nap sem hozott nékiek unalmat: az idő tölök, hogy észre sem vették, el-repüle.

A' Grófnak Bétsben szép Háza vala. Ebben tartózkodtanak, míg a' téli-mulatságok tartóttanak. El-jártanak az Operákba, Komédiákba, és Bállokba: 's így oity vigszagos életet vala, millyen a' Kis-afzszonynak még sohá sem volt. Ez okozta, hogy ő felvirágzott, Herfortnak számára, tellyes gerjesztő szépségben. Valakinek szemébe rúnt, meg-tsudákta őtet. Az ő gyönyörű ábrázatja, el-foglaló, barátságos vi-selete, meg-bájoló manírja, tsinofsága, mind ezek ostromlák mindeneknek szívet,

és kiki azt erősítette, hogy ő legyen leg-
szébb Ifjú, kit a' természet elő-állított,
vagy elő-állíthat.

Minthogy a' Grófnak olly nagy öröme
vált illy ki-kereshetetlen társaságon: kedve
tölt abban is, ha Herfortot és Klarétet
pompás öltözetekben szemlélhette. Sem-
mit ezokaért el-nem mulatott, azoknak
meg-szerezni, ha észre-vette, hogy az
azoknak inyek és kedvek szerínt való volt.
Igy el-múla a' tél, külömb-külobféle ví-
gaságokban, és tsupa örvendetes jelené-
sekben.

Már régen készültek tétettek vala az
el-utazásra is. Azon tanátskozáának, mi lé-
gyen utazásoknak tzelja és intézete. Tud-
niillik három esztendőök alatt meg-kellene
járniok: Német Országot, Hollandiát, Ang-
liát, Frantziát, Olasz, Horváth, Tóth, és
Magyar-országokat. Minthogy a' Grófnak
gazdagságától minden bő költség ki-telhe-
tett: nagy várással lehetett lenni ezen uta-
zásról.

A'

A' többek között egyszer dél-után erről
beszélgetének e' három nemes lelkek, egy-
mással le-telepedve. A' Kis-aszfszony a'
Grófnak ódala felől üle: a' ki Klarikának
egyik kezét a' magáé közzé fogá, az pe-
dig másik kezével ennek mely-fodrárt biber-
kelte vala. Ellenekbe által üle Herfort, és
mélyen gondolkodék. A' beszélgetésnek
felén el-hívatott a' Gróf, mivel egy ide-
gen kívánt vele szóllani. Midön a' szobá-
ból ki-ment; a' Kis-aszfszony ötet nagy dí-
tséretivel fel-magasztalta. Herfort a' föld-
nek szegett szemekkel üle, burnót-perse-
lyével jádzék, és femmit fem szólla.

Eleinten ezt a' Kis-aszfszony nem vévé
észre. Azért nem állapoték-meg, a' Gróf-
nak érdemeiről, alkalmasságáról, és nemes
gondolkozás módjáról, magasztaló ki-feje-
zésekkel, szóllani. Végre midön Herfort
ezen kérdésére: úgy é, Herfort? fejét fel-
emelte volna, tsak el-hült a' Kis-aszfszony
annak mord nézésén; és éppen fel-keleben
vala, midön az felelni kezdé, illyenkép-
pen: Igen is, Kis-aszfszony, igaz, a' mit
mond Glükstern felől. Nem hijába is hívják

F 4

Glük.

Glüksternek ötet. Mert az ő szerentséje az én szerentsétlenségem! Glükstern magyarul annyit tézen: mint szerentse-tsillag.

Ezen szókat kedvetlen hangon ejtven, egyet fordúla, 's el-hagyá a' szobát. A' Kis-afszony ezért nagy nyúghatatlanságba esett. Nem magarázhatta - meg magának ezen rövidedes feleletet. Istenem! mit vétettem ellened, Herfort? fohászokodá öfzve-tett kezekkel, 's az ablakhoz méne. A' mint az Afszony-népnek gyarlósága miatt meg-szokott esni, hogy mindjárt sírva fakadt, ő is könyveket folyata. Minthogy attól tartott, ne talám a' Gróf hamar vizsgál-térjen, és rajta a' sírást meg-esmérje; ki-méne, hogy a' maga szobájába menjen. Midőn ki-menne, szem között jöve néki Herfort, ki a' Kis-afszonyt meg - pillantván, vizsgál-fordúla, 's le-méne az udvarra.

Ezen boszorkodásának újjolag adott bizonytsága a' Kis - afszonyt majd-nem le-rogysztá. De bé-tántorga a' maga szobájába, és el-zará azt. Sebeffen hullának az ő könyvei. Életének egyetlen egy vizsgál-

ta-

talását, az ő ki-mondhatatlanúl kedves szeretőjét, meg-bántani, — ez ő néki halált okozó gondolat vala. Meg - vizsgálá minden tselekedeteit, szoroffan, de semmit sem talála, mi Herfortot fel-boszonthatta volna. Végre mondá, égre fel-emelt kezekkel, és könyvező szemekkel: te tudod, Mindentudó! hogy büntelen vagyok, és ötet meg-nem bántottam! Istenem! hogy is tehetném én ezt? Előbb meg-halnék, a' véres halált szenvedném előbb örömmel, mint ötet tsak egy tekintettel is keferíténém, ötet, a' kit imádok!

Még fok ideig jajgata, töré kezeit. Ezen szók: annak szerentséje, az én szerentsétlenségem, kevergének elméjében. — Rá akadtam már a' bökkenőre! mondá végre. Gyanúsága vagyon! Oh! Herfort, hogy támadhatott-fel ez benned? Nem szeretlek é tégedet lelkemnek tellyeségéből? nem tied é az én szívem egészen? Nem tapasztalod é te ezt? kívánd minden véremet, és meg-halok, szívemben való szeretettel, hív szeretettel. Még tovább is efféle szomorú gondolatok után erefzkedett volna,

F 5

ha

ha ajtaján valaki nem kotzogatott volna. Fel-ugrék, le-törle szeme nedvét és felnyitá az ajtót. Melly nagy örömmel vala, hogy szeretője jöve eleibe.

Herfort által-gondolá a' rajta esett igazságtalanságot. Kegyetlennek találá Klárika eránt való maga inótását: tudván annak gyenge, és leg-kisebb bé-nyomódást is bévévő szívet. Gorombának nevezé magát, szíve vérzett, és el-vegezé magában, hogy azt fel-keresse, és hibájáról, térdén állva, meg-kövesse. Sohól sem találván azt; tulajdon szobájában keresé.

Látván, hogy az sírt vala, tör hatá-álta az-ő szívet. Tudja mit adott volna érte, tsak ki-telhetett volna tőle, ha a' meg-esett dolgot történetlenné tehetné volna.

Mihélyt őtet Klárika meg-pillantotta, ki-terjeszté neki karjait. Az pedig azok köz-zé repülvén, imígyen szólla: meg-bántotta-lak, édes Kintsem! Esze-ment valék, a' ki nem méltó, hogy emberi nevet hordoz-zon. Meg-engedhetsz é énnékem, Kedve-

sem ?

sem ? De hadd kérjelek tégedet, térdei-men! Ki-ragadá magát annak karjai köz-zül, és le-borúla eleibe. Az is melléje ereszkedék. — Meg-illető látat! — Ál-tal-fogá őtet, és akadályára vólt szóllásá-nak, azzal, hogy ajakát erőfien azéra nyo-má. Mind a' ketten sírának. A' Grófnak szózatja ijeszté-fel őket. Ujra örök szakadatlán szeretetet esküvének egymásnak, és meg-békellének. Klárét ki-mosá szemeit hi-deg vízzel, hogy azon a' sírás meg-ne es-merfzék. Mind addig a' szobában bé-zá-rúlva maradott, míg a' tükörből ki-nem lát-ta, hogy már helyén vagynak szemei. Így tehát el-törődött e' kis villogás. Vajha utolsó lehetne ez, s ne következnenek fokkal nagyobbak: hogy az ő nyúgodal-mok szakadást ne szenvedne!

Ennek alkalmatofságával, ebből azt hozván-ki a' Kis-afszony, hogy Herfort féltő gyanúságú lehetne, el-tökéllette magá-ban, hogy előre vigyázóbb lészén, a' Gróf-tól távolabban jár, és soha felőle olly in-dulatoosan nem beszéll. Ezt maga a' fi-gyelmetes Herfort is hamar észre-vette.

Ebből

Ebből a' Kis-afszonynak nyúgodalmára való gondját látván, szívéből sajnálta az azon tett igazságtalanságot, 's fel-tette, hogy soha afféle hibát el-nem fog követni.

A' tél már múlóban vala, 's a' kedves ki-kelet következett. Az el-indulásra ki-szabott nap' el-érkezett, 's útnak eredének. Azt végezték, hogy Német - Országuk egyik részén által, Hollandiába, onnét Angliába, azután Frantziába, onnét Olasz-Országba, innét Magyar-Országhoz tartozó Tartományokba; 's úgy végre Bétsbe visszaforduljanak. —

Hadjuk őket utazni. Annak idejében fel-kerefsük őket. Most tekintsünk-vissza Pusztafaluba, hogy meg-láffuk mi van ottan? Azután meg-történhetik, hogy Monákhiumba kell fordulnunk. Ha e' két helyekről el-igazítatunk, utánna fiesünk e' társaságotskának, hogy azt el-érhesük.

Az alatt, míg e' két szerelmes Pár a' Bétsi útban vala, 's míg a' Grófnak Kastélyában tartózkodott, külső tetfzetre néz-

ve,

ve, békeféség vólt a' Pusztafalusi Várban. De valójában nem vólt. A' két házastársok, kik egymást alattomban tsalták, tsoportos nyúghatatlansággal vesződtenek, melyet ők egymástól szorgalmatoffan el-titkoltak-vala. Váldemár Apa választot nyert Herforthoz küldött levelére, mellyben írta, hogy Leányát visszafaz - hozza. Herfort ezen, ezernyi kérésfekkel, és még annyi szent fogadáfokkal, ki-mondott. Látván, hogy a' dolgot nem lehet fordítani; ezen meg-kellett Váldemárnak nyúgodnia. Azonban az ő Atyai szíve, szerelmes Leánya miatt, nagy félelemben és aggodalmas gondokban lélezett. Midőn néki az ő Felesége Herfortnak levelét által adta, mellyről fellyebb tétetett említés: mindjárt el-találá az Irónak fortélyját; és maga is gyökeresítette Feleségének vélekedését, hogy Herfort tudniillik már Bétsben vagyon.

Váldemárné Afszony derekassan törte fejét az ő Leányának olly véletlen és hirtelen el-tünésén. Ejjel nappal háborgodtak őt az a' felől való gondolatok. Eleintén nem is vette azt ugyan fel: de egy-

más

más után meg-kezde az ő Anyai-szívének belseje mozdulni, és lelki-esmérete háborogni; melly gyakorta szomorkodtatta.

Egy bizonyos napon, sokára Leányának futása után, egyedül maga ülven, alkonyodatkor, a' szobában, elméjébe ütközöt a' Klástrom. Ottan az ő képzelő-elmeje eleibe képezé azt a' reggelt, mellyen Klárikát a' Klástromba vivé. Látá a' bús, halavány Leányát, fehér öltözetben, előtte-állani. El-méne képzelődésében szinte ama' jelenélig, mikor azt a' Klástromba bevezeté, minden várása felett. Látá annak potyogó könyveit, hallá annak zokogó nyívását, esedező kerését, látá azt, mint egy esedező Angyalt, a' maga lábainál. — El-taszította azt, és által-adta, a' hova szánta. — Rettentő térség terjeszkedett szemei eleibe. — Látá fegétségtelen Leányát a' szenvedések alatt el-rogygni, el-ájulni. Reá gondola, melly mostohán, és kegyetlenül ott hagyá őtet, mint örökre bezáratandót. —

Nem

Nem válalom magamra, annak meg-írását, melly ifzonyú gyötrelmeket és kínokat okoztak légyen néki ezen elmélkedések. Még nem voltam soha pokolban, hogy láthattam volna a' szörnyűségeket, mellyek ott a' gonofztévökre halmofodnak. Illyen formán vala pedig, vagy kelle lenni, a' mit szegény Váldemárné szenvedett. Mert az ő kínai szörnyek, fardalódásai rettenetefek valának, mellyekben az ő Anyai lelki-esmérete tsapongott. —

Ezen kínos epekedései irtóztató vélekedésekre vitték őtet. Így gondolá, hogy tett légyen Leánya: — El-tökéllette magában, vagy éljen, vagy haljon, hogy ruhátlan, mezitelenül el-szökjön. A' fetétes éjnek tsendességében nem tudta, mi tévő légyen: által szúrja szívét, el-dül, vérzik, meg-hal. — —

Az ő, rettenetes gondolatoktól felhevült fantaziája hozzá járula, s mind ezeket irtóztató módra szeme elejbe le-festé. — A' fetét éjszakában rettentősen hangzik az ő haldokló Leányának nyívogása. Vé-

ré

rében fetrengvén, átkozódások, maga és természetlen Annya ellen, ötlenek-ki az ő száján. — Lélekzete rövidül, szava gyengül, erőtlennül. — Egyes, félbe félbe harapott szavak adódnak elő: végre kihergi bóldogtalan lelkét. — Ijesztő ördögök szálladoznak alá, meg-kapják a' kárhózztat, és diadalommal el-ragadják fekete lakó-helyekre. —

Isten! melly szélvész zivatarozott szegénynek lelkében! Az Istennek rettenetes ijesztései állának környüle. Gyilkos lenni, egy kedves magzatnak gyilkosa — egy kegyes, ártatlan Angyalnak, egy szép, földi hajléknak el-rontója lenni — iszonyú büntetéseknek várását támaszták ő benne — Ha ezeket pokolbéli kínoknak, kárhózztak' gyötrelmeinek nem lehet nevezni: — egyéb nevet nem adhatok rájuk! —

Két egész órákig tartott vólt már e' pokol-viadal, irtóztató maga hányása 's vetése között; mikor az öreg Valdemár a' vig Anshelmtől jöven, nyugott elmével a' szobába méne. Setétnek találá azt. Senki

gyer-

gyertyát nem gyújtott. Alig hoztak az ő parantsolatjára világot; mindjárt szemébe tűne felesége ijesztő formában. Halovány vala, mint egy meg-holt, rántzos ábrázatú. Szóval: ijesztő.

Valdemár rend kívül meg-retten. Ed-dig való melankoliája sem maradott ő tőle észre-vetetlen. De midőn az azt maga nem jelentette, sőt ő előtte szinte szorgalmatosan titkolta: tehát ő is hallgatott. Sem ő, sem a' kegyes Pap semmit sem mérész-
lének Valdemárnak szólni.

Valdemár ijedten közelíte hozzája, és éppen kezét akará meg-fogni, midőn az fel-ugrék, őtet vissza-taszítá, a' szobát el-hagyá, és a' magáéba zárá magát. Valdemár utánna bámúla, és gondolkodék, mi tévő legyen? — Éppen ezen napon, midőn ez történt, indúla a' társaság Bétsből az útra.

Mintegy a' mult Télnek közepében, midőn mostani kínai még tsak tsendes melankoliában táplálódtak: levelet íra fiának

II. Rész.

G

Mo-

Monákiumba: jelentvén neki húgának el-
tünését. De erre feleletet nem nyere. —
Ebben tanátslá neki, hogy végyen szabad-
ságot, s menjen húgának fel-keresésére.
Igeré neki az ahoz való pénzbeli fe-
gítésget. Másod izben is hasonlót küldé hoz-
zája: de tzeljät el-nem érhetta. A Fő-Ka-
pitánynak kezébe került, ki azt fel-törte;
és midön annak foglalatja nem az ő kedve
szerint vala; meg-nem engedheté, hogy a'
Záflzó-tartó egy lompos leány után gombo-
litsón a' világban ide s tova. El-szaggat-
ta a' levelet.

Mintegy tizen-négy napok után kétsé-
geinek ki-fakadása után íra harmadik leve-
let is, és nyomoffan meg-újítja előbbeni le-
veleiben tett tanátslását. Ezt ugyan vette
a' Záflzó-tartó; de minthogy akkor igen
jó dolga vala, nem is válaszolt reá. Ez
öregbítette az ő szertelen melánkoliáját;
mellynek ki-fakadását már említettem, kö-
vetkezését pedig alább fogom elő-hozni.

Midön az öreg Valdemár bámulásából
magához tére, el-méne annak a' szobának

bé-

bé-zárt ajtajára, mellybe magát az ő Fele-
sége rejté. Ottan hallgatódzék. Zokogá-
foknál egyebet nem hallhata. Kotzogata,
és kíváná bé-eresztetését; de nem nyere fe-
leletet. Sokáig hijába várakozván, szo-
morúan viszfza-tére. Felesége abban a' szo-
bában töltötte éjtszakáját is, noha ágy fem
völt benne. Reggel nyitá-meg reményke-
dő Férfének az ajtót. Az ő izemei a' sí-
rástól meg-verefedtek, és ábrázatja fel-da-
gadott. Könyveinek özöne jóval könnyeb-
bítette az ő szívet. Férfje kérte vala őtet,
édesded szókkal, mondaná-meg, mi nyug-
hataatlanítja az ő lelkét? Az a' felelet he-
lyett meg-fogá annak kezét, forrón tsoko-
lá, könyveivel áztatá, és hallgata. Vál-
demár folytató kérését. Hadgyj engemet,
édes kedvesem! Böldogtalan el-vetett va-
gyok! (ez vala, a' mit elő hozhata)

Jöllehet Valdemárnak nagy keferüségét
okozott azzal, hogy szerette Leányát a'
Klaftromba adta; még is szíve tsak nem
meg-hafadott, látván annak szenvedéseit.
Minthogy jól tudta eredetét; és módja va-
la benne, azokat el-törlé; ösztönözte őtet

G 2

az

az ő jószívűsége azt meg-tselekedni. De még sem tselekedte, tilalmat vévén arra Anshelmtől. Tudniillik ennek tudtára adta, miképp 's hogyan van feleségének ügye. Anshelm ezt embert szerető szánakozással hallá. Azonban egyátallában nem akará meg-engedni, hogy tudtára adassék, hol legyen Leánya. Ha, úgymond, az ő kétséges gondolatai fen találnának tartani: akkor magamra vállalom, mint egy távoladon észre vetetni véle, hogy Leánya életben 's egészségben vagyon. Mert ha meg-tudná, hogy Herfort volt el-vitetődésének Mestere, meg nem szünnék azt üldözni. Ha alkalmatofsága esnék, azt el rontani, el-rontódnék azzal együtt a' Kis-afzszony is. — Ez által reá indítatván, meg-igéré Váldemár, hogy hallgat, Anshelm is meg-igéré, hogy dél után a' Várba meg-fog jelenni.

A' kefergő Afzszony reá indítódott, hogy Férjével ebédhez üljön: de keveset evék, 's keveset szólla. Azonban nem sira többé, hanem magára felejtkezett, és komor vala. Mindjárt ebéd után meg-jelent nálok Anshelm is. Ez akarmint ipar-

kodott legyen is, őket vig beszélgetéfeivel jó kedvűekké tenni; de nem lehetett. Azonban Váldemárné nyugottabbnak látszék, és hébekorban egyet kettőt szóllott is. Egy óra múlva el-hagyá a' szobát, 's nem tére vissza.

Melánkoliája nem hogy el-enyészett volna, sőt inkább napról napra nevedett. Azonban nem álldogálhatok mostan mellett: annak idejében visszont fel-kerefem. Most egyenesen Monákhumba megy az út, Váldemár Fő-Kapitányhoz; mint vette légye az is a' dolgot.

Ezen öreg Vitéznek házánál is elég ok volt a' keferűsége, és a' szíves sírásra. Váldemár János Fő-Kapitánynak volt egy jó szívű, áldott Felesége.

Ezután ő, a' mint mindjárt fellyebb említettett, nagy gazdagságokat nyert vala. Három magzatai valának; egy fia, két leánya. Az ő Fia, ki a' Regimentnél Tifztséget viselő vala, szinte olly vad és gyátlatlan volt, mint Váldemár Zászló-tartó,

a' kivél együtt neveltetett: tsak hogy olly oſtoba eſzű nem vala. Az ő két Leányai, kik egyedül az ő derék Annyoknak neveléſe alatt vóltak, mindenekben e' ſzép példához formálták magokat, úgy hogy ſzép egy pár Leányok váltnak belőlök; ki-vált az ifjabbikból. — Keſerves vólt, hogy a' ſzerentsétlenség e' jó magzaton tette a' kezdetet. Az átkozott himlő, (melly már olly ſzép ortzákat meg rútitott, olly fok ſzép reménységes Magzatokat a' földnek gyomrába le-taſzított) el-ragadá ezen ſzép Leányzót is ſzüléitől. Le-betegedésének nyóltzad napjára, ſzüléinek keſerüſégekre, a' kegyetlen halálnak kaſzája alá eſett, és a' rothadásra taſzítódott.

Bátor az egéſz ház kedvellette e' halálnak prédáját: mindazonáltal fenki ſem keſergett olly mód nélkül meg-halálozáſán, mint Attya, ki azt főképpen ſzerette vala. Az napságtól fogva egéſzen meg-változott. Kegyetlenségével fel-hagyott. Lágyabb ſzívű léve; 's barátságoffabb. Azután fiának ajándékozta ſzívét. Tsintalanságait jobban el-nézte, és több pénzt is adott ke-

kezébe; mint eddig. De éppen ez vala annak botránkozásának köſzöklája. Nagyobb ſzabadsága el-fajulttsággá vált vala. Temérdek ſummákat el-pazérlott, és adóſságokba verte magát. Két hónapokra, Hügának halála után élete veſzett egy ſzemes, de jó ſzívű Tiſztnak kardja miatt. E' betsületes Férjfiú, eſmervén az Ifjúnak erőtlenségét, kéméllette azt, és egyſzeribe nem ſzorította reá, gondolván, hogy majd ha meg-fárad, talám abba hagyja a' viadalt. Szándéka már tsak nem el is erő-dött; midőn magát az Ifjú utólsó dühöſségben által-ſzurta. Kevés vártatra lelkét ki-lehelé.

A' Fő-Kapitány éppen akkor feleségével együtt az ablakból alá nézett, midőn Fioknak vérben kevert hólt teſtét hozták. El-gondolható dolog, melly nagy ijedéſek léve ezeknek. A' ſzegény Anya érzékeny-telen a' földre rogya. A' reſzkető Atya pedig ki-futa a' ſzobából, fiának látására, kit még egéſzen hólnak lenni nem véle. Ki-mondhatatlanul meg-rettene, találván azt lélektelennek lenni. Merőben, minden ér-

zékenységektől meg-fosztatva, előtte állá, mint egy kö-bálvány. Valamelly hozzája jövő Tisztek vezeték-bé őtet a' szobába. Itten új szomorú jelenéft találának. A' fő-Kapitányné el-ájultan fekvék. A' szobaleányokat elő-hívták, kik őtet más szobába vinnék. Ezek őtet ottan fel-tenyészteték, de olly eredményekre, mellyeket én meg-nem írhatok.

Az Atya egy kitsinykét meg-juhászodott. De bánatja ki-mondhatatlan vala. — Meg-értvén a' dolognak mivóltát, látá, hogy az ő fia vólt bűnös. De ez meg-sebesedett szívének irául nem szolgálá. — A' vére-folytnak holt teste tsendefen, minden pompa nélkül el-temettetett. Akármelly nagyon meg-illetődött is Valdemárnak szíve: még is keferüségeit mint férj-fiú úgy vífelé: mellyhez nékie az ő természeteli kemény szívése is segítségül vala. — De nem így vala bankodó Feleségének dolga. Ennek érzékenyes szelid Anya-szívét nagy keferüség tsigázá. Az ő teste soha sem vólt erős, hanem mindenkör göthös vólt. A' tartós bankodás, melly

melly szívében ki-hányhatatlan fézket vert vala, el-szárazította azt egészen. Ortzái apadtak, szemei bé-estek, ereji fogytak, életének lámpásából az olaj fogytára sietett. Azonban a' forsnak tanátsa úgy végezte, hogy harmadik magzatját is előtte el-küldje oda, a' honnét nintsen vízfzajövetel. Öregbik Leánya látván kedves Anyának keferüséget, az ő gyenge szíve azon önként meg-szakadott, melly miatt el-hervadott, mint a' virág. Ágyban fekvővé lett, és három hetek múlva sírbe szállott. — Ujjabb tsapás! Tsak nem régiben vala leg-szebb virágjában, Szüléinek valamennyi vigasztalásokra — Imé! ez is el-hervad. — Szomorú felhők kerekednek az égen — A' szelvezes égi háborúk zivataroznak — Villámáfok tsattogatják a' levegő eget — Kö-efsők omlának alá — Hol fetreng a' szép Virág? — — Oh irgalmatlan pusztítók! Oda van a' természetnek szépe! —

Ez újjabb tsapás a' már forvadó Anyát közelebb vívé a' koporsóhoz. Minek-előtte lelkét meg-adná annak, a' kié vólt, még

fáradtságos és inséges életét egy nemes tselekedet által kíváná ékesíteni.

Váldemár János, a' mint maga mondja, az Attyának örökségéből 20000 Talléron fellyül nyere. Legénykedésében ugyan tsak világiassan rá tartotta magát, 's nem volt kéméllő. Ez által el-pufztult nyere-sege. Ezen jámbor Afzszony, kiről most szóllunk, midőn feleségévé lett, néki ajándekozá szívet, kezét, 's minden gazdagságait. Testének delisége, kiváltképpen szívének szépsége jobb tárfat érdemlett volna, ez a' nélkül is inséges életben. Mert Váldemár kemény és kegyetlen ember vala. Számtalanszor meg-keferítette forrón szerező Hitvesének napjait. De ez mindeneket tsudálatos türéffel el-szenvedett, 's a' villongásokra való alkalmatosságokat elkerülte. Még is tsak ugyan el-nem kerülhetten a' keferítések, mellyek szívet titkon szaggatták, mint maró férgek. A' feljebb meg-jegyzett szomorú jelenések is nagy foglalatossággal faragták az ő koporsóját, melly végre el is kézítettett. Most már ama' jobb életre vala által-lépendő. Mint-hogy

hogy magzati előtte mind el-hóltak, könnyen által láthatta, hogy az ő halála után a' Rokonyi hátra maradandó Férje ellen pert fognak indítani. Ezt ő nem akarta: Mert ha nem volt is arra érdemes, még is szerezte az ő Férjét mind végig. Ennek bizonyosságául minden Jófzágának örökösévé tette azt.

Illy ditső mennyei szívének meg-bizonyítása után negyed napra édesdeden el-aluvék, által-költözködvén a' békeségnek hajlékába, az Angyaloknak tárfaságokba. — Váldemár Fő-Kapitány gyászoló az ő halottjait. Végre meg-szünvén a' sirástól, meg-törlé szemeit. Ezen le-tsépelő tsapáfok által kelle a' forsnak tsudálatos akaratja szerint az ifjú Váldemár szerentséjének keletkeznie.

A' Fő-Kapitány mindenkor jó volt az ifjú Váldemárhoz. Keményen tartotta ugyan őtet, és még tífztségre nem lépett; olly kegyetlenül bánt néha véle, hogy egyedül tsak feleségének jószágai által tartóztatott-meg az el-szökéstől: mindazáltal ez inkább

kegyetlenségének, mint sem gyűlötségének gyümöltse vala. Mikor egyszer tiztségre kapott, igen is el-maradtak az öklözések; de még akkor is támadtanak gyakorta menydörgések. Efféle maga-viselete el-hajtotta az ifjúnak szívéből minden ő eránta való szeretetét. Jelen-létében reszketett előtte: de háta megett átkozta, szidta, motskoltta. — Most meg-fordult mind a' kettőjöknek kotzkája. Az egymást érő súlyos szerentsétlenségek úgy meg-paskolták az Valdemár Fő-Kapitányt, hogy egészen megtért. Minthogy most már özvegységre jutott, gyermekeitől is meg-fosztatott, tehát tellyes szeretetét Valdemár Zászló-tartóra fordította; és el-végezte magában, hogy azt fiának fel-fogadja, és minden javának örökösévé tégye. Ezekutánn le-tette Fő-Kapitányság' tiztségét, bútsút vévé; 's jószágára méné, hogy ott tsendefségben élhessen.

A' Zászló-tartó a' Regimentnél maradott; de ott is csak a' szük időben vala jelen, egyébkor Báltya körül forgolódott: a' ki magának már-már rövid életet jövendőlhetett.

tett. Mihez képeft rendeléseket téve az ő dolgaiban, fiának fogadott atyafia' javára. Testamentomot téve, mellyben az ifjú Valdemárt egész Vagyonjának örökösévé tette. — De még is mind ezen rendelésekről egy szót sem szóllott se az ifjú Valdemárnak, se az Attyának.

Jó dolga volt már a' Zászló-tartónak. Csak hivalkodva töltötte napjait. Uriáflan évék, ivék. A' parasztoakat nyúzta, szidta, ütötte, dobta. Ebben töltötte minden kedvét. Ily környül-állásaiban sem Attyáról, sem Annyáról nem gondolkodott, sem hűgáról, sem valamelly atyafiáról. Mikor tehát emez utolsó levelet vette az Annyától, a' dolog mind egyesnek esett ő nékie. Fel-sem vette azt. Mit törődöm én a' lompos leánnyal? Vigye az ördög, nem bánom! — El-tépte a' levelet.

Midőn már szemünk eleibe terjedett, minő környül-állásokban vagyon az ifjú Valdemár; hadjuk itt ötöt bőrében, míg viszont szükségünk leszen reá. Térjünk tehát vizsiza amaz útra, mellyre az utazó tár-

társaság indult vala. Már ugyan jó ugráftettek: de még is, mivel szándéjkok szertint minden nevezetes Városokban valamedig mulatoznak; gondolom hamar el-érjük őket; annyival is inkább, mivel útjoknak minden rendit jó formán tudom.

Keresztül menvén Prágán, Dresdán, Lipfián, Vittenbergán, Berlinbe jutottak. Meg-találtuk-é itt őket? Nem. No hát előbbre! Magdeburgban, Brunsvigban, 's a' t. Hannoverában úgy-é? — Igen is Hannoverában! Itt vannak mind a' hárman jó egészségben! — Mind eddig szerentséfen folyt utazások, külömbféle gyönyörűségekkel. Mindnyájan egymásért boldogoknak kiáltották magokat, 's szép egyet-értőség vala közöttök. Főképpen a' Grófnak hajlandósága napról napra hová-tovább nevelkedett a' Kis-Azfszony eránt. Herfortnak ez némellykor bús órákat okozott. Nem ritkán keserű gyanúság támadott az ő szívében a' felől, hogy talám a' Gróf sejdíti Mátkájának nemét, 's azért kedvelli. Midőn pedig gyakran történtenek afféle esetek, mellyekből gyanúságával ellenkezőt tapasztala: ismét meg-nyugodott.

Hannoverától való utolsó háláson furtsa versengés kerekedett a' két jó pajtások között. Azon városkában, mellyben megakarának hálni, tsak egy Fogadó vala. Ez történetből olly rakva vala a' szállással, hogy egy szobánál többet nem kaphatának. Ebben úgy tsak kettő vala. A' Fogadós nem adhatott harmadikat. Semmi ez! monda a' Gróf. Majd segítsünk magunkon! Kláret! te az éjjel én velem hálj. A' Kis-Azfszony el-pirulván, el-fordítá magát. — Herfort' szíve döbbögt. Nem úgy! (felele Herfort) Hadd háljon Kláret maga; mert igen nyughatatlánul fekszik: mi ketten fekdjünk egy ágyban. — Nem úgy! visszálá a' Gróf. Mert te igen nagy vagy, nem térnék-meg egy ágyban. Így tehát Kláret háljon én velem, te pedig magad. És ebben maradjunk.

Herfortnak még ennél veszélyesebb állapotja nem történt. Nem tudta mi tévő legyen. Egész titka, mellyben halála 's élete forgott, veszedelemben vala. De hogyan? — Szörnyen féltette Mátkáját. Azért szíve erőssen vere, úgy hogy a' verejték

is ki-verte. — A' Kis-Afzszony az ablaknál állott, 's tsak hallgatott. — A' Gróf más dologról kezdett szólni. Herfort tsak imígy amúgy felelt, mert fejét törte: sőt a' Vendég-fogadót is meg-átkozta. A' Kis-Afzszony semmit nem felelt. — Azonban meg-terítették az afzta't. Vatsora után mindjárt alunni menjünk, mondá a' Gróf, mert hónap idején meg-kell indulnunk. — Az étel felett majd tsak maga beszéllgetett a' Gróf. Herfort tettetésképpen a' fejét fájlalta; a' Kis-Afzszonynak pedig valójában fája. Néha-néha felelmes szemeke't vetett reá Herfort, mellyeket ő hasonló módon meg-felele. Még Herfort semmit nem végezett magában, midő'n a' Gróf fel-kelevén, ki-méne. Ne búsúlj semmit Herfort! Se a' Gróffal, se te veled nem hálok. — Az egész dolgot meg-máfolom a' te nyugosztaláfodra. Többet nem szóllhata: mert a' Gróf vizsgálja jöve hozájok. Most újra el-kezdődött a' külső fényre nézve tsekély, de a' két szerelmefekre nézve fontos versengés. A' Gróf le akart fekünni. Jövel, édes Kláretem, úgy mond, feküdjünk-le. — Nem úgy, Glükstern! veled nem fekszem

szem — Nem? Hát Herforttal? — Azzal sem. — Hát hol? — Mindjárt meg-látjátok. Ekkor egynehány székeket öszve-rakott, 's azután mindenik ágyról egy-egy vánkost el-véven, a' székekre tette. — Ihol az én ágyam! — Herfort ezt látván, mint-ha egy malom-követ vettek volna le nyakáról, úgy meg-könnyebbedett. A' Gróf ugyan eleget ellenezte, de femmi haszna sem volt. — Hagyj békét hát Glükstern, ha jobban nem akarja, mondá Herfort. — Azután Glükstern le-fekü'tt, 's Kláretnek még több vánkofokat is ki-adott. Herfortnak, a' mint nem is vélte, nyugodalmas éjtszakája léve.

Következendő napon el-jutának Hannoverába. Mivel az esztendőnek ideje kellemetes vala: vígan el-tölt az idejek; és a' szerelmefeknek gyakorta esett alkalmosságok magánosan lenni.

Azonban már egy darabtól fogva sejtette az éles látású Gróf, hogy a' két Atyafiaknak barátsága igen különös. Akármint titkolták is magokat, még sem fedez-

hették-el úgy egymáshoz való szerelmeket, hogy a' szüntelen körülöttök forgó Grófnak valami ollyas szemébe ne tűnt volna. Sokszor olly forma kacsintásokon kapta őket, mellyek koránt is többet jelentettek, mint tsupa barátságot: azt is észre vette, hogy örömeft vagynak együtt magánosan.

Eleintén semmiképpen sem tudta, mire vélni a' dolgot. A' Kis-afzfonyt valóságosan annak tartotta vala lenni, a' minék ruhái mutatták: semmi gyanút sem indított annak vékony bőre, 's gyenge teteme. Idővel valamelly gyanúság lopódzott-bé, melly a' két tisztá szívűeket nála kifibé- bítette. Azonban semmit sem mutata, felté- véen magában, hogy reájok szorgoffabban figyelmezzon.

Kevés napok múlva azután, hogy benne efféle gyanúság eredett; egy Úri házba méne látogatásra. Addig a' két szeretők igen szerelmessen mulatozának egymásnak ölében. A' Gróf, véletlenül és hirtelen visszsa jöven, őket rajta kapta 'a' játékon. Ők meg-pillántván a' Gróft, egymástól ha-

mar

mar el-ugranak: melly által a' Grófnak ed- dig volt gyanúja bizonyofságra jöve. Azon- ban úgy tetette magát, mintha semmit sem vett volna észre. Fel-nyitotta ládáját, és pénzt vévén magához, ismét kotsira üle.

Ezen rajt' kapás éppen nem tetfzett a' szerető Párnak. Gondolván azonban, hogy tám a' Gróf fietségében arra nem vigyá- zott, ismét meg-nyúgofsztalák magokat; de tsak ugyan fel-tették magokban, hogy jö- vendőben magokat jobban ójva tartsák. — Harmad napra, ezen történet után, és há- rom hetekre, oda jöve telek után, el-ha- gyák Hannoverát, 's útjokra indulának. A' Kis-afzfony, a' ki a' három közzül leg-ifjabb lévén a' kotsi eleiben üle, el-kez- dett szunnyadozni. Nem fokára azután Herfort is. — Lassan hajts, Legény! ki- áltá a' Gróf a' Posta-kotsisnak.

Mint egy történetből az aluvó Kis-afz- fonyra vetődtek szemei. Igen szépnek és gerjesztő ékefségűnek találá azt. Nem tartóztathatta magát az azon való tsúdál- kozástól. Meg-még állapodék annak or-

H 2

tzá-

szájának mód nélkül gyenge lineajjánál; és gyönyörködött annak bőre finomságában. Rózsaszínű volt ortzája, lilios ajaka. Szemléltetésében mind csak odább méne. Szemébe ötlött végre annak melye, melly fel's alá emelkedék. Itt tapasztala valamit, a' mit annak előtte még soha sem tapasztalt. Látta ottan valaminémű idegennek tetfző domborúságot. Klárét hiszen nem olly igen kövér, gondolá magában, hogy melye olly magafat vehetne. Megtekinté Herfortnak melyét is de azt laposnak találá: a' magáét is meg-tapintotta, de akárhova azt sem találta olly domborúnak.

Egy homályos gyanúság ötlék szívébe. Végre akarátja ellen is az a' gondolatja támadott, hogy Klárét nem Férjfiú, hanem Leányzó. Ez először nevetségesnek tetfzett nékie; de azt el-nem űzhette. — Most jutott eszébe, mi legyen oka, annak, hogy Klárét és Herfort egymáshoz olly forró szeretettel vífeltetnek. Mindent kétségen kívül való dolognak hitte tehát, hogy Klárét egy Leányzó, és ugyan Herfortnak Kedvese legyen. Almékodott igen

a' fortélyon, mellyel ötet meg-tsalták: de jobb szíve volt ő neki, mint sem hogy azon meg-haragudott volna. — E' szempillantástól fogva, Klárét eránt való nyájas barátsága égő szerelemmé változott. Szíve mód nélkül fel-gerjedett. Háborgott igen lelke, és nem tudta, mi tévő legyen. Míg Klárét alutt, azon legelte szemeit.

A' Posta-szolgának kiáltása: hajtson é már jobban? fel-ferkentette az alúvókat. A' Grófnak gondolatai igen el-fzélledtek, a' Kis-afzszony pedig és Herfort igen víg kedvűek voltak. Lassankét azután öfzfzedé magát a' Gróf. A' Kis-afzszony eránt igen barátságosnak mutatta magát. Herfort, a' dologhoz hozzá szokott lévén, nem vélte azt igen is roszfzra.

Nyúltz egész napok múlának-el, míg a Gróf alkalmatofságot nyere, vélekedése felől való meg-győződésre. Midőn már gyanúságában femmi kétség fem vala, nagy nyúghatatlanságába esett az ő szíve. Herforthoz forró, a' fel fedezettett Leányzóhoz pedig égő szeretettel vífeltetett. Ret-

tenetes vala ő néki az a' gondolat, hogy jó, hűséges Barátját Mátkájától meg-fofszza: nem különben az is, a' hogy Leányzót birtokába ne kerítse.

Látzatós szomorúsága véle-valóinak tsak hamar szemekbe tüne. Mert minden vidámsága oda vesze, és nem ritkán fo-hászkodott. A' két szeretők beszélgettek erről egymásnak; de okát fel-nem fedezhettek. Herfort sajnálta annak szomorkodását. Azért leg-első alkalmatofságnak előfordulásánál meg is tudakozta a' Gróftól szomorúságának okát. Semmi sem ez! (felele a' Gróf, és Herfortot meg-ölelé)
Ebben maradt a' dolog.

Mit nem szenvedett szegény Grófnak lelke, langaló szerelme miatt! Sokszor el-tökéltette magában, hogy a' két szeretők-et valamely summa pénznek nekik hagyá-sával hátra hagyja magától, maga pedig titkon el-szökik; de midőn ezen tökéltét valóságra akarná vinni, arra magát erőte-lennek találá.

Esméretlen maradhatott é illy égő sze-retet Herfortnak? Óh nem! Most látá-ál-tal Herfort, melly gondolatlanul tseleke-dett ő, hogy a' Kis-aszfszonyt, más okos embereknek ellenzése ellen, magával el-vitte. De példa - beszédben szokták mon-dani: késő bánat, eb-gondolat. A' Kis-Aszfszony sírásra fakadott. — Mi tévők légyünk? mondá Herfort. — El-kell szök-nünk, visszálá a' Kis-aszfszony. Jözte, Herfort, szökjünk-el, míg időnk vagyon!
— De nem szökének-el. —

Nem örvendezteték immár e' tárfaságot a' kies napok. El-múlt ő tőlök a' szép nap-fénynek való örülés. A' Gróf szívé-ben nagyon küszködött. Végre a' szerele-mé léve a' győzedelem.

Egyszer egy felhős napon indulának-el szálláfokról. A' milyen a' nap vala, ol-lyan vala a' tárfaság is. Herfortnak még nem vólt olly napja, mellyen nagyobb haj-landósága lett vólna a' szomorúságra, mint ma. Szíve, mintha valamitől félt vólna, olly formán dögött. A Kis-aszfszony is

szomorú vala, de csak ugyan nem annyira. A' Gróf keveset szólta. Néha néha szomorú szemeket vete az által ellenbe ülő Leányzóra, mellyeket megint hirtelen el-kapa. — A' kotsi után ma egy szolgának lovon kellett menni, mivel a' máj kotsiban nem férhetett-el.

Mintegy egy mértföldet meg-halladtak már, midőn a' Gróf nyúghatatlanul kapkodott zsebjeibe, 's végre ijedtséggel mondá: szerentsétlenül jártam! — Mi bajod, Glückstern? kérdé Herfort. — Vízfza kell mennem. A' Vendég-fogadóban felejtettem Iró könyvetskémet, mellyben minden iráfaim 's gazdagságaim vagynak. — Szörnyűség az! vízszálá Herfort. El-is veszhetett már — Vízfza-kell magamnak mennem. Mert ha a' szolgát küldöm, vagy nem adnák néki, vagy el-szökne vele. Azonban ti ballaghattok. Várjatok-meg a' közelső státió. — Azt én ugyan meg nem engedem, Gróf! Maradj te itt! El-megyek én! Ezen szókkal le-szálla Herfort. Vévé a' lovat, mellyen a' szolga ül vala, és vízszza-futatott.

A'

A' Kis-afszzony szomorkodva néze utánna. Valami nyúghatatlanság szálla az ő szívébe, mellynek okát maga sem tudta. A' Gróf kérte őtet, hogy melleje ülne. Ez meg-lévén, a' Posta kotsis neki eregeté a' lovakat, és hajta, valamint csak lehetett. A' Kis-afszzony említette, hogy így Herfort őket nyomban nem érheti. A' Gróf osztán parantsolá, hogy lassabban hajtszon a' kotsis. De az, az eb-ágyából esett, tudott mentségekkel élni, mondván, hogy ő néki hamar vízszza kell fordulni. A' Kis-afszzony azon nyugodott-meg, hogy azzal biztatta őtet a' Gróf, hogy a' státió majd fognak reá várakozni.

Másod fél óranyi idő múlva el-jutottak a' státióra. Alig várakozának egy fertály óráig, a' Kotsiba már is friss lovakat fogtak, és a' Posta meg-fúvá a' kürtöt. Mi az? mondá a' Kis-afszzony meg-döbbenve. Hiszen várakoznunk kell Herfortra. — A' Gróf mondatá ugyan a' Postának, hogy még egy kevés korig várakozna. De az azt izené, hogy az lehetetlen: külömben, hanem ha ők ott akarnának sülni.

H 5

A'

A' Gróf a' Kis-afszonyra tekinté, és mondá: Majd el-jön Herfort utánunk, édes Klarétem: mi tsak menjünk. Erre meg-fogá annak kezét, és erőszakos formán fel-ülteté azt a' Kotsiba. Alig hágnak-fel, meg-vagdala a' kotsis a' lovakat, és a' Kotsi nagy robajjal el-ment.

Azonban Herfort szorgosan és igyekezetesen el-járt dolgában. Tudakozódván az író könyvetskéről, semmit sem talált. Hasztalan keresése után visszafut tere. Három óra alatt el-jutott a' státióra, a' hol ötet a' Grófnak meg-kellett volna várnia. Nagyon tsudálkozott rajta, midőn kérdésre azt felelték, hogy olly forma útfok ottan nem voltak, mint ő le-írta vala. Nem tudta, mit ítéljen. Azonban várakozék egy darabig; szótán Posta-Kotsira üle, 's a' következő státióra fietett. Itt is, nagy bámulására, senkit sem talála, sem senki néki azok felől hírt nem mondhatott, a' kiket keresett. Leg-ottan el-szomorodék. Ggyanuság ödlött szívébe, mellyet ugyan meg-fojtani igyekezett, mert valami tsalárd-ságot ingyen sem vélt vala Glükstern felől.

Vég-

Végre öszve-gondolván a' környülállásokat, hihetséges dolognál többnek találta, hogy ő meg-tsalatatott.

Óh! Istenem! kiáltá ég felé emelt szemekkel. Óh! ha Glükstern engemet megtsalat volna! — Már estvéledni kedé; ő' a' hijjával még is Kurir lovakat állata, azután hajtatott, hogy ugyan sziporkázott. Gondolván, hogy ezen az úton reájok nem akad, félre téré, 's kevés óra múlva, ott léve, a' hol akara.

Nem voltak itten két személyek, ilyen 's ilyen formájúak? — Igen is voltak. — Mikor? — Reggel tíz órakor — Hová mentek innét? — Nem tudjuk. — Hol van a' Posta-szolga, ki őket tovább vitte? — Ki tudja. — Hamar állítsatok friss lovakat!

Egy fertály óra múlva ismét, mintha szárnyakon repült volna, úgy ment. A' státióon visszont friss lovakat váltott, mindjárt heventében, mivel ott is valami híreket hallotta. Így ment egész más nap délig.

lig. 'S ekkor el-vezette nyomokat. Illy hirtelen való el-tünéskéből ki-hozta Herfort, hogy a' Gróf az ő meg-tsalója. Az nagy nyugodalmára szolgált, a' mit az utolsó előtt való státió'n hallott; hogy tudniillik a' Kotsiban ülő két Urak igen pártoltak egymással, úgy, hogy az egyik ki is akart a' Kotsiból ugrani, de a' másik nem engedte. Ebből azt látá, hogy a' Kisafszony még ő hozzá hív, de egyedül a' Gróf tsalárd. Haragjában tajtékozott, és meg-esküdött, rettenetes esküvével, hogy a' Grófit, mihelyt el-érheti, fáját kezeivel meg-fójtja, hogy az ő undok vérével el-moshassa a' gyalázatot, mellyel a' szentül fogadott barátságot olly rútúl meg-motskolta.

Mihelyt egy keveysé meg-pihent, és egy két pohár bort fel-hörpentett, ismét utánnok esék, mint a' vér-szomjúhozó tigris. Ismét félre vágatott, 's bele talála szerentséfen az el-tévezített nyomba. Sietett, mint egy dühösködő. Pénzen megvette a' Posta-szolgáknak jó akaratjokat 's szó-fogadáfokat, 's így szaporán előbb előbb kaptak.

Azonban iparkodott a' Gróf is ragadományával jó menedék helyre. Minthogy mind szolgáját, mind a' Posta-legényeket pénzzel meg-veztegette, olly hamar járt, mint a' futó felhők. Klarét ifzonyú szemre hányáfokat dörgetett ellene, mivel most különben szokott kegyefsége ellen, hasonlító volt egy dühödt nöstény Orofzlányhoz, kit az ő kölykeitől akarnak meg-fosztani. Dühöségének fel-gerjedésekor szablyáját is ki-vonta hüvelyéből, hogy a' Grófit által-szúrja. A' Gróf tsak alig-alig védelezhetette magát. Belső veződtsége is volt a' Grófnak. Az ő meg-fertéztetett lelki-esmérete szörnyen vádolta őtet, átkozott tsalárdának. Refzketett, ha reá gondolt, hogy Barátját igen meg-bántotta, és tartott a' véres boszszú-állástól. Illyenkor fokszor eszébe ütözött, hogy Klarétet magától el hagyja, maga pedig el-szökjék: de az ő ölthatatlan szerelme, és a' reménység, hogy tám végre győzedelmet véfzen a' Leányon, nem engedék - meg, hogy azt tselekedje.

Végre határt vetett a' meg-haragítatott ég az ő fietésének. Mert az ijedtség, dühötség, aggodalom, 's búslakodás le-rogyasztották a' gyenge Afzszonyi épületet. Klarét olly beteggé, olly nyomorúttá lett, hogy a' Gróf tartott tőle, ne hogy mellette a' Kotsiba meg-haljan. A' rozszznak orvoslásáról gondolkodván, parantsolá a' kotsisnak, hogy az előttök fekvő faluban be-szállana. Oda érkezvén, le-vette az erőtelen Klarétet a' Kotsiról, és bé-vitte a' nekik készített különös szobába.

Az utánnok fiető Tigris be-jövéen a' faluba, 's látván a' Vendég-fogadó előtt a' Kotsit, mindjárt rá esmére. Be-rohant nagy dühössel a' szobába. Melly nagy fzelül szolgált dühötségének nagyobbban való fel-lobbantására, az, hogy a' Kis-afzszonyt el-halaványodva egy kar-székben ülni látá: a' Gróft pedig annak lábainál.

Háh! gonosztévő (kiáltá Herfort) el-ért tégedet az én boszszuállásom! Ezen szavak után ki-rántá Kardját hüvelyéből, 's a' Grófra támadá, kinek alig léve ideje, hogy

ő is a' magát ki-vonhaffa. Rövid ideig tartott a' viadal. Mert a' dühötségtől megvakítatott Herfort a' Grófnak fegyverébe szaladott, és érzenytelen le-rogya, annak lábaihoz. — —

Rettenetes vólt a' Grófnak látni, mi képp fekszik leg-jobb Barátja a' maga véreben. A' pokolnak átkai szállának ő reá, mint a' jég-efső. A' falnak tűzte a' maga Kardjának markolatját, 's éppen szándékjában vala, abba be-ereszkedni, midőn őtet szolgája el-taszította: ki nagy erős Legény lévén, el-penderíté őtet onnét, 's más két szolgákkal meg-fogatá, 's téteté a' Kotsiba. Klarétet pedig, ki még most is el-ajúltságban vala, utánna vivé maga; azután parantsolá a' Posta-legénynek, hogy onnét szaporán el-sieffen. Segény Herfortot magát hagyák véreben fekünni. —

A' Pusztafalusi Várban még most is nagy kétségbe esésben találjuk a' vigasztalatlan Váldemárnét. Leányával ő is szenvedett: csak hogy ő azt nem tudta. Mindúntalan a' maga szobájába vala bé-zárúlva, és fen-
kit

kít magához be nem eresztett; egyéb Férjét néha néha, akkor is fok kérésekre. Azonban még sem fergetegezett az ő lelke szüntelen. Hébekorban valának olyan napok is, melyeken nyugodttan vala, vagy leg-alább tsak néha néha fohászkozott De illybéli tsendességére rend szerint mindenkor nagyobb és rettenetesebb szélvész következett.

Majd egy nap sem múlt-el, mellyen az öreg Váldemár engedelmet nem kért volna Anshelmtől, arra, hogy feleségének epekedéseit azzal orvosolhassa, hogy megmondja néki, hol légyen Leánya. A' Pap fokáig vonakodott. Végre maga vállalta magára, Váldemárnénak a' dolgot előhozni, ha szabadsága léfzen azzal szóllani.

Azonban az öreg Váldemár is búban volt, Leánya miatt. Bétsből való elmentte óta leg-kifibb hírt sem hallott felöle; mert sem ő, sem Herfort, semmit se írtak. E' dolog nagy félelembe hozta ötöt; úgy hogy semmi jót a' dolog felől nem ítélt, bátor Herfortnak betsületes voltát igen nagyra tartotta.

Sok kérések és könyörgések után megengedte végre Váldemárné, hogy a' Pap látogatására meheffen. 'S tetteben jó szívvel is fogadta. Anshelm a' beszédett úgy pengette, hogy leg-jobb alkalmatofsága esék a' vigasztalásnak forrásáról való előhozakodásról. Jó formán már tzeljához közelgete, midön egy Kotsi zörej őket az ablakhoz hívta.

Egy fényes négy lovú Hintó jara-be a' Vár' udvarára. Egy Tsatlós le-ugorván, megnyitá a' Hintónak ajtaját. Pompás öltözött ifjú Úr ugrott abból ki, és a' gráditson fel-jöve. Váldemár nem gondolt a' ki légyen az a' nagy Úr, ki az ő szegény házat meg-tiszteli. Azért fietve elérbe méne annak, a' szobából ki.

Hála Istennek! (így szóllitá-meg az ifjú Úr Váldemárt) hogy Atyám Uramat egészben látom! — Már most az Ifjú Váldemár tekintetes Úr, nem tsupa Záfzló-tartó volt. Az öreg Váldemár, mivel a' jelenés nékie igen ritkaságnak tetszett, tsak merőben meg-állott, mintha álmodott

tott volna. De az ő fia olly irgalmatlanul nyakába esett, hogy öreg Attyát tsak nem el taszította. 'S ez által azt magához térítette.

Jéh! édes Fiam! (mondá az Atya) mi ez? — Hoh! Atyám! mind jól van! Jöj-jön bé tsak a' szobába, ott mindent megbeszéllek. Ezen szókra bé-méne a' szobába; 's Annját ott nem találván, kérdezé: hol volna? A' még most is bámuló Atya ötet, kezénél fogva, bé-vezette a' szobába, mellyben felesége, a' Pappal együtt, nagy várakozással vala. Ezek mind ketten nem kevésbé meg-hökkentek illy galánt Urnak bé-jövetelén. Az ifjú Váldemár Annjára is olly gorombán esék, hogy majd nem meg fojtá. Végre Anshelm Urat is köfszöntötre, a' maga módjával.

Szegény Váldemárnének látszatós vig-sága jöve, kedves Fiának véletlen érkezésén. Szinte már kérdezni akarta, mi légyen olly szembe tűnő változásának oka, midőn Fija a' szót ki-kapá szájából, de ő néki szomorújára.

Hát

Hát a' Leány, (igy kezdé szóllani) el-
szökött a' Klástromból? — Meg-ijedett ezen az Anyja! Mert az által egyszerre világozságra jött az egész titok, mellyet ő olly szorgalmatoffan fedezgetett mindenek előtt. — Meg-tiltotta pedig nékie, három hozzá küldött leveleiben, hogy Attyának a' dolog felől egy szót se szólna. — De ő erre nem is gondolkodván, egyszeribe ki-talolta az Annjának egész titkát.

Az Anya ezen rendkívül meg-döbbsent. Az ifjú Váldemár a' szót tsak el-szaporázta, 's átkokat szórt szegény Klarikára, azért, hogy el-szökött. Váldemárné le-
ütötte fejét. Váldemár Úr és Anshelm egymásnak aiatomban intégetének. Végre Váldemárné egyszer Ferjének szemei közzé talált tekinteni. Ekkor egyszersmind annak lábaihoz esék. Rend kívül meg-illető volt e' scena. A' nyájas Papuak, Anshelmnek, szemei könyvbe lábadának. Az ifjú Váldemár ott álla, és el-bámázkodott. A' térdre esett Anya nem szólhatott a' zokogás miatt. Az öreg Váldemár el-bámúlt, és merőben állot, mint egy kő-kép, melly előtt

I 2

előtt egy firánkozó penitentiát tartó bü-
nös térden áll.

Végre magához tére az öreg Váldemár.
Ki-nyújtá kezeit, fel-akarván Társát emel-
ni. Ez pedig: Nem, úgy mond, nem ke-
lek-fel, míg botsánatot nem nyertem, ha
azt nem nyerek, itten kéz vagyok meg-
hálni. El-árulá fiam, a' mit olly szorgal-
matosan rejtegettem. Halld meg annakoká-
ért mostan, a' mit tudok!

Mostan könyveinek özönével elegend-
leg igaz és hofzfas Vallást téve, mind
azokról, valamelyek ama' napságtól fog-
va történtenek, midőn Leányát a' Klaftron-
ba vitte, 's ott hagyta. Végre ki-mondá,
hogy az onnét el-fzökött, ő pedig azt
meg-hólnak tartja. Hozzá adá: hogy ez
vala kút-feje minden eddig volt szomorú
bújának.

Mind Férje, mind a' Pap sírának ő vé-
le együtt. Az ifjú Váldemár nagy kopó-
gással topogott a' szobában fel 's alá. Min-
deneket meg-botsátott a' jó Váldemár az ő
Fe-

Feleségének. Meg-ölelé azt, fel-emelvén,
és forrón meg-tsókolá.

Tartván tőle, hogy az öreg Váldemár
forróságában majd tám igen megszűze mé-
gyen, elő-állott a' Pap-is. Elő-adván, hogy
inkább hihetséges dolog, hogy a' leányzó
most valamely szúgolyban rejtezkedik, 's
azután világofságra jön, — mint sem hogy
meg-hólt. — Mosolygó könyves szemek-
kel tekintett Váldemárné a' Papra, men-
nyei vígafztalónak nevezvén őtet, és kí-
vánván, bár tsak mondása igaz volna. Az
alatt, míg Anshelm az Afzfzonymnál illy
módon befzélgetett, ki-menének az öreg
's az ifjú Váldemár, hogy a' szolgálkhoz
lássanak. A' búfongó Afzfzony igen meg-
nyugofztaltatott, midőn szívének terhes tit-
kát ki-jelenthette a' nélkül, hogy Férje
reá, a' mint vélte vala, meg-nem haragu-
dott. Anshelmet örömeben nyalta, falta;
hűséges barátjának nevezte, és kérte to-
vábbi segítségéért.

Illy forma Jelenések között a' nap ha-
nyatlani kezdett. Anshelmet a' Vatsorán

marasztották. Azonban, míg az el-készült, kényszeríték az ifjú Váldemárt, látzató változása okának elő-beszéllésére. Ekkor ő darabosan elő-beszéllte leg-elsőben ama gyászos történeteket, mellyek által az ő Bátyjának familiája el-pufztult, azután hozzá adá, hogy az maga is károm hetek előtt gutta-ütés miatt a mindeneknek útjára el-patkolt. Halála után egy Testamentomot találtak, mellyben az őtet minden javainak örökösévé tette.

A' szülék mind a' két részről jó nagy örömmel hallák ez utolsó hírt. — Óh! te szegény, bódogtalan, el-hagyattatott Leányom! kiáltá Váldemárné sírva, bár tsak te is itt közöttünk jelen vólnál, hogy velünk együtt örvendezhetnél! — Jó vólna bizony! felele az ifjú Váldemár, ha ő is itt vólna! Most már én elég gazdag vagyok, pénzem, jószágom úntig van. Nem kívánok a' fűtös Pufzta-falúból femmi részt, a' Leány azt magának mind meg-tarthatná. Óh édes Fiam! keresd fel őtet valahol, ha még életben vagyon; 's hozd haza őtet, hogy véle meg békélheftek, 's azután nyu-

godalmassan meg-halhafak. — Én keressem-fel a' hitványt? Ha! ha! ha! De hogy bizony! Most már bútsút vettem a' Regementtől; 's meg-házafodom, ezem, iszom! úgy élek, mint a' hal a' vízben. — Én pedig, és szegény Atyád azonban nyomorgunk? — Óh nem! — Miért szökött-el az ostoba Leány? Maradt vólna a' Klafstromban, most ki-lehetne hozni. Én ugyan utánna nem koslatok ám!

Anshelm mind ezeket tsak fülelé, és nem szóllott; de most ő is el-kezdette. — Óh édes Váldemár Uram! tudom ezeket nem szívéből mondja. Most az Urat az Isten meg-áldotta. Mire fordíthatná az Úr jövedelmének egyik részét jobbra, mintha Európát meg-járná? Nem így tselekeznék-é minden ifjú, gazdag Gavallérok? — Ez alkalmatofsággal fel-kereshetné a' Kis-Afzfzonyt is, 's ez által szüléinek nagy örömet szerezhetne. Melly szép és ditséretes dolog vólna ez!

Váldemárnénak nagyon tetfzett ez a' beszéd. Óh édes fiam! így kiáltá, ha te ezt

ezt tselekednéd, miként áldanám azt a' napot, mellyen téged szültelek! — No! ha egyszer efféle Ország-járásra el-fzánom magamat, fel-kerefem őtet, vizszálá az ifjú Úr. — Anshelm azután intett, hogy e' beszédétől most meg-fzünjenek, Halgatának tehát, és asztalhoz ülének,

Az étel felett minden Udvarlói a' Te-kéntetes Úrnak seregelték őtet, ki-vévén e' kotsist és a' főlajtárt. Az ifjú Úr nagy Gálát mutatott, és minden parantsolatját átokkal fejezé. Anshelm néki által-ellené-be üle. Azért észre-vette, hogy az Ura háta megett álló szolga okoffabb lévén, sajnálkodását vállá' vonításával jelentette. Minek-előtte Anshelm haza ment volna, jelenté az öreg Váldemárnak, hogy hólnap őtet magához várja. Az ifjú Úr el-fáradott vala, azért le-feküvék: miképpen az ő szülei is. Váldemárnénak olly nyugodalmas éjtszakája vala, millyen már fok hólnapok-tól fogva nem volt.

Más nap azt jóvállá Anshelm az öreg Váldemárnak, hogy mostan Herfortnak minde-

denüvé utánna kellene írni, a' hol tsak gondolná az ember lenni, hogy rajta lenne fietséggel, a' Kis-Afzszonynak vizszahozatásán, minthogy jó szerentse várakozik reájok. Többnyire nem ítélte veszedelmesnek lenni, ha meg-jelentenék az Afzszonynak Kláríka' létét. Az öreg Váldemár miad ezeket jóvá hagyta. Készítének annakokáért számos leveleket, 's el-küldözék azokat, a' hol Herfortot lenni remé-lették.

Dél után el-hivattatott Anshelm Váldemárnétól. Ismét az ifjú Urat fogták elő. Mindent reá fordítottak, hogy őtet a' már elő-hozott utazásra reá-beszélhetnék; de hijába. Tellyesféggel ugyan nem mondott-le róla; de az ő kétes Talámja, 's himezéfehámozása egy morzsával sem volt jobb a' le-mondó feleletnél.

Végre valami jó alkalmatofsággal tudtára adta Anshelm Váldemárnénak, hogy Leánya bizonyosan életben vagyon, 's észre vetette vele távoladon, hogy az Herforttal együtt utaz. Örömmel és tsudálko-

záfall telék-meg annak szíve. Fiját pedig úntalan kérésekkel fürgeté.

Erre gyorsan útnak készüle az ifjú Úr. Honnét jött legyen illy hirtelen változása annak, ihol a' magyarázata :

Tapasztalt dolog, hogy az ostoba emberek, ha ingerlik őket, leg-inkább megharagudznak, 's boszszút kívánnak állani. Az ifjú Váldemárral leg-alább így történt. Az ő álnok szíve tele volt Herfort ellen való agyarkodó gyűlöléssel. Mivel az őtet sokszor rántzba szedte, 's le-kapatta, ha valamit gorombán ejtett. Ha fel-ütötte is az orrát, még is még ekkor el-kellett nékie mind azokat tünni: mert nem is állott tehetségében, hogy Herforton boszszút al-hasson. De tsak ugyan fel-jegyzette magának mind azokat, 's boszszú-állást eskü-dött Herfortnak. Meg-értvén tehát mostan, hogy Herforttal vagyon az ő húga: fel-gyülladott az ő boszszú-álló kívánsága. El-tökélette azért magában, hogy az el-té-vedteket fel-kereffe; 's mihelyt őket fel-találja, Herfortot a' Világból ki-vegezze,

hú-

húgát pedig győzedelmessen viszfza-hozza. De ezen fel-tételeit mélyen el-zára szívé-ben. A' végre, hogy átkozott boszszú-álló kívánságának mentül hamarabb áldozat-ot tehetne, el- végezé magában, hogy elébb haza menjen, jószágában rendeléseket tenni, azután induljon útra. Attyának 's Annyának áldásaival el-indula.

Hamar haza érkezett. A' rendeléseket olly gyorsan el-vegezte, hogy tizenegyed napra útnak indulhatott. — Mi nem fogunk vele el-utazni, mivel szorgosabb foglalatoságaink vagynak, mint sem a' nyomorútnak társaságában az időt vesztegethetnénk. — —

Midőn a' Grófnak Kotsija a' Vendég-fogadóból el-ment : tsúdálkozott igen a' Vendég-fogadós, hogy tsak ő jön, 's mind-járt el-megy. Éppen ezen teprenkedett, midőn Herfortnak kotsiffa az Urát kérdezte. A' Gazda e' végre bé-méne a' szobába, mellyben az útasok szállva voltak vala,

De mi szörnyüséget látott! Mindjárt az ajtónál vala, egy mezítelen kard, azon véreffen. A' szoba közepén vala ki-nyújtóva Herfortnak vérbe kevert teste. Az első látásra el-bámúlt: de midőn magához tére, teli torokkal lármát kiáltott, melyre az egész házi nép öszve-tsődült.

A' kotsis meg-esmérte Herfortot. Jézus Mária! ezt az Urat hoztam én! Oh szegény Úr! Beh áldott egy ember volt! Bizonyosan valaki azok közül ölte-meg, a' kik innét el-menének. — Nagy gyűlevézfödődula a' test mellé. Mindnyájan sajnálkodtak rajta, 's nem tudták, mi tévők légyenek.

Irtóztató volt Herfortra reá nézni is! Körös-környül véres vala. Ruhái rúttól béváltak motskolva. Senki sem hozta koránt is kétségbe, hogy ő valóságosan meg-nem holt volna, mert semmi mozdulását sem tapasztalták.

A' kotsis, kit Herfort most mintegy közelebről illetett, egy másikkal fel-voná a' testet, 's bé-helyezetté ama' kar-székbe
melly-

mellyben az-előtt a' Kis-Afzszony ült vala. Az akkor esett rázódás igen fokot használt Herfortnak. Mert mihelyt a' széken volt, azontúl köhögni, és heregni kezdett, sőt szemeit is fel-vetette; de ismét bé-zárta. — Él! él! kiálták mindnyájan. — Hamar fuson valaki az Oskola-Mesterért, (kiáltá a' Gazda) az kétség kívül fog rajta fegíteni tudni. — Azontúl el-futának némelleyek.

Azonban véres ruháit le-vonkodták. — Nagy nehezen reá akadának osztán a' febhelyre is. A' vére az újjabb mozgatás miatt visszont el-eredett. Ezt is meg-állították. Végre el-érkezett az Oskola-mester nagy futva.

Ez az ember értett a' Borbélysághoz; de mennyire, azt nem tudhatom. Az ott körül belől lakozó parasztok dítstérték őtet. Szörnyőség ez! kiáltá az Oskola-Mester, meg-nézegetvén a' sebet. Minden vére elfolyt már, úgy mond. — Halálos-é febje? — A' febje magában nem az: hanem minden vére elfolyt, miért hagyták olly fokáig segítség nélkül?

Igazabban úgy is vólt. Mert Herfortnak vére forróbban vala akkor, mikor a' fúrást kapta; tehát melly sebefen kellett azután bugyognia. A' sebnek bé-kötése is későre esett. Ezen idő-köz alatt fok vérenek el-kellett omlania. Azonban hozzá fogott az Oskola-Mester a' kötözéshez: a' Gazdával pedig erős szagú füstöt eresztett az orra alá. Azután erős spiritussal törölte halantékját; 's minden szokásban lévő orvosságokat reá fordított, hogy annak életét meg-tarthassa. Sok ideig fogatlanok valának minden igyekezezetek; végre még is szerentsejek léve az erőtlent fel-éleszténi.

Herfort bádjadtt izemekkel körül néze mozgatóván ajakait, de az ő rebegése nem vala magyarán. — Ki ez az Úr? kérdé az Oskola-Mester. — Tudod te, kotsis? — Nem; de látni való dolog, hogy nagy Úrnak kell nékie lenni. Ruhája is bizonyítja azt. Pénzi is van, mert jól meg fizetett. Mindenek reá nézének. Annak szép formáját, és gazdag ruháit igen tsudálták. — En ugyan magamra nem vála-

lalom, mondá az Oskola-Mester, hogy ötet meg-gyógyítsam. Ki tudja, kotsoda. Kotsis fiess gyorsan a' Városba, hozz egy okos Seb-Orvost. Hiszen meg-fogja ez az Úr fizetni.

Herfort a' beszédet ugyan hallá, de maga nem szólhatott. Hanem kezeivel és szemeivel intett. — Nem! úgy mond a' Vendég-fogadás. En magam megyek-el. Miska! eredgy! fogd-be a' Kotsiba a' dereket. Két órára vízfsza-fordúlok a' Seb-Orvossal együtt. Azonban maradjon itt Mester Uram, 's lásson a' beteghez. Ezen szavai után el-repüle a' kotsival. Az alatt az Oskola-Mester mindent meg-tselekedett, a' mit jónak lenni gondolt. Sebefetaz ágyba vitette.

Azon-közben, míg a' szegény Ifjú a' halálnak árnyékában jára; az ő kedves Mát-kája a' nyomorúságnak prédája vala. A' mint említődött, az udvarló által fél holtan bé-tétetett a' kotsiban. Szerelmes Herfortját nem is vetre vala észre. Mi történt legyen azon, abból semmit sem tudott.

A'

A' Gróf, ki leg-elsőben a' kotsiba tétett, más bámulásokba el-tévedvén, észre sem vette, hogy Klarét fél-hóltan vagy onnal mellette. A' kotsis olly febeffen hajtott, hogy már febeffebben nem lehetett. Midőn szinte egy erdőben menének, akkor a' Kot-i egy fa-gyökérben, úgy meg-zökent, hogy a' Kis-aszfzony magához tére.

Mélyen fohászzkodott, 'és kiáltá Herfortot firalmas szózáttal, úgy, hogy a' Gróf, mintha mennydörgés lett volna, úgy felijedett. Érzékenységtelensége el-enyészett. Gyilkosnak ítélvén magát, irtóztató vádlások támadtak-fel lelki esméretében. — Rettenetes Isten! így kiáltá, vadul, és rikoltóffan, mit tselekedtem én? Minden Barátok között leg-jobb Barátnak, Herfortnak, gyilkosa voltam! — —

Felséges Isten! melly szúrók tör gyánant esék e' hallás Klarét szívének! El-rikoltá magát olly fennyen, hogy bele az erdő is meg-zendüle. E' rikoltás a' Grófnak szívére újjolag által-hafogatta. Rettenetes dühöségbe esett. Hirtelen fel-nyitá

a'

a' Kotsinak ajtaját, ki-ugrék, a' földhez tsapkodá magát, 's el-szaladott az erdőbe, mintha kergették volna.

Mindjárt meg-állapoda a' Kotsi. Minden udvarlók Uroknak utánna rugaszkodának. A' Kis-aszfzony ezen szempillantást igen használatosnak vélte magának lenni. Azért a' másik felén ki-ugorván, mintha szárnyon vitetett volna, bé-szalada az erdőnek sűrűjébe. Jóllehet igen erőtelen volt, még is a' félelemtől farkaltatván, a' járatlan úton is jó darabot meghalladott, kevés szempillantások alatt. Végre meg-botlott, le-esett, 's lélekzet nélkül ott marada fekvé.

Egy ideig mint egy érzékenységek nélkül fekvék. Midőn egy kevéssé ismét meg-pihent, vízfíza-tére gondolkozó tehetsége is. Vízfíza gondolkodván a' Grófnak utolsó szavaira, meg-szagatódott az ő szíve. A' mit érze, az minden meg-írás fellyül hallad; sőt nem is lehet azt képzelni, hanemha ki valaha maga is hasonló esetben volt már, az képzelheti e' scénát.

II. Ré/z.

K

Nem

Nem sírhatott a' fájdalomnak nehézsége miatt. Tagai mód nélkül refzkettek. Hirtelen az a' gondolat ütöközött fejébe, hogy oda menjen, a' hol Herfortnak holt teste vagyon, hogy reá borúlván, ottan lelkét ki-botsássa. A' melly hirtelen meg-gondolta, olly hirtelen tellyefségre is akarta vinni. De az ő meg-fogyatkozott teste nehezen ment sebeffen repülő gondolatai után. Midőn fel-akara állani, vizszza-rogya, 's ott marada. —

Két óra múlva vizszza-tért a' Vendégfogadós, el-hozta magával a' Seb-Orvost is. Éppen akkor az ifjú mintegy halálálomban feküvék. Az Oskola-Mester el-be-szélette a' Seb-Orvosnak, mint és mit tselekedett. Ezt a' Chirurgus jóvá hagyta. Meg-tapogató az aluvónak vére' dobogását; 's fejét tsóvolá kétségefen, találván azt igen lankadtnak és erőtlennek. Az Oskola-Mester meg-mutatá néki a' seb' táját. — No! ha ott vagyon, úgy mond, tehát nem halálos. De már most az a' kérdés: hol veszünk erőt az el-ment helyett.

Vég-

Végre meg-ébrede. Az Orvos bé-ada néki a' magával hozott szerekből, 's meg-parantsolá, hogy femmire se erőlteffe magát. Erre hamar újra el-szunnyadott, 's hafonló módon fekütt, mint egy meg-holt.

Jól adta az Isten, hogy szegény Herfort illy jó ízívű emberek közzé jutott. A' Fogadósne, 's annak mint-egy 15 ez-tendős Leánya szüntelen az ágynál vigyáz-tak, 's szánakozva kefergették az ekes ifjat. Nem múlatták mind azokat véghez vinni, miket az Orvos meg-hagyott. A' meg-búsúlt Klárika (így hívták a' Vendégfogadósne-nak leányát) mindenre figyelme-zett, 's mindent egy pontig meg-telleyesített.

Midőn Herfort meg-ijedett, az Orvos őtet másodszor is bé-köté. Jónak találá a' febet. Az Oskola-Mester jól reá vigyázott, mikép bánik véle. — Már most Herfort is kezdett lassanként szóllani: de az Orvos meg-tiltotta azt néki. A' miatt még fem-türtöztethette magát, hogy meg ne kérdezte volna, hová lettek ama két útasok? Midőn azt meg nem felelheték néki; tuda-

K 2

ko-

kozódék főképpen az ifjabbik felől, mi baja volt legyen annak, mikor onnét elindultak? — De ezt sem látta senki is. Meg-kellett ennyivel elégednie, de könyvei ki-tsordulának; mellyet látván Klárka, ő is sírva fakadott. Észre vévén ezt Herfort, ki-nyújtá ahoz kezét. — De azért az Orvos szörnyen versengett, reá; 's el-üzé a' Leánykát is.

Az alatt, míg ez itt így történt, jajgatott a' szegény, el-hagyatott Kis-afszony a' sűrű, fetétes erdőben irgalmatlanul. Kedves szeretőjének meg-öletetése felől való képzelődése olly igen meg-érinté végre az ő szívét, hogy könyveinek árjai meg-eredének. Hallatósán siránkozott, felfohajzott a' fekete égre, és efedezett az Istennek, buzgóságos imádsággal, hogy az ő halála óráját e' helyre reudelje, hogy az ő lelke kedves szeretőjének lelkével öszve-egyesülhetne. Látván, hogy imádsága meg nem hallgatott; meg-kapá egy nyírfának le-hajló ágát, és annál fogva fel-kele.

Tsak

Tsak tántorgott. Az ő vélekedése szerrint az út, mellyen méne, oda szolgált, a' hol Herfort feküvék: de koránt sem! Hajnal hasadtára már ki-vergődött az erdőből. Egy falú fetétedett előtte, mellyet ő annak vélt, mellyben tegnap estve vala. Herforthoz való vágyása gyorsan ösztönözé őtet; úgy hogy, egy fertály órára már a' faluban vala.

Egy Paraszt, ki dolgához készülgetett, meg-mutatá neki a' Vendég-fogadót. Itten a' Kis-Afszony egy ideig le-üle nyugodni a' küszöbre, mivel az ajtó bé-volt zárva. Jöve azonban egy más útas, ki a' Vendég-fogadót fel-zörgette. A' Kis-Afszony fel-kele, 's a' házba bé-tántorgott. Hol fekszik? kérdé a' Kis-Afszony. Kitsoda? vizszálá az ásitó Gazda. — A' Bátyám, a' kit tegnap itt agyon szúrtak. — A' Gazda ki-törölgeté szemeit, 's tsudálkozott. Ifjú Úr! én Magát nem értem. Mit akar? — Ne tagadd előttem, jámbor, úgy is tudom. Vezess annak holt testéhez. Az útas 's a' Gazda tsak hüledeztek. Ortzáját halaványodottnak, szemeit pedig a' sírás

K 3

rás miatt dagadottnak láták. Nem tudták, mire véljék a' dolgot. — Nints itt fenki-nek holt teste, édes Uratskám! mondá a' Gazda: 's nem is vólt már régtől fogva olyan ember, a' kit Úrnak lehetett volna mondani, 's Magának Báltya lehetett volna. Hát hol van? Hol van az ő véres teste? — Én azt nem tudom. Semmit fölöle nem tudok. Hát honnét jön az Úr? — Arra az útra mutatott, a' honnét a' másik útas jöve. Hallott-é Kegyelmed ottan valamit? kérdé tőle a' Gazda. Legkissebbet sem. Egy kotsi akadt előmbe, mellyet a' lovak meg-hevülve tsak düledezve vontak. Benn két Urak ülének, kiknek egyike a' másikat ölében tartotta. Nem az vólt-é vallyon az Úrfinak Báltya?

Már most látá a' Kis-Azfzony, hogy ő itten nem jól jár. Minthogy se ama' falunak nevét nem tudta, a' hol a' gyilkosság történt, se már itten valamit ki-nyozni nem reménylhetett, annyi erőt legalább véve magán, hogy mutathatta magát meg-nyúgofztaltatottnak lenni, 's amaz útasnak kérdésére meg-lehettel felelhetett.

A'

A' Gazda egy kevés meleg bort hozá néki fölöstökömbre, mellyet ő hamar felhörpentett. Mellyik ide a' leg-közelebb Város? — Strasburg — Merre efik ez? — Énnékem oda kell mennem (mert azt gondolta, bogy ama' falú felé efik, a' hol fzeretője fekszik) Kaphatok-é egy Kotsit? — Parafzt-Kotsit. — Az is igen jól lesz. Tsak állítson Kegyelmed egyet fzaporán, és jó friss lovakat belé.

Gondolván a' Gazda, hogy ő majd jól meg-fizet, azontúl kéz vólt reá. Mihe-lyest a' Kotsi kézen vólt, ő egyszeribe elakart menni. — Hát nem akarja az Úr a' fölöstökömöt meg-fizetni? kérdé a' Gazda. — Édes Istenem: majd el-felejtettem volna. — A' Kotsi-bért is egy úttal ki-kérem, mert a' Gyerkötze el-veztené, vagy mi.

A' Kis-azfzony zsebjébe nyúla, 's egy zöld erszényt elő-húza, mellyben arany és ezüst pénz vala. Azon napon reggel, mikor egymástól el-fzakadának, adta ő néki Herfort ez erszényt, hogy néki is lé-

K 4

gyen

gyen valami költő-pénze. Ezt még maga kötötte a' Pufztafalúfi Várban, szeretőjének ajándékban. Annak végén alól ki-tűzte Herfortnak nevét arany - tzernával. — Ez ő néki éppen szerentséjére adódott, mert a' nélkül nem lett volna magánál egy fillér is.

Mihelyt az eszény szemébe tünt, kedves szeretője is elméjébe ötlött. Le-rogya egy padra, és az asztalra könyököle, el-takarván könyvbe tölt szemeit. Másik kezével meg-fizeté a' pénzt, mellyet a' Gazda kívánt vala. Azután fel-kelvén, fel-üle a' Kotsiba.

Ki-menvén a' falúból, láta egy máfikat szemei előtt. Ebben, hogy meg-álljon a' Kotsis a' Vendég-fogadó előtt, meg-paran-tsolta. Oda is bé-méne: de tudakozódása hijába vala. Hogy ne is? Mennél előbbre ment, annál tovább esett Herforttól. A' közelső faluban ismét úgy történt. Köny-vei szünetlen folytak. Végre látá a' ditső Strafsburgot.

Nem

Nem érünk már több falút? — Nem, Uram! — Oh! édes kis-ötsém, fordulj-meg, hordozz-meg engemet minden itt szana szét fekvő helységekben, 's állj-meg mindenütt a' Vendég-fogadók előtt. Mert én valakit kerefek. — Oh! Uram! az nem lehet, így sokáig mehetnénk. Az Apám agyon verne, ha a' marháját meg-zaklatnám. El-viszem az Urat Strasburgba: ott találhat elég Kotsit, lovat. — Rövid idő alatt bé-jutának. — Hová járjak-be? — A' hová magad akarsz. Leg-jobb leszsz mind-járt a' leg-első Vendég-fogadó. — Meg-állának egy helyen, és a' Kis-aszszony bé-ment különös szobára. — —

Mihelyt az Orvos és az Oskola-Mester el-mentenek Herforttól, elő-jöve a' kis Klárika a' suttonból, és a' Beteg mellé üle. Igen örült rajta, hogy Herfortot már jobban lenni hallotta. Herfortnak ebben kedve tölt — Eredgy, édes Klárika Leányom! mondá az Annya, meríts az Őrnak egy pohár vizet. — Alig hallá Herfort az ő szerette Mátkájának nevét; nagyon fel-foházkodott.

K 5

Mi-

Midőn Kláríka a' merített vizet az asztalra vitte; magához intette őtet Herfort: és meg-fogá annak kezét. — Kláríka neved édes Leányom? — Igen is, jó Uram! — Óh! tsak esmernéd ama' gyöngy Angyalt, a' kinek szinte az a' neve, bizonyosan szeretni fognád azt magad is. — Óh! édes Uram! nyúgodjék inkább! monda a' Gazda-Afzszony. Hiszen az Orvos erőffen meg-hagyta azt, Másképp nem is fog meg-gyógyúlni. Majd úgy o sztán megnyerheti az Úr ama' gyöngy Angyalt is. — Meg-nyerhetem? meg-nyerhetem, édes Anyám? — Igen is, ha meg-gyógyúl az Úr, de a' végre nyúgodni kell ám az Úrnak. — Igen is! Óh! édes Kláríkám! jó, szelíd Anyád vagyon! Annak az Angyálnak Anyja, kit hasonlóképpen Kláríkanak neveznek, nincs ilyen. Beh! bődög állapot vagy te! Sírának mind hárman.

Az Oskola-Mester hozzájuk lépe. — Hiszen halálos vétek, hogy őtet ismét a' Koporsóba vizsgálta-taszítani akarjátok, melyből alig lehet vizszo-húzni. Ha ez Urat békével nem hadjátok nyugodni, mindjárt

ta-

takarodjatok a' szobából. — Ezek azt fentül meg-ígérék. — Le üle a' Mester, és senkinek sem léve szabad szólni.

Kilentz óra lehetett reggel, midőn amaz Útas, ki a' Kis-afzszonnyal a' fellyebb említett Vendég-fogadóban vala, ide jöve. Ez, szegény Herfortnak, békeféségnek hirdetőjéül vala. Mind eddig, valamerre járt költ, mindenütt kérdezősködött afféle esetről, milyent a' Kis-afzszony beszélt. Itt is el-beszéltette a' Gazdának az egész jelenést, melly a' fellyebb való Vendég-fogadóban esett: ki, igen szeretem, úgy mond, hogy Kegyelmed énnékem azt jelenti, mert a' meg-febesítetett nagy szorgalmatossággal tudakozódott a' felől, az ifjú Úr felől. Hol maradt az? — Strasburgba ment.

Azonban hivatá a' Vendég-fogadós a' maga Feleségét, 's meg-beszéltette néki, a' mit az idegentől hallott, egyfzersmind meg-hagyá néki, hogy a' beteget vizsgáltná. Ezt az Afzszony igen jó móddal véghez vivé. Szegény Herfortnak leg-alább az nagy vizsgáltatására szolgált, hogy az ő

Mát-

Mátkája tsalárd Barátjától meg-menekedett. Egyedül az vala nagy bánatjára, hogy az őtet meg-hólnak tartja. Leg-ottan el-vege-zé magában, hogy azt fel-kereftette. Egy lovas követnek mindjárt el-kellett menni. Strasburgba: de a' Kis-afzszony már ekkor el-ment onnét, és senki sem tudta, hová? Ebbéli hír Herfortot fájdalmaffan meg-szomorította. Óhajta, vajha hamar helyre hozódnék egészsége, hogy a' szerelemnek szárnyain Mátkájának utánna fiethetne. —

Midőn a' Kis-afzszony Strasburgban a' Vendég-fogadóba bé-fzállott, nagy jajgatásra fakadott. Herfort, az ő vélekedése szerint, már holt volt. Mit tsináljak már most? mondá magában. Haza nem mehetek, nem is akarok olly gyilkos Anyához. Egyszeribe egy szándék ütöközött elméjébe. Mint férjfi, mondá magában, semmire sem mehetek; fel-vészem ismét nemembéli ruháimat, 's szolgálatot keretek magamnak. Úgy is már hamar el-múlik az én keserves életem. Meg-elégli az Isten szenvedéseimet, és a' halál által ki-fzőllít a' Világból. El-jön ez az idő, nem kéfik. Meg-fogyatkoztam ereimben: oda vagyok. —

Azután meg enyhűdött: Tsokoládát hozata magának: ezt el-költvén, ki-méne egy zsib-vásároshoz. Annál magának egy könnyu Afzszony-öltözetet vásárlott: 's majd minden pénzét reá adá. — Rejtek-helyet keredett magának, a' hol a' férjfi-ruhákat le-vethette. Ezeket mindjárt azon helyen ott hagyta, 's nemebéli ruhákban méne vízfőza a' Városba. Már nem tudta, hová fordítsa fejét. Végre akadott egy öreg Afzszonyra, ki néki meg fogadót mondott, 's szerzett. El-méne ehez. Szinte már a' házánál volt, midőn egy szép tsinos Leányka onnét ki-fzaladott, 's el-esett. Ő ezen igen meg-ijedett, fogta magát, 's fel-emelé a' Leánykát. Éppen törölgette annak vérző orrát, midőn egy ifjú szép Dáma oda futa, és ijedttlen kérdezé, ha nem esett é kár? A' Kis-afzszony karjaira vette a' Leánykát, 's be-vitte a' házba. Látni való dolog ebből, hogy fokszor az ijedtség nagyobb, mint a' veszedelem. A' Leányka ismét helyén vala.

Azonban nyájas közzönetet monda a' Dáma a' Kis-afzszonynak fáradtságaért. Figyel-

mes szemekkel szemléle azt fokáig, még sem unta-el. Annak angyali ábrázatján lévő halaványság szánakozásra indította őtet. Annak szelidsége és ritka díszsége tüstént elfoglalák az ő szívét. — Ki Ő édes gyermekem? — Egy szerentsétlen. — Ezen a Dámának igen meg esett a' szíve, a' Kis-afszonynak szemei pedig könyvbé töltek. — Szolgálatban vagyon itten? Nem. Éppen most abban valék, hogy szolgálatot kereffek. Ezt mondván, ki húzá kezkenőjét, melly a' Leánykának vérével festetett vala. Látván ezt a' Dáma, elfordulván, nem szólhata.

Elő-jöve a' kis Leány is a' be-nyíló szobából és a' kefergő Kis-afszony előtt meg-állta. Óh! Néném Afszony! Nézze! nézze! Sír ez a' Leány Afszony. — Szeretnéd é őtet itt fogni, Johánka? — Óh! igen is — Honnét való, Édesfem? — Én meszsziről való vagyok. Most Bétsből jövök — Bétsből? Igen is, az meszszé vagyon. Óh hogyhogy került ide? — El-tévedtem az Uraságottól, az útban. — Óh! Afszonyom! nagy az én szerentsétlen-

lenségem! Elő nem beszélhetem. De tudja az Isten! Tisztetséges Leányzó vagyok. — Nálam akar maradni? Nintsen ugyan most reá szükségem, de ha akarja, nálam maradhat szolgálatban. — Örömeft! ha az Afszonyosság be akar egy Bóldogtalant fogadni, kinek egyebe nintsen, mint betsületes ábrázatja, 's jó lelki-esmérete. — Hol tartózkodik? — A' szabad ég alatt vagyon az én lakádom. — Mi neve? — Klára. — No! hát menjen, hozza ide Holmijét, azután maradjon itt. — Óh! Istenem! kedves Afszonyom! Nintsen a' Világon semmim is. Így vagyok, a' mint itt állok. — No! tehát mindjárt csak maradjon itt.

Erre bé-érkezett egy koros forma, de még igen szép Afszony, deli öltözetben, a' szobába. A' Kis-afszonyra, ki néki magát udvariáffan meg-hajtotta, nyájas szemeket vetett 's bé-méne a' be-nyíló szobába. Az ifjú Dáma követé azt. Távol létebben a' Kis-afszonnyal petyegett a' Leányka, 's mütatta azon való örömét, hogy az nálok maradandó léfzen. Nem fokára vizont bé-jövének a' két Dámák.

Az időfebbik, az ifjabbiknak Anyja, újra vizsgáltozó a' Kis-afszonynak, hogy nálók meg-maradhat; de nekem, annak alkalmatosságával meg kell mondania, tulajdonképpen, ki légyen? — Igen is! szíveffen! — — No! jól vagyon!

Egy Varró-ráma volt az ablaknál, melyre tüzni való vászon vala húzva. Ezen adtak a' Kis-Afszonzynak dolgot, ki itten haládatosan meg- emlékezett Máriáról, Anshelm húgáról, hogy arra őtet meg-tanította. Mind a' két Dámák melléje állának, és nézék: éppenséggel meg-elégedének munkájával.

Igy Valdemár Kis-Afszonzony egy Strafsburgi özvegy Kalmárnének szolgálója leve; holott ha Glüksternt meg-szerette volna, mint Grófné gazdagságban, pompában, és nagy rendben villoghatott volna, mint valamelly gyémánt-kő. Azonban nem zúgódott alaton forsáért, mellybe őtet az Istennek gondvifelő jósága helyhez tette vala. Mind az öreg Afszonzony, mind annak Leánya meg-kedvellették őtet mindjárt az

első szempillantástól fogva, 's hozzájok való szeretetek napról napra öregbedett. — Ama' kis leányka, egy özvegy Afszonzonynak leánya vala, ki a' faluban lakott. Az a' Kis-Afszonzonyt igen szerette, úgy hogy nap-estig körülötte tsóggott lóggott. Mindjárt következő napon ruhát készitettek a' Kis-afszonzonynak számára, 's azon fellyül úgy meg-külömböztették őtet, hogy szüntelen a' Dámákkal együtt munkálódott.

Az alatt, míg a' Kis-afszonzonynak itten, nem ugyan még most is bánkodó szívére, hanem testére nézve, bátorságos helye vala: Herfort is derekaffan élledett. Az ő Seb-Orvosa hozzá értő, 's egyfersmind egyenes szívu ember vala. Annak helyes rendelései által ismét erőt kapott Herfortnak el-szakaszkodott teste, és sebje szemlátomást gyógyult. Koránt is előbb helyre gyógyult volna, ha szíve' nyugta lett volna. A' mód nélkül gondos véle-bánás nagyot emelt meg-jobbulásán. Két hetek tölte után már kezdett lábbodozni. Hat hetek múlva már egészen fel-épült lévén; készült Strasburgba, a' hová lelke ahito-

zott vala. De azt az Orvos ellenzette; a' jó Gazda-Azfszony pedig kérte, hogy maradna; a' kis Klárka síra. De semmire sem mehettek véle. Az ő ezze tsak Srasburgha vólt.

Még erfzénnye teli vólt tsalárd Barátjának jó-téteményivel. Az Orvosnak annak-okaért böven meg-fizetett, az Oskola-Mester nem vett-fel egyebet, köszönetnél. Fesleg is meg-fizette a' Vendég-fogadónak, a' mit költött; meg-ajándékozta a' vele bajlódó Azfszonyt, és a' szenvedéseiben részt vevő kis Klárikát. Mind ezen bö ki-adások mellet még egy forintot talált erfzényében, és az vólt tsupa pénzbéli gazdagsága.

Más nap korán indúlt útnak, minden Házi-személyeknek áldási és jó kívánási között.

Szép egy nyári regidő vala. A' tisztá meleg levegő-ég, a' kies, mosolygó Nap, a' Kotsinak lafsú mozogása, mind ezek jól estek néki. És az a' gondolat, hogy majd kedves Mátkájával ismét öfzve-egyesül, színt'

színt' olly tisztáva tette az ő szívét, mint maga a' regidő.

Illy teste és elméje' állásában szemébe tűnt a' Város. Mennél közelebb járúlt a' Városhoz, annál jobban fel-világofodott az ő lelke, annál inkább nevededett szívének békefsége. Úgy tetfzett néki, mintha a' mennynek kapuja felé közelgetett vólna, a' honnét néki Angyalok mosolyognának eleibe. Végre meg-állapoda a' Kotsi a' megjegyzett Vendég-fogadó előtt. A' Gazda eleibe jöve, ki egy magas, ajauló tekinteti ember vala. Herfort magának szobát kére. — Nem vólt itten mintegy hat hetek előtt egy ifjú Úr szállva, kinék veres ruhája vala, arany szegésre? — Igen is vólt — Azt a' szobát nyiffa-fel Kegyelmed énnékem, mellyben az vólt szállva. Az én Ötsém vólt az. — Nem maradt itten jó három óráig is. Azonban itt hagyta kardját, mellyet az Úrnak vizfsza-adhatok. Illy beszélgetések között fel vezette a' Gazda a' gráditson; és be a' szobába. Mindjárt elő-adta a' kardot is. Herfort azt szentmaradványnak tartotta lenni, 's az gyanánt

is vette. Tudakozá, ha nem tudná e
Gazda, hova és merre felé indult legyen
ő Ötse? — Nem: volt az felelet. Gon
dolom, mindjárt ki-fogott menni a' Város
ból. Herfort ebédet készítetett. A' Gaz
da el-méne tőle.

Magánosan hagyatván, Klarétnek kar
ját tsokolá, és a' magac helyébe köté. Fe
tette magában, hogy étel után a' Városna
utszáit meg-sétálja, ha ne talám olly sze
rentsés lehetne, hogy a' Kis-aszfzony fe
lől valami hírt hallhat. Ámbár még tökel
letefen nem volt jó erejében, még is há
rom egész óráig járkált: majd nem minden
házokba be-tekintett. Végre hijába járván
viszfza-tére a' Vendég-fogadóba.

Igy mind a' két szeretők azon egy vá
rosban valának. Oh! ha ők ezt tudták vol
na! Mind egyöjök nagy búban epedett: de
főképpen a' Kis-aszfzony. Siratá ez az
szeretőjét, mint ollyat, a' ki már Halottár
ban rohdad. Estvénként foházkodott az
Istenhez, hogy hamar venné-ki őtet a' Vi
lágból, hogy hamar meg-láthatná szeretőjét
a' koporsón túl.

Estve magánosan ülven Herfort a' szo
bában, és eszmélődvén, hová hajthassa már
fejét, jó reménységgel; újj bajai támadta
tanak. Zsebjeben tsak egyetlen egy forint
totskája vala; hol végyen többet illy ide
gen és esméretlen helyen? Ez olly kér
dés vala, mellyet semmiképpen meg nem
fejhete. Egy módot talált ugyan, de nem
mérészelt vele élni. Az újján hordoza egy
gyűrűt, mellyet néki Zsófia a' Vendég-fo
gadóban erővel ada. Hogy ez fokat erő
volna, azt jól tudta; de attól, mint ba
rátságának emlékezetétől, nem akart meg
fosztódni. Egyéb módot nem találván;
kértelen azt tsak ugyan el-zálogolta volna,
hogy idővel ki-váltsa. De a' Vendég-foga
dós azt meg-szemlélvén, adott reá néki öt
száz forintokat; 's azon fellyül irást is adott
róla, hogy azt minden órában viszfza-nyer
heri. Herfortnak ez még kedvefőbb volt.
Igy ebbéli gondjától meg-szabadult.

Máfod izben is ki-méne a' Kis-aszfzony
nak keresésére; meg-jára a' templomokat,
és minden közönséges helyeket; de hijába,
Nyóltzad napra is tsak annyit tudott, mint

az első napon. Most már minden remény-
ségből ki-fogyott. Meg-kérdé, mivel tar-
tozik? 's tovább akara menni. A' Gazda
pedig: tsak hadján! úgymond. Az Úr ezt
elő fogja venni tudom; hiszen, bizon, nem
vész-el. Herfort, nem fokat szabódott; 's
éppen el-induló félben vala, midőn egy
Úri ember meg-szóllítja a' Vendégfogadó-
mondván: egy bizonyos levelezőm igen
reá kért, hogy tudakozódjam egy ifjú Úr
felől, ha nintsen é itt a' Városban? Szem-
lélődtem már a' Vendég-fogadóknak szerte
szélllyel. Végre ide igazítottak; hogy nyolc-
tzed naptól fogva illy forma — Úri személy
tartózkodnék itten. Szóllhatok é véle?
— Kinek hívják? — Herfort Úrnak —
Igen is itt van szállva az az Úr.

A' Kalmár meg-tekinté Herfortot. Az
Úr legyen Herfort? — Igen is, Uram!
— Bétsből jön az Úr? — Onnét — Én
az Urat emberséges Gavallérnak tartom.
Mindazáltal roszsz neven ne vegye, ha val-
lami jelét kérem annak, ha valóban az Úr
legyen é, az, a' kit én keresek. — Hogy-
hogy adhasam annak jelét, vagy bizony-
sá-

ságát? Holott itten senkivel sem vagyok es-
mérős. — Nintsenek az Úrnak írásai? —
Vannak itten némelly hozzám ítatott leve-
lek — Elég az, Uram, elég! Reám biz-
ták, hogy az Úrnak én két-száz Lajos ara-
nyakat ki-fizeffek. Mikor parantsolja az
Úr, hogy azokat le-olvasfam? — Ki adja
azokat énnékem? — Egy levelezőm Mar-
seilből. — Nem esmérek én ottan olly em-
bert, ki nékem pénzt adhatna. Hogy hív-
ják azt? — Meg-követem az Urat, azt
meg-mondanom nem szabad — Én sem vé-
szem-fel tehát a' pénzt. — Miért nem? mi
gondja van az Úrnak arra, ki adja azt? —
Sőt igen fok, Uram! Ha meg nem jelenti
az Úr, ki adja azt; tehát legyen olly jó
az Úr, izenje visszaz levelező Barátjának,
hogy a' pénzt nem vették-fel.

A' Kalmár efféle szabodáson igen tsu-
dálkozott. — Hiszen ne gondolja ám az
Úr, hogy meg-kell vizfont fizetnie. Né-
kem tsak kez-írását adja, egyéb nem szük-
séges. — Uram! kérem, felölém olly rosz-
szúl ne gondolkodjék. Nem szoktam affé-
le ajándékokat el-fogadni, mellyeket nem

tudom, honnét és kitől valók; és ha tudom is, de nékem az ajándékot adó személy nem kedvem szerint való, oly nyakas vagyok, hogy akkor is megvetem az ajándékot, bátor hertzezi volna. Kiváltképpen mostan megvetem ez ajándékot, mivel gyanítom, hogy egy oly fohannai embertől való, ki ítálatomat megérdemli. — És kitől valónak gyanítja az Úr! — De el-tagadja azt az Úr, ha az is? — Nem — Glükstern Gróftól — Azt nem is esmérem. Hanem Barátom azt írja, hogy ez egy ***ban lakozó Úrtól való volna.

Most gondolá Herfort. Óh! ha Bukántól, vagy Anshelmtől; vagy Váldemártól, való volna! — Vannak ugyan Barátaim ***ban. Meg-lehet, hogy azoknak valamelyikétől való. A' pénzt tehát felvéstem, de olly okvetés alatt: hogy, ha az a' hitvány Gróftól való, visszavetem. — A' mint lám mondám, azt nem is esmérem, híret sem hallottam. — Herfort így fogadá, hogy dél után hozzá mégyen, és a' pénzt felveszi. Fel-is vette. Kiváltotta gyűrűjét, meg-fizette adófságát.

Postára üle, 's el-hagyá a' Vároft, mellyben az a' drága kő vala, mellynek keresére indúla.

Az alatt, míg Herfortnak efféle történetei valának: bankodék a' szegény Kis-afzfzöny, a' nyájas borászsággal való illetés mellett is. Meg-nyeré magának Uraságának kedvét egészen: 's attól, kivált Godofréda Kis-afzfzönytől, forró szeretettel illetett. Már el-múltak ott létének tizennégy napjai, még sem kérdezte senki is, ki légyen? Maga sem tartotta azt díszesnek, hogy azt kérdezetlenül ki-nyilatkozta. Azonban mivel a' két Dámáknak egyenes szívüségük felől meg-bizonyosodott, fel-tette magában, hogy ha alkalmatósága efik, femmit el-nem hallgat a' maga történetiből.

Egyfzer dél után egyedül maga üle a' szobában, és dolgozék. Az öregbik Dáma ki-méne, Godofréda Kis-afzfzönynek pedig más szobában vólt foglalatosága. A' Kis-afzfzöny elő-húzá kezkenőjét, 's kirántá azzal együtt a' zöld erzfényt is. Mel-

lyet fel-vévén, tsókolá Herfortnak nevét, ol-gondolá mind azon scénákat, mellyek at-tól fogva estenek, mikor azt Herfortnak adta, mind az ideig, mellyen olly rette-neteffen le-rogya.

Midőn könyvei leg-sebsebben folyá-nak, bé lépett Godofréda a' szobába. E' Leányzó a' leg-nyájafabb Afzszonyi terem-tékek közzül való volt. Szépnek lehetne ötöt nevezni. De a' mi benne leg-szebb és nemesebb volt, az, az ő szíve vala. Szívvel igen érzékennyel bíra, mint a' leg-jobb Leányzó a' nap alatt. Leg-kissebb szánakozásra való dolognál is el-olvadá szíve, mint a' hó, ha meleg éri. Neme-sebb és érzékenyebb gondolkozású Leánya nem volt Évának, ennél. Ő gazdagsággal is birt; de ő azt nem tudta, hanem akkor, midőn valamely szükölködőnek segítségül kellett lennie. — Nem kell annakokáért rajta tsudálkozni, hogy a' Kis-afzszonynak e' háznál olly jó dolga vala. Némelly kis belküek, és érzékenyesség nélkül valók tsu-dálhatnak azt, de ezek nem méltók, hogy velek gondoljon az ember. —

Go-

Godofrédának bé-menése olly halkal esett, hogy a' buba merült Kis-afzszony azt észre sem vette. Melyére le-hajlott állal üle ottan, és kezében forgatá az er-szényt. Godofréda igen meg-illetődött. Végre nem nézheté a' kefergőnek szomor-kodását. Ahoz futamodék, azt karjai köz-zé zárá, és síra vele együtt.

A' szegény bankodó meg-döbbsent: de ismét meg-nyúgofztalódott, és könyvei enyhesebben folyának.

Édes, jó Klárikám! mi a' te háborgó szívednek oka? Nem közlenéd é azt ab-ban részt vevő Barátnédnak? Ugyan is Ba-rátnéd vagyok bizonyára, nem Afzszon-yod! Már régen észre-vettem, hogy te más állapotbeli vagy, mint mellyre tégedet a' szerentsetlenség jutata. Már tovább nem nézhetem szomorkodásodat, hogy azt ne tudjam. Nem fedeznéd é fel azt énnékem is? Oh! Leányzó! fogok én is veled együtt sírni, foglalak tégedet, a' mint tehetségem-ben áll, vigasztalni, és ha lehet, forfodat fogom enyhíteni. Oh! szólj, kedvesem! és kérj segítséget!

Godofréda ezeket szívet nyitó hangon mondá, melly sirása és zokogása miatt megilletőbb léve. Jobb karjával által fogá annak nyakát: bal kezével pedig annak kezét szoritá, szelíden. — Mitsoda érzések támadtanak mostan a' Kis-aszfzonymnak szívében? azt megíratlanul hagyom, mert nem is állana erőmbem, különben tselekedni. Koránt is jobban képzelhetik azt az érző szívek, kivált az érző Leány szívek. Ti! szép, nemes, érző lelkek annakokáért, kik az emberi nemzetnek jobb fele vagytok! Képzeljétek, képzeljétek magatokban, mint lett légyen e' bánattal telyesnek szíve?

Erőnek erejével örölködék, de nem szállhata. Godofréda nem szünt-meg őtet vigasztalni. Végre meg-szóllamlá a' Kis-aszfzonym; elő adá szenvedéseit hűséges és nyílt szívvél: és nem mellőze-el semmi legkissebb környül-állást is, melly rajta megtörtént. E' szerént őtet Barátnéja úgy képzelé, mint egy töredezett hajónak a' tengeren ide 's tova hanykódó darabját.

Illy

Illy olvasztó elő-adás hoszfzaffan tartott: hallató zokogásai miatt félbe félbe szakasztódott. Temérdek könyvek áradtanak itt négy szép szemekből, úgy, hogy keskenőjik tsupa lúttá lettek. Midőn a' Kis-aszfzonym szeretőjének el-eséséről kezdett szólani: meg-febhedett szíve, szava gyengült, el-állott. Mind ketten tsókolgatak egymást, 's nem szóllhának.

Ki-sírván magokat, könnyebbülest véve szívek, és fel-emelék fejeket, mint valami esőtől le-veretetett virágok. Melly forró szívvel szoritá Godofráj a' Kis-aszfzonymt a' maga karjai közzé. Mindennel vigasztalá azt, valamit tsak szíve fel-találhatott. A' Kis-aszfzonym azt jól érezte, mert a' vigasztalás le-szívárgott az ő szívére, mint a' harmat a' fiatal, szomjúhozó plántának gyökerére.

Már tovább nem sírhatnak — Így már tudta Godofréda, ki légyen az ő Barátnéja. A' Barátságok ez által ugyan nem léve erősebb, hanem egymást betsülések.

Go-

Godofréda kérdezte, ha szabad léfzen é Afzfzony Annyának mind azokat tudtára adni, a' mellyeket hallott? A' Kis-afzfzony ötet erre szinte reá is kéré. Godofréda azt még azon estve meg-tselekedte. Az Annya, ki egy vala a' leg-jobb Anyák közül, igen meg-illetődött e' keferüséggel rakott histórián. Mind ketten el-intézek magok között, mint viseljék magokat ennek utánna a' bóldogtalan nagy nemből valóhoz. Az öreg Annya ötet, Leányának, Godofréda pedig, Öttsének, fogadá.

Most már a' Kis-afzfzonynak semmi baja sem lett volna, ha Herfortnak halála, mellyet ingyen kétségbe sem hozott, ötet nem szomorította volna. Azonban azzal vígasztalta magát, hogy már teste hamar el-fogyatkozik, 's így el-közelít halála, melly által kedvesének meg-ditsőült lelkének egyefségébe vitetődik. —

Az alatt, míg a' szegény szenvedő Párok illy keferves bánatokban lélekettenek: az ifjú Valdemár is jól elő ment útjában. Alkalmatos Kotsijában meg-hordoztatta magát,

gát, Várofikon, Tartományokon, és Országokoa keresztül kosúl: evék, ivék a' Vendég-fogadóknban, 's jól aluvék, gyakorta fél délig is, mindenütt szorgalmatosan tudakozódek Herfort és Kláríka felől. Ennek útazása hasonló vólt a' repdeső vad ludak költözködéséhez, mellyek a' Várofikon, és Tartományokon végig gágognak, a' nélkül, hogy aggódnának sokat, arról, mitsoda helység felett repülnek, 's mi történik oda alá a' Világban?

Minden ostoba, agyar tudakozódáfai híjába valók valának. A' fors, akarván a' Világot egy illy haszontalan terhtől szabadítani, és érdemetlenül nyert gazdagságait más jobb és érdemesebb lelkűeknek kezek-re juttatni, kik azzal jobb és köz hasznúbb haszonvételekre tudnának élni, ötet egy gödörnek vezette, mellybe ő olly ostobául be-bukkada, melly ostobául és gondolatlanul a' maga életét élte.

Kotsifai, kik előbb meg-érdemlették volna, mint ő, hogy hátul a' kotsiban üljenek, szinte Amsterdámig hirtzolák ötet.
Leg-

Leg-jobb Vendégfogadóba szállott az érde-
meden. Midőn a jó ételital, és a tizen-
hat óráig való nyújtózás által, úti fárad-
tságát el-rázta: fel-öltöztette magát Udvar-
lója által, a' leg-fzebb 's drágább ruhák-
ba, mellyeket hordozni ő nem volt érde-
mes. Azután az útzákon fel 's alá séti-
gált, által szorítkozott a' tólyongó gyüle-
vészen: végre úgy el-taszítatot egy izmos
hajós legénytől, kibén kardjával meg-aka-
dott, hogy csak nem a' földet órrolta.
Ezt ő nem jó szívvel vette: utánna tekin-
tett, a' ki őtet olly barátságatlanul meg-
taszította; de a' hajós legény mivel efféle
nálá mindennapi volt, tsendeffem el-ment a'
maga dolgára, 's nem nézett visszra a' tör-
sökre, mellyett véletlenül az útból ki-hen-
gerített. Ezután vigyázva ki-tért minden
efféle emberek előtt. És mivel itten efféle
hajós legényeket nagy számmal látott; min-
denik elől jó korán ki-tért azután.

Visszra-fordulván a' Vendég-fogadóba,
ismét jól tartotta magát: le-nézdegelt az
ablakból, az ott el-járókra. Láta ellenbe
által egy Kávé-házat. Egyszeribe észébe
ju-

jutott, hogy estvére abba menjen, 's ot-
tan; a' sok Idegenektől, tudakozódjon
Herfort felől. El sem is mulattá, ezt meg-
tellyesíteni. Temerdekek foka volt az oda-
tsportsosúlt Ifjaknak, kiknek mind egyi-
ke, a' maga kényne szerint, mulatozott.

Igen darabosfian, gorombán és rendet-
lenül Váldemár is közikbe keveredett. De
ő nem is vétetődött észre, mert ha szól-
lott is, senki sem értette meg; midőn a'
maga honnyabéli parasztos szóllás-módjánál
külömben beszélleni nem tudott. Egyetlen
egy igen ékes termetű, szines öltözetű
Ifjú érté-meg. Váldemár annak okáért mind-
járt ehez tsapta magát, és kérdezősködött
tőle, ha nem tudna é hírt mondani vala-
melly gaz emberről, kinek neve Herfort?
El-kezdett, tisztetetlenül és parasztofsan
szóllani e' díszes Ifjú felől, egyszersmind
jelentette, azt mi végre keresné.

Amaz Ifjú csak el-bámúlt, és mondá:
Herfortot így kiffebbíti az Úr? azt így ga-
zolja? Hallja az Úr, esmérem én Herfor-
tot! Az egy derék, betsületes Ifjú az ég
II. Réz. M alatt.

alatt. Előbb gaz az, a' ki azt annak nevé-
zi. Kitsoda az Úr?

Ezt az Ifjú tsúfoló tekintettel mondá,
kivált utolsó kérdését. Váldemár ezt jól
érzette, azért az Ifjat a' maga nyakáról
el-kivánta. De tsak ugyan kellett néki fe-
leletet adni — Én egy Német Nemes
útas vagyok. — Úgy é? alig hihettem
vólna. De hogy hívják az Urat? — Váldemár
Úrnak — No! Váldemár Uram! Én
esmérem Herfortot. Derék egy Úrfi! és
énnékem igen kedves Barátom. De hallja-
meg az Úr! Ha még egyszer illy izetlenül
fogja Herfortot rágalmazni; azután pártját
fogom, és — —

Ezen szava után meg-fordúla hidegen,
fel-hajtá poharát, és más szobába méne.

Váldemár igen meg-tsüggedett. Örült,
hogy az Ifjú tőle el-ment. Le-ült tsendes-
fen egy Alsátiai ember mellé, ki igen szé-
pen szólla Németül. Ettől tudakozá, ki
lett légyen, az, a' ki ő vele beszélt? —

Egy Vilibáld nevű gazdag Úrfi, ki minde-
nek előtt nagy tekintetben vagyon.

Illy érzékenyefen Váldemárt még fo-
la nem hordották, miolta gazdaggá lett.
Ezt tehát el nem szívelhette az ő kevély-
sége. Bal vélekedése lévén a' betsületről,
azt tartotta, hogy ő most igen meg-kiffeb-
bítetett. Mire nézve fel keveredett a' gyom-
ra, és forrott mérge Vilibáld ellen, gono-
szúl. Tsak hamar szállására tére, és tep-
renkedett magában, mi módon állhaffon Vi-
libáldon boszszút. Pénze elég lévén, azt
végezte magában, hogy éjjeli haramjákat
fog béren fogadni, kik Válibáldott agyon
gyilkolják. Effélet kétség kívül ki nem ko-
holhatott vólna buta agya, magától, ha egy
bizonyos Vendég-fogadóban afféle törté-
netet nem hallott vólna, melly szerént egy
Nemes Németet szinte ezen módon végez-
ték ki a' Világból.

De hol kapjon embereket gaz szándéka-
nak tellyesítésére? Mind a' két udvarlói
betsületes Legények vóltak, kik efféle szán-
déknál kerefsztet vetettek vólna magokra.

Jól tudta ezt Váldemár, hogy ezekkel femmire fem mehetne. De volt néki egy új szolgája, katonás Fitzkó! Ez éppen az ő kedve és ezé szérént való vala. A' ravasz ki-tanulván az agyafúrtnak természetét, azután mesés históriáskákkal mulatá azt, ki affélékre örömeft halgatott napestig is. Gondolta Váldemár, hogy ezzel talám meg-alkhatnék. A' gonofzság találóssá tette vastag agyát. El-végefzte magában, hogy a' Gyurkónak meg-jelentse, hogy már reá talált arra az emberre, kit néki mind eddig rajzogatott. Nem tennél é nékem, úgymond, jó szolgálatot, Gyurkó! ha néked jó bért adnék! — Miért nem? Uram! Mi dologban? — Az a' gaz ember, ki felől mindjárt szóllék, igen érzékenyen meg-bántott: de egyedül magam nem birhatnék véle. Nem is akarom magamat illy gyűlöltöm femmire kellő miatt veszedelembe keverni. Szerezz nékem egy pár vaskos, tenyeres Legényeket, kik azt fel-kaszabolják. Ezt néked adom! Látod é? — (mutata néki egy teli erszényt.)

A'

A' Szolga el-hült, mert még nem volt olly el-vetemedett szinte, hogy illy undok istentelenségtől ne irtózott volna. Azonban az erszény is jó be-nyomódáft téve az ő lelkébe. Egy darabig hallgatott: Váldemár is. — No! mit gondolsz, Gyurkó? kezdé ez utólsó. — Jaj! Uram! veszedelmes dolog ez! Ha ki-tudódnék, ugyan fel-magasztalnának ám bennünket a' kerékre. — Bolond vagy! hiszen miként tudódnék-ki? Te azt magad fenkinek ki nem mondod, én fem. — No! majd gondolkodom! El-méne.

Eftve kérdé tőle az Ura; már mit gondolt legyen! — Akarod é meg-tenui? — Nem tudom biz' én. A' dolog igen veszedelmes. Mit adna az Úr? — No! mit gondolsz? mi volna illy dologhoz szükséges? — Jaj! Uram! pénzbe kerülne ez: e' nélkül femmi fem lesz belőle — No! hát mit gondolsz? — Ha két arra való Legényeket akarok fogadni: egy fem jön 20. aranyon alább. Az Úr maga mit szánt-el az én számomra is? — Mit kívánsz? —

M 3

Az

Az én életem jó summat meg-ér; azért kérek ötven aranyakat.

Váldemárnak tetemes gonofzságai között még sem vala a' fösvenység. A' szükölködök ugyan keveset várhattak tőle, mert ő a' szánakozást nem esmérte; hanem a' mi kívánságainak bé-töltésére szolgált, attól nem kéméllette a' pénzt — Hallod é, Gyurkó? Alkudjál-meg tehát. Meg-adom, a' mit kívántál. Mennél elébb végére jársz a' dolognak, nekem annál kedvesebb leszsz. A' gonofz tevő el-méne, és iparkodott, hogy maga mellé még feketébb két ördögöket szerezheffen, mint maga vala.

Azonban látá Váldemár, hogy Villibáld a' Kávé-házba ismét el-ment. Örizkedett tőle, hogy attól meg ne láttafsék: és hogy a' Gyurkónak se mondja, hogy az légyen a' meg-öletendő áldozat. Azt mondotta, hogy az az ember, kit ő fel-kívánna konrtzoltatni, egy Bétsi Nemes, semmire kellő ember vólna. Vilibáldnak termete igen meg-egyezett Herfortnak természetével.

Mihelyt Váldemár más nap dél felé az álomból fel-bújt, bé-ment hozzá Gyurkó. — No! verbuváltam már az éjjel két köpztös Legényeket. Már helyre valóbbakat nem is lehetne találni. Nem kívánnám körmök közzé még halálos ellenségemet is. De — Mit: de? — De az ígért bért keveslik. — Mennyit akarnak tehát? — Mindenik tiz arannyal többet — Pfzt! — Ha egyébként nem lehet, azt is meg-adom. — De magam is kevésben alkutam; Tekintetes Uram. Ha azoknak bére jobbítódik, tehát én is szeretném, ha — Tudom, mit akarsz? Tenéked is tiz arannyal többet adok. De mikor fogtok hozzá? — Mihent a' Tekintetes Úr parantsolja — Jól van. Hólnap estvére, ha fetét leszsz. Ma még magam is szóllok a' többi pajtásokkal.

Újra meg-irá a' szolga előtt Válibáldnak személyét. Jaj! semmi hafzna fints annak, felele a' Szolga, ha maga az Ur is velünk nem leszsz. — Metszenétek én velem ottan? — Véletlenül valami ártatlanra találhatnánk, azután a' pénz is oda vólna,

na, az Úr se boszszúlhata volna meg magát. Az ostoba gonosztévő ezt maga is által-látta, de nem mérészelte a' hartznál jelen lenni még is. Gyurkó erőffen biztatta, hogy semmit se féljen; még azt is hozzá tette, hogy amazok ketten sem jönnek el, ha ő magát ki akarja húzni. El-igérkezett tehát. — Mostantól fogva örült, hogy boszszúját ki öntheti; és fel-tette magában, hogy mihelyt a' dolog véghezvitetődik, mindjárt ki-megy Amsterdamból; 's Gyurkót is el-vizsi magával, hogy Herfort ellen hafznát vehesse.

Eftve felé el-jöve a' Gyurkó, 's el-hívta Váldemárt magával. Sok útzákon keresztrül által mentenek, végre jövének egy szük útfzába, és bé-mentenek egy süstös rökönyödött házba. Egy vén otsmány Banya üldögelt abban a' méts világnál. Gyurkó tudakozá, ha hamar jönnének é ama Legények, kiket neveken nevezett? Az azt erősítette. Kevés vártatra el-jövének mind a' ketten. Váldemár igen meg ijedet, őket meg-látván. Magas, szálos Betyárok voltak, és feketék, mint a' Szeretsenek, kiknek

nek szemekből semmi jó sem látfzott-ki. Elvégezték egymással, hogy hólnap estvére lesre menjenek, és ha szerentséjek nem léfzen azután minden estve lef álljanak. A két Pribékek nyakassan vitatták, hogy Váldemár Ur is el meñe velek együtt, 's azt kívánták, hogy előre egy aranyat adjon nekik borra valót.

Igy a' latóság el-végeződött. Estekben sem forgatták, mi következhetnék belőle, ha az világoságra jönné. Váldemár meg-szegődven velek, el-fietett a' haramja barlangból.

El-múla az éjtszaka, 's a' nap is. Estve felé szokott idejekor el-ment Vilibáld a' Kávé-házba. Látá ezt Váldemár, és döbögött a' szíve. Mert noha Vilábáldot gyűlölte, és boszszú-állást szomjúzott a' szíve, még is rettegett egy jó szívu embert el-veszteni. De tsak ugyan erőt vett a' gonofság. Midőn egéfzen bé-fetétedt, lesre mentenek. Meg-sunták magokat a' piatzon, a' merre Vilibáldnak hazakelle menni. Kilentz óra után jöve a' véres áldozat. Váldemár jelt ada. Hirtelen

elő ugrottak a' haramiák, és Vilibáldot meg-támadták. Ez futásnak állott, de nyomba érték. Nem vélvén Vilibáld tréfára a' dolgot maga is Kardot rántott, 's egy fal mellé vévén magát, erőffen hadonázott ellenek.

Vilibáld erős izmos karú, és jó bajvivó volt; azért jól tudta magát védelmezni.

Váldemár távol állott. A' Haramiák pedig dühöffen reá estek Vilibáldra; de ez vitézül forgatta kardját. Végre csak ugyan ki-fáradott. Váldemár ezt látván, úgy tselekedék, mint ama mesében, a' szamar, az ereje fogyott Orofzlánnak. Meg-vitézlette magát, 's Vilibáldra rohant.

Vilibáld ez látván, öszve szedé minden erejét, Váldemárhoz tsapott, 's által-szúrta annak szívét, úgy, hogy az az ő lábaihoz terüle.

Ekkor szinte egy bizonyos, a' Kard tsattogásra, hozzájok fiete. Látván ez a' ha-

haramiaságot, Kardot rántott, 's meg-fzafasztotta a' haramiákat.

Szemlélé ez Idegen, ki lett légyen a' veszedelemben? Hát meg-esméré, ijedttére, Vilibáldot. Mindjárt lármát kiáltott, mellyre fokban öszve tódulának. El-küldött azontúl Vilibáldnak kotsijáért, és haza viteté azt.

E' gyilkofságnak híre hamar el-terjedett. Vilibáldnak Barátja meg-izente a' Politziára vigyázónak, hogy a' hartzon egy el is esett. Váldemárnak testét találták ott, de azt senki sem esmérte. Következendő napon a' dolog ki-hirdetetett. Váldemárnak udvarlói meg-esmérték Uroknak testét.

Vilibáldon több febek is estenek, de nem halálofok. Tsak az ő ereinek el-fogyatk-zása, a' vérnek folyása miatt, okozott néki el-ájulást. Sírja az ő kedves Zsófiája, szerelmes férje szerentsétlenségén. De Vilibáld, mivel a' dologhoz értő Orvosok bántak vele, hamarjában fel-épült. Sajnálkodott rajta, meg-értvén, ki lett légyen az ő ellensége.

Ki-kérték Váldemárnak udvarlóit annak tetteit, hogy el-temethessék. Azután hírt adának az eset felől szegény Szülőinek is. Melly rettenetes vala e' váratlan izenet! Szegény Váldemárnét, kedves Fiának halála, egészen meg-sebhezttette. Oda volt minden reménysége egyszerre, még Klárika felől is.

E' naptól fogva, mellyen Fiának irtóztató haláláról hírt kapott, előbbeni szomorúsága ki-újjult Váldemárnénak. Az öreg Váldemár is keferegte az ő fiát, ámbár az ő fia nékie kedvére nem élt. Holott maga is vigasztalás nélkül szükölködött, hogy hogy vigasztalhatta a' maga keferőségben símlódó feleségét? Anshelm volt egyedül, a' kitől a' vigasztalás ki-telhetett; de ennek vigasztalásának sem vala haszna, sem az öreg Váldemárnál, sem Váldemárnénál. Ez utólsónak talám könnyebbülésére szolgált volna, ha néki Klárika felől valami bizonyosítást mondott volna. De maga sem tudott felőle mostan semmit is; mivel a' levelekre Herfort nem válaszolt. Kellett volna ugyan írni Herfortnak, igazság szerint, midőn a' Kis-aszfzonyt el-tévezttette; de hát,

hát, mivel azt, Attyának akaratja, és Anshelmnek tanácsa ellen, vitte-el magával az útra, így tartott a' pírónságtól; melly rajta méltán eshetett volna, ha valami hírt adott volna, vagy magáról, vagy a' szerentsétlen Kis-aszfzonyról.

A' Pap most minden ki-telhető tehetséget arra fordította, hogy a' szenvedőket meg-élelthesse; de Váldemárné nem hagyta magát meg-vigasztaltatni. Napról napra öregbedett kétségben esése. Teste soványkodott, tsontjain a' bőr meg-száradott, minden, valamit csak lehet a' halálban rettenetesnek gondolni, ostromlására volt a' szerentsétlennek.

Iszonyú volt az ő állapota! Ijesztő módra kiáltott, hánytá vetette magát, verte a' halál' veréjéke, teste száradt, ortzája rútult, szemei be-estek, magát átkozta. Végre le-omlott a' rokkant hajlék. — Meg-hala, 's el-temettetéek — —

Szegény Váldemárnak szive nyögött a' bú-bánat terhe alatt. Anshelmnek hív vigasz-

gaztáló beszédei nélkül annak élete is vé-
szendőben vala. Már-már nyitva állott e-
lőtte a' koporsó. Anshelm itten meg-mu-
tató tetteben, hogy ő Váldemárnak barát-
ja. Mind azokat elő-hozta a' Vallásból,
mellyek annak meg-nyúgosztaltatására va-
lók lehettenek. Végre enyhüdtenek annak
keserőségei.

Már most az öreg Váldemár szinte olly
jószágos ember léve, miut az előtt volt;
mert ő lett örököse mind azoknak, mel-
lyekkel Fia bírt vala. De semmi kedve
sem tölt ő néki a' gazdaságokban; mert
oda voltak, a' kiket leg-inkább óhajtott, a'
gyermekai. Bár bírt volna Indiának min-
den kintsével, még is örömeit oda hagyta
vólna azokat, ha tsak magzatit, kivált
kedves Klárikáját, kit el-vezettnek tartott
lenni, meg-vehette volna.

Azonban ezen jószágokat keze alá kel-
lett vennie. Ő maga azt el-múlatta vólna,
ha őtet Anshelm arra nem ösztönözte vól-
na; ki, úgy mond, még nem bizonyos,
ha Klárika visszahozhatatlanul el-vezett-

é,

é, vagy sem? Az Úrnak kötelességében
áll, hogy a' jószágot annak javára meg-tar-
tsa, míg tsak felőle valami kis reménysé-
ge lehet és vagyon. Ez által fel-indíttá-
tott, hogy el-menjen, és a' jószágot bir-
tokába vegye. Mindenektől igazi örökös-
nek esmérteget, és fenki ellent neki nem
állott. —

Mivel Herfortnak másként igen nagy
rövidsége esett útjában való el-menetelésben,
ennek el-háritatására vett önnön magának
lovat, nyeret, és ló-szerfzámot. — Min-
den részben helyén el-készült lévén, vándor-
lásra indult, mint valamely Lovas Vi-
téz, de tsak ugyan Lovász-Mester nélkül.
Mint a' vadász, a' telekeket, meg-járta ő
is Strafsburgnak környékét, tudakozódván
Klárétje felől a' Vendég-fogadóknak, és
meg-írván annak személyét. De ez mind
halszontalan volt. Ekkor nagy keserőség-
be merült, és majd-majd el-íszamodott a'
bánat alatt. — Végre valamely reménység-
nek piffogo tündöke kezdé bánatos szívet
éleszteni. El-gondolá életének folyását,
tsudálatosnak találá az Istennek atyai igaz-

ga-

gatását, mely által őtet oly különb-féle fanyarú vészödségekből ki-fzabadította. Elgondolá, mely szerentséfen ki hozta kedves Mátkáját a' Klaftromból, mely szerentséfen helyre épült egészsége. Efféle elmékedések után ismét fel-virradott reménységének napja, és jóval is nyugodtabbnak érzette magát.

Minekutánna Straszburg' környékében körül belől haszontalan bújdofott vól: Alzátzia és Lotharingia felé fordítá útját, de itt is minden fáradozása hijába esett.

Három nyúghatatlanságban tölt hónapok után ismét visszateére Straszburgba, hogy még egyszer próbát tegyen, ha innét nem igazodhatnék-e a' Kis-Afzszonynak nyomába.

Ambátor illy környül-állásokban soha sem lehetett nyugodt lélekkel; még is ez utazás testének újabb meg-erősítésére alkalmassint szolgált. Az ő mértékletlenség, vagy más rendetlen élet' módja által soha meg-nem gyengítettett teste el-győzte minden

fá-

fáradtságos alkalmatlanságait, mellyek alatt a' kényes test el-rogyott vólna. Rend szerint mindenkor jó ízűen ebédelt, és a' szüntelen rázódás nyugodalmas éjtszakákat szerzett nékie. Így virágzott az ő teste, úgy hogy valahová ment, ékes ábrázatjéért mindenek meg-kedvellették.

Késő estve ére régi Gazdájához, ki őtet örömmel és nyájas szívvel fogta. Itten ő újra kezdte a' Kis-Afzszonyt keresni, de sohol nyomába nem akadhatott. — Egyszer dél-után történetből be botlott egy zsib-vásárosnak boltjába. Szemébe akadt ottan egy veres, arany szegésű ruha, mellyen ő bámúla, mivel úgy tetfzett, mint ha esmérte vólna. Közelebb járúlván, rá esmért, hogy az a' Kis-Afzszonynak ruhája vól't.

Meg-örült egy keveysé, mert azt gondolta, hogy itt őtet majd annak nyomába igazítják. A' szíve is ugrott, midőn azt meg-illette, gondolván, hogy az valaha kedves mátkája' testét fedezte.

II. Réz.

N

Egy

Egy módos Menyetske ült a' börtönben, kérdé tőle Herfort, kitől vette azt a' ruhát? Már jó ideje, felele az Afzszony, hogy egy öreg szolga azt ide hozta. — Esmeri Ked azt a' szolgát? — Nem — Ha Ked nékem meg-mondhatná, hol lehetne arra az ifjú Urra akadni, a' ki e' ruhát viselte, tíz Lajos aranyakat adnék mindjárt, azon kívül a' ruhát is meg-venném.

Az Afzszony csak nézett a' szeme közé. Azt én, úgy mond, örömeft bé-húznám; de sem az ifjú Urat, sem a' ruha árulót nem esmérem. Látván Herfort, hogy többről hírt nem vehet, ezzel is bé-kellett érnie; de a' ruhát ott nem hagyhatta, ha nem drága pénzen meg-vette, és el-hozatta a' szállására.

Midőn a' ruha már a' szállásán volt, tsókolgatta azt. Szíve egynehány szempillantásfokig édeségeket érzett, mint a' ki Mátkáját álmában ölelgeti. De el-enyészett Herfortnak édes álma, el-enyészett azzal együtt minden gyönyörűsége, 's bús keserűség maradt utána.

E' ruhának látásából azt következtette Herfort, hogy a' Kis-afzszony a' férjfi ruhákat talám le-tette, 's nemebéli ruháit vette-fel. Elég helyesfen el-találta; de által látta ebből egyfzersmind azt is, mi okért nem igazodhatott mind ekkédek valami nyomába.

Sok féle habzó gondolatai minden bátorságát és kedvét el-vették. Szörnyen felháborodott Glükstern Gróf ellen, kit minden szerentsétlenségeinek okának ítelt lenni. Jó! hogy meszfze voltak egymástól! Külömben, ha azt el-érhette volna Herfort, véres halál törtéut volna újra közöttök.

Ugyan csak lassanként ismét meg-tsillapodott. Meg-tsendesedett dühöfségének fzele; de annál inkább nevedet szívének keserűsége. Nem tudta tovább, hová fordítsa magát, és mit kezdjen. Az egész Világ kietlen pusztaságnak tetfzett ő néki. Még a' menny sem volt ő néki kívánatos, ha Mátkája abban nem volna. A' hol Mátkája volt, ott volt az ő Menyországga.

Nagy lépéseket tett a' szobában fel alá, eszmélődék, de semmit ki nem gondolhata. Egyszeribe eszébe jutott: vallyon nem ment é ***ba Bukámhoz? E' gondolat forgott fejében: el is hitette magával annak valóságát. Annak okáért fel-tette magában, hogy hólnap korán maga is oda elkindúljon.

Már a' nap nyúgodóban vala, midőn efféle tételődései valának. Szinte le-szárdékozék menni a' Gazdához, hogy azzal is közölje fel-tételét; midőn az ajtaját kotzogatják. Ugyan azon Kalmár lépe-be hozzája, ki amaz előkkel 200. Lajos aranyakat fizetet nékie. Mutatta örömét, hogy Herfortot jó egészségben találja; és jelentette, hogy most is olly forma dologban járó vólna, mint a' minapában. Ismét 100. Lajos aranyakat kell az Urnak ki-fizetnem. Itt van a' Levél, olvassa az Úr.

Herfort olvasá. A' Kalmárt, annak le-velező Barátja Marfaljból, kérte, hogy Herfort Urnak vizont 100. Lajos aranyakat fizetne-ki, egy fő Apátornak

ha-

hagyására. A' Levélnek egyéb része kereskedésbéli dolgokról szólott. Herfort nem tudta, mire vélni e' fok izbéli adományt. ***ban nem tudott femmi Apáturt. Ott való Barátjaitól pedig illy feles adomány ki nem telhetett vólna. Vélekedése vizont Glükstern Grófra fordúla.

De, Uram! hogy tudhatja az Urnak Barátja mindég, ha én Strasburgban vagyok? Hiszen én itten olly idegen vagyok, hogy a' Vendég-fogadóson, és már az Úron kívül, fenkivel esméretem nintsen. — Én azt, édes Uram, nem tudom, tulajdonképen nints is ahoz közöm. De az Úr is azzal mit gondol? Ha én az Úrnak való vólnék, gyakrabban is meg-látogatnám Strasburgot, illy fommás adományoknak kedvéért. — Óh! édes Uram! Strasburg dí-tső Város, de nints énnékem benne femmi örömem. Ha mindjárt Perunak, Mexikónak gazdagságinak birtokoffa vólnék is, de azokon meg-vehetném azt a' Brillántot, mellynek utánna járok; mind valamennyit oda adnám.

A' Kalmár, mivel nem értette a' mit Herfort akar, tsak nézett annak szeme közé. Oh! hát ilyen formán a' nagy Mógolnak Országában menjen az Úr. A' mint hallottam; abban vagynak a' legnagyobb kintsek. — Ezek sem érik-fel azt a' Brillántot, a' mit én keresek. — Azután fel-olvasá a' Kalmár az aranyakat, Herfort pedig adott a' felől Hit-levelet.

Következendő reggel el-hagyá Herfort Strasburgot, és még szomorúabban, mint leg-elsőben. Hogy elsőbbi itt létekor leg-kevesebb jelét se tapasztalhatta az ő Brillántjának, annak oka az volt, hogy a' Kis-afzfzony azon napon éppen ki sem ment a' házból. Korán reggelenként szokott vala ki-járni egy közel lévő Kápolnába imádkozni. Napestig a' hátúlsó Szobában ült vala, a' munkája mellett. Egészen búnak erefzkedvén, kerülte a' lármázó Világnak nezeit, a' Városnak zsinatjait, az ablakhoz sem ment. Gyakortább, mint egyszer, el-ment Herfort a' Ház mellett, mellyben az ő Angyala tartózkodott. Egyszer el is esett, másutt járván az esze,

az

az előtt a' Ház előtt, mellyet látván Godofréda, sajnálta őtet. Meg-beszélte Godofréda ez esetet mindjárt a' Kis-afzfzonyis, és szólla a' meg-botlott Ifjú deli képéről. A' Kis-afzfzony foházkodott mélyen annak meg-iratatasán; és fájdalmason emlékezett a' szép Herfortra, ki az ő vélekedése szerint régen a' Koporsóban rothadott.

Utóbbi Strafsburgban lett tartózkodáskor Herfortnak még természetiebben történt, hogy minden kémlődése hijába esett. Mert a' Kis-Azfzony már nem is volt többé a' Városban. Mikép történt legyen, onnét el-távozáfa, a' következő historia meg-fogja magyarázni.

Kevés napokkal azután, midőn az ifjú Godofredának a' maga forsát fel-fedezte, a' Háznak egy bizonyos Rokonja jöve látogatásúl; ki Antverpiában egy gazdag Kalmárnak fia vala, és most vándorlván, Strafsburgba került. Ennek és az ifjú Godofredának Attya egy testvérek voltanak. Ez ifjúnak Vilhelm vala neve. Igen deli és módos ifjú vala. Az ő jó neveltetését az

N 4

is

is különböztette, hogy utazásai által természetes minémiségei, és erköltsős magaviselete igen meg-finomultak. Nagy örömmel fogták ötöt az ő atyafiai; és únszolták, hogy nálok meg-maradna. Vilhelm tudván a' Hístóriából, hogy Strafszburg egy olly Város volna, melly az ő esméretet szomjúhozó kívánságának tápláltatást nyújthat, és a' mellyben még több jeles esmeretségeket is gyűjthet, meg-igérte, hogy nálok fog mulatni.

Az ifjú mindjárt eleintén nagy hajlandóságot mutatott a' jó kedvűséghez és vidámsághoz. Az ő erköltsős tréfáiban nagy elméség találtaték, úgy hogy mindenkor szabad akaratjától függött, ha azokat, a' kiket mulatattott, meg-nevetteffe é, vagy sem. Senkinek sem volt ez nagyobb vígaságára, mint Godofréda Kis-aszszonynak. Az ő szép, lágy, érzékeny szíve, mellybe a' fanyarkodókon való szánakodás olly könnyen bé-férkezett, nem keveysé nyitva állott a' vidámságra. Szíveffen hallá Battyának tréfálódásait.

Ez

Ez újj, derék Ifjú gyógyító Orvos gyanánt esett Kláríka búban szenvedő szívének is. Lehetetlen volt neki, hogy Vilhelm tárfaságában bújának utánna ereszkedjék; azért gyakorta egész napok is el múltak, mellyen könyveket nem öntött: ámbár fokszor közben fohajtozott. Ézf're vévén ezt Godofréd Kis-aszszony, örült rajta, és iparkodott, hogy Vilhelm fokáig tőle el ne távozzék. Ez által kezdé Kláríka szomorúságából épülni, mint valamelly finlódó beteg. Fel-éledett, mint egy a' koporsóból, az életre. Azután fokszor meg is vallotta, hogy ő, Isten után, a' jó Vilhelmnek köszönheti meg-tartatását. Melly jó téteményt ki-törölhetetlen betűkkel feljegyezte háláadatos szívébe.

Miként örültek ezen a' két jó szívű Dámák, és az Ifjú Vilhelm; kinek tudtára is adódott valamennyire a' Kis-aszszonynak hístóriája. Sajnálkodott Vilhelm szegényen, szívének tellyefségéből, és óhajtott, annak febeinek gyógyulását. Bóldognak hirdeté magát, hogy a' gondviseletet eszközül választotta, egy a' kopor-

N 5

sú-

sónak szélén tántorgó Leányzónak vizsgálata hoztatására. El-lehet gondolni, hogy azután minden úton módon azon lett, hogy a' Kis-aszfzonymnak bánatit szélleszfze. Melly dologban minthogy a' két Dámák is segítségére valának; tehát meg-érték azt a' szerentsét, hogy a' Kis-aszfzonymt hová tovább vidámabbnak látták. Már most néha néha arra vehették Klárikát, hogy velek együtt ki-menjen. Godofréd Kis-aszfzonymnak volt gonja annak ékesgetésére. Elvitték magokkal Klárikát sétálni, a' kertekbe, nagy tárfaságokba, végre a' Komédiába is. Efféle külömb-külömbféséségeknek kívánt következései valának.

Az alatt, míg ezek illy gondoffan foglalatoskodtak a' Kis-aszfzonym' sebének gyógyításában, kézfzen állott a' tegzes gyermek, Ámor, a' les-helyen, és nyilat löve mind egyöjöknek szívébe. Az Ámor' nyilainak minden nyilak felett való méltósága az, hogy a' kire azok lövődnek, fájdalomatlan és szelid érzéseket okoznak abban. Noha igen gyakorta halálos sebeket is okoznak a' belső részekben, hová sem lántsa,
fem

fem egyéb hegyes szerfszámok nem férhetnek. — Gyenge szívek! kik már azt éreztétek, ti már jól tudjátok; és a' kik még nem éreztétek, tinéktek azt óhajtom forró, egyenes szíveimből, hogy azt fo-ha ne érezhefétek!

Azonban nem illy bóldogtalanul történt e' kedves Paroknak, kikiről itten szóllok. Lépésenként nevedett az ő szerelmek; végre olly nyilvánosságos leve, hogy fenki előtt titokban nem maradt.

A' Kis-aszfzonym volt az első, ki illy két nemes, szerelmes szíveknek szerentsés következését észre vette. Minthogy ő abban, a' mint jámbor szerelemnek hívnak, igen gyakorlott és járatos volt: meg-fajdította ő azt még annak bimbózásakor; örült mint az Angyal a' kegyes embernek bóldogságán; és azon iparkodott, hogy a' gyenge plántát észre-vetetlenül élleszfgeffe, hogy arról idővel szép gyümöltsöket szedheffen.

A' nemes gondolkozású Lelkek tiszta édesfégeket szívnak az ő ember tárfaiknakból.

bóldogságából, mint a' fáradozó méh az ilatozó virágoknak tokjából. Így történék itten is Kláríka szívében, mellyet fo-ha femmi Leányzónak szíve sem halladott fel-lyül, érzeményekre nézve. Maga bóldog-talan lévén a' szeretben; vidám érzés gyanánt esett nékie, ha más szerentsébb szeretőket láthatott magánál: a' melly más alább való szívüeket irigységre ingerlett volna.

Hat hétre, Vilhelmnek oda jövele után, kezdett a' Kis-afszony szemlátomást változni: enni és nyúgodalmasan alunni. Látzott kitsinyenként az ő belső nyúgo-dalma. A' leg-szebb léleknek szép lakó há-za fel-elevendüle, mint az estvéli virág, mellyet a' napnak hévsége meg-hervasz-tott, a' nap' le-mentekor, vagy mint a' ró-zsa bimbó, melly az éjnek harmatjától meg-frisfűlvén, nap költekor, balzsam áldoza-tot ilatozik jóltévő alkotójának.

Szép kék szemeiből el-veszett a' lan-kadtság; 's kezdének azok fényleni, mint a' tűz. Apadt ortzái tellyefedének, 's azok-

azoknak finom vonásai villogának, mellye-
ket az egészség finom festékekkel hímeze. —
Ki nem örülne, hogy a' természetnek olly
felséges remek-munkája a' halálnak hideg
karjai közzül ki-fefelhetett? —

Meg-tsalatkoznék az ember, ha azt
gondolná, hogy bánatjának enyészésével,
szeretőjének képe is enyészett volna fzi-
véből. Holmi közönséges lelkek, kik na-
ponként szerelmeskednek, vagy úgy látat-
nak, ha a' tisztátalan bujaságot a' tiszta
szeretettel, úgymint két egymással öfzve
nem férő dolgokat, öfzve zavarják, kön-
nyen fakadhatnának illy forma vélekedésre,
de hát Váldemár Kis-afszony minden hol-
mi tsötselék szerelmeskedőkön fellyül ma-
gafztaltatott vala. Az ő szeretete nem
vált valami szeles Leányi hajlandóság, melly
fel-vészti a' leg-kifebb bé-nyomódást is, de
hamar is le hadja fikalódni. Az ő szíve-
ik hasonló a' fővényhez, mellynek színét
a' jádzó gyermek meg-egyenefíti, meg-fir-
kálja, ismét el-törli, 's mást firkál reá (Ku-
fárok ezek, kik a' Férjfiaknak szívekből,
melly a' teremtésben leg-nemefebb jószág,
af-

afféle zsidó vásárt ütnek) Nem esmérük ezek a' szeretetet: de nem is méltók reá, hogy ők ezt, úgymint az Angyaloknak leg-kezdvebb játékját, esmérjék. —

Óhajtanám szívem szerént, hogy e' helynek jó bé nyomódáfa lenne az afféle leányi szívekre, kik sok nemes Ifjakat meg-szomorítanak; sok férjfiú szíveknél erejét ki-szívják, mellynek bírásában vagy az ő nemeknek boldogságának fundamentuma! —

Herfortnak képe el-törölhetetlenül volt nyomva a' Kis-afszonyinak szívére. Ő azt hóltnak vélte lenni; de ez femmi akadályául nem vala, hogy őtet ki-mondhatatlanul ne szerette volna. Egy nap fem múlt-el, mellyen a' zöld erfényt, vagy annak képét forrón ne tsókolgatta volna. Szent fogadást tett vala, hogy soha másképp annak képét ki nem fogja nála törölni; és hogy ő annak eleibe tisztán és szüzen fogja szívét vinni a' Mindentudónak trónusa előtt. —

Vallyon okofsággal meg-egyező fogadástételek voltak é ezek? — Ezt én nem bizonyíthatom. Ha meg-állhatta volna é Kis-afszony azokat mindenkor? ezt el nem végezhetem. Ki mérészelne kezdes lenni egy Leányi érzékeny szív mellett, kivált illyen esetben? — Én a' Kis-afszonytól egészen el-vagyok foglaltatva, sőt az egész ékefőbb Nemtől (jól meg kell érteni, csak azoktól, kik kívül belől szépek: azok között való rühes juhokat falaknak szoktam tartani, és őket tellyes szívemből fájlalom) Itélet tételem félre hajló lehetne. — Hallyák-meg Kegyelmetek, édes szép Barátnéim! kik ezen kérdést támasztották. Azok tégyenek itéletet Kegyelmetek közzül, a' kik Váldemár Kis-afszonyhoz hasonlók, szíveknél érzékenységében, szereteteknél finomságában, lelkeknek tisztaságában, szüzezségében, a' valóságos kegyefsegsben és jámborságban, és meg-mozdúlhatatlan hűségben; és a' kiknek egy olly nemes, szép természetű jámbor szeretőjük vagy, mint Herfort vala. —

Az ifjú jámbor Vilhelm, ki Godofréda Kis-afszzonymnak szívét nem tsábiráffal nyerte vala meg, ki-kérte annak kezét édes Annyától. Távol légyen, hogy kofarat nyert volna! Az Annya szíveffen néki adta Leányát, olly okvetés alatt, ha azt Vilhelmnek Attya is kedvelleni fogja. Már így a' vig Ifjú félbe szakasztotta útazását. Meg-látta a' maga hazáját, Angliát, és Frantzia Országot: Olasz és Német Ország következett volna. De el-felejtette Olasz és Német Országokat a' szerelemnek Országában. Antverpiába sietett, hogy ottan Attyának jóvá-hagyását is meg-tudhassa; azután a' szerelemnek szárnyain vízfzarepülheffen kedves Mátkájához. —

Herfortnak lova Strasburgban jól ki-pihent. Ki-menvén a' Városon kívül, meg-rugafzkodott, s' rövid idő alatt abba a' faluba jutott, mellyben tsak egy ször-fzálon mentt-meg, hogy a' temetőbe nem szállott. A' Vendég-fogadó előtt meg-esmervén ötet a' szelid kis Klárika, eleibe futamodott nékie. Midőn Herfort a lóról le-szállott volna, meg-fogá azt kezénél fogva;

az

az pedig ötet szívével szájával mind egyaránt köszöntötte.

A' Vendég-fogadósne is örömmel fogadta ötet, mint valamelly Anya idegen Országról jött Fiát.

Alig tudták-meg ott létét, már is az egész Ház-nép körül fogta ötet, köszöntöttek és örültek tellyes szep ortzáin.

Midőn a' barátságos gyülevész viszont el-széledett volna, ki ki a' maga dolgára; tudakozá az ő jó Afszszonya: ha nem találta é fel kedves Klárikáját? szomorúan felelé: Nem! — A' kis Klári látván az ő bús ábrázatját, és halván szomorú feleletét, sírásra fakadott. Herfort látá ezt. Óh! kiáltá, meg-fogván annak kezét, Óh! valahány Klárikák vagynak, mind olly szelidék és érzékenyek! Óh! vajha te, édes kis Leányom! ki az én Klárikámmal hasonló érzékenységu vagy, vajha te annál bódolgabb lehetnél! egyszer szerentsébben szerethetnél, mint az! Ezen szavaira meg-tsókolá annak ortzáit, és mind kettőjöknek

II. Réfz.

O

köny-

könyvei özve-folyának. Azoknak kérésekre, könyörgésekre éjjeli hálásra ott maradt Herfort, holott tovább volt szándéka.

Meg-hallván estve az ő jelenlétét a' betsületes Oskola-Mester, az is ötet gyorsasággal meg-látogatta; és örömeben könyvbe teltek szemei annak ép és egészséges állapotján. A' vig beszéllgetések között elfelejtkezék egy kevesé Herfort az ő bajos forsáról, egy falusi agyag kunyhóban. Klárika mellett evett jó appetituffal. Nyugodalmos álma vala, melly által meg-erősítettvén tagai, fel-kele friss egészségben. Szép tavaszi nap vala, noha helyel közel fellegek is valának.

Midőn elő-hozák Lovát, sírva fakadott Klári. Herfort meg-fogá annak kezét, és egy egész aranyat nyoma markába: végy, úgy mond, magadnak ezen inneplő ruhát, és valahányszor azt magadra vészed, emlékezzél-meg Herfortról. — Klári nem felelt neki, háládatosan tsókolá annak kezét: a' pedig tsupa barátsággal ennek ajakait. Bútsú-vétele után fel-üle lovára, és

el-

el-nyargalt. Klári Annystól sirtak utánna, és egyenes szívből Istennek áldását kívánták néki.

Midőn már a' falut háta megé hagyta, meg-törlé könyves szemeit, és azután léptetést ereszté lovát. Gondolatjába forgatá a' jó Bukámot. Óh! ha annál találnám a' Kis-Afzszonyt ennyi fok fáradságos, hafzontalan tsatangolásim után! melly forró szívből hálákat adnék tenéked, óh Isten!

Hirtelen egy Hintó sudamlott-el mellette. Le-vette kalapiját, és nyájafán köszöntötte a' benn-ülő Afzszony-személyeket. — Meg-állj! kiáltá az egyik. A' kotsi meg-állapodék. Herfort Uram! édes Barátom! hová szándékoskodik az Úr? — Herfort el-bámúlt, és visszaterelte lovát. Kik voltak azok? — Vernernek Hitvese, kivel ama' faluban, ama' rettenetes napon esmeretséget vetett.

Örült igen Herfort, hogy azt meg-esmérte. Le-ugrott a lóról, és egymást megölelék. Honnét? Hová? kérdék mind a'

O 2

ke-

ketten. Herfort loggóra kötötte lovát, és amazokkal együtt vízfzament a' kotsiban.

Nem vagyok már bődögtalan, mondá Vernerné. Meg-békéltt velünk az Atyám, 's már most enyim a' kedves Verner. Most jövök Atyámnak látogatásából, és haza megyek Strafsburgba. Herfort ezen meg-örült, fajnálkodott rajta, hogy ezt ott léteben nem tudta. Herfort el-beszéltte azóta történt változó szerentsétlenségeit. Ottan bútsút véve barátnejától, és vízfzament arra az útra, melyen ment vala.

E' véletlen öszve-akadás forgott fokáig elméjében. Meg-indult szívvel gondolkodott a' két szeretőknek bődögt szerentséjéről. Óh Istenem! foházkodék szomorúan, miért kell egyedül magamnak olly szerentsétlennek lennem a' szeretben? — Vilibáld meg-nyerte Mátkáját, Verner is a' magáét, én pedig — femmivel nem bírok. Vallyon én vagyok-é leg-bünösebb Fia az Istennek? — Azonban, kezdé vízfzont egy-néhány minuták múlva: te zúgolódfz! kell, de nem szabad zúgolódnod! Jó az Isten
min-

mindenekben; jóltévő az adományban, bölts az el-vevésben. Ha le-akarom rázni a' port, melly farumat meg-lepte, nem áll ellent; ime! én is tsak por és hamu vagyok az Istennek szent szemei előtt! Hogy-hogy állhatna perbe a' por az ő Teremtőjével, ha azt a' másik mellől szél által el-kapattja? Ha lovamat meg-farkantyúzom, érzi ugyan az ösztönt, de még murrogni nem hallottam. Holott magam is, a' ki rajta ülök, tsak egy alá-való teremtmény vagyok. Ne légyek-é okofsabb a' baromnál? — Minden tsapáfokat türéffel el-szenvedek, és nem morgok a' bölts Isten ellen! — —

Valójában! ez is vólt mind először, mind utólszor, hogy az Isten akarattja ellen békétkenkedett, se az előtt, se az után nem tselekedte azt többé.

Utánna gondolkodván, hogy már nagyot kéfett, meg-farkallá a' szürkét, és el-lódúla. Egy óra múlva egy sűrűsbe juta, a' hol valami nyivogáft halla távolról. Mennél közelebb ment, annál hallatoffabb lett

lett a' nyivás. Gyermek nyivásnak esmére; de semmit sem láta. El-mene egy sűrű bokor mellett, és imé! melly szívet olvasztó látvány vala ottán!

Az út félen vólt egy szatyor. A' szatyorban valami ringybe rongyba vólt egy kis Gyermek takargatva; ez nyivott olly irgalmatlan. Szegény fereg! beh! elvettettél! mondá Herfort. Hogy ő szállani kezdett, meg-szűnt a' nyívó állatotska a' kiáltástól, és könyves szemekkel mosolygott ő reá. Egészzen meg-febhedett Herfortnak nemes szíve; és szemei könyvbetelének.

Azonban keveset használt itten a' tsupa nézés, és könyvezés. Kiáltott Herfort, a' mint száján ki-férhetett, gondolván, hogy a' szegény kis Gyermeknek Anyja ott leszen valahol közel. De nem vólt rikoltásának semmi haszna: senki sem jött világofságra.

Le-szállott a' lóról. A' kis el-hagyatott Árva, az ő vélekedése szerint, nem vólt

vólt esztendő is. A' szatyorhoz méne, és nyájaffan szóllogatá a' kis ártatlant. Az pedig meg-ragadá egyik újját erőffen, és szemébe vitsorgott szívet fogó mosolygással. A' jó Vendég-fogadósne adott neki az útra vajjas kenyeret. Ezt ő elő véve, és a' kis Gyermeknek szájába raká falatként. Melly nagy öröme vala, midőn azt jó appetituffal enni látá! Jól lakott végre, de mivel vélhetőképpen meg is szomjúlt, újra el-kezdett sírni.

Mit tsináljak vele? gondolá magában Herfort. Itt nem hagyhatom! de mi módon vigyem is el? Nem tudta, mi tévő legyen. Végre halla egy kotsit zörögni, melly öröme feleje jöve. Egy öreg Afzszony ült azon. Herfort meg-állította a' kotsit.

Édes Afzszonyom! itt egy nyomorúlt kis Gyermeket találtam; ha el-vinné Ked magával szegény nyomorúltat. — Hol van? — Hamar értte futa Herfort, és elő hozta a' bokor tövéből. Itt van! — Mi az ördög? Én ezt a' fattyút vinném-el magammal.

mal. Pih! Uram! hogy kívánhatja azt ? — Hiszen ez is ember fia! hát itt vesztében maradjon ? — Vigye az Úr maga, én nem viszem. Menjünk, Péter! — Édes Afzszonyom, tselekedjen szegény gyermekkel irgalmaságot. Mindjárt adok tartására való pénzt; azután többet is küldök. Én ha ló-háton nem vólnék, magam el-vinném ötöt. — Hadd vesztzen-el a' hitvány hagyás! Indulj, Péter! El-tűnének.

Herfort nagyon meg-boszszonkodott a' tigris tején nevelkedett Afzszonyra. Végre, mit piszmatolok ? úgymond. Hónallya alá vette a' gyermeket, 's visszsa fordult a' falúba, a' mellyből ki-jött.

A' Gyermekek a' lovon, mintha rengeték vólna, el-alutt. Herfort reá vetette szemeit, 's mint meg-undorodott? férgek piszegettek környüle, mellyeket, noha azok is Isten teremtései, meg nevezni nem akarok, mivel mindenütt leg-rútabb teremtményeknek tartatnak. Herfortnak ugyan teste is borsózott; mindazonáltal csak ugyan elvitte, mind, a' mi eleven volt. Mivel em-

ber-

ber-szeretéstől indítatván, csak lassan balagott, fokára jutott a' falúba. Végre már jól el-hajolt vólt a' dél, midőn jó Gazda-Afzszonyához bé-tére.

El-beszélette rövideden a' mi rajta történt. Meg-mutatá a' gyermeket, és kérte a' Gazda-afzszonyt, hogy fizetésért nevelje-fel. Az Afzszony csak álmélkodott az ő nemes szíven, és örömeft szavát fogadta. Így meg-nyugodott a' könyörülő Herfort.

Ma már tovább nem mehetett, mert a' lova igen ehés vólt. Reggeltől fogva koplalt. Második éjtfzakára is ott maradt, a' hol ugyan örömeft vólt, de még is jobban szerette vólna, ha onnét hat mértföldnyire lehetett vólna. Örült ennek a' kis Klári. Örvendezett maga Herfort is azon, hogy illy szép felebaráti szeretetet követett-el; és nem tartotta a' napot és időt el-veszettnek lenni, mivel mái napon íródott bé neve arany betűkkel az életnek könyvébe.

Mennyei örömben tapsola az ő szíve. Már régen nem ért olly örvendetes napot, mint mellynek estvén ma nyugovék. Álmában egy fényes palotában járkált. Itt felséges ruhákban, ingerlő szépségben ragyogott az ő mátkája. Ő, mint a' fas a' ragadományra, úgy rohant-bé a' palotába. Egy más Afzszony-személy, ki nek Angyali ékeisége vála, és nyájas, mint a' Valasztottak, eleibe vezeté néki a' Kis-afzszonyt. Ki-mondhatatlanul mosolygott ő reá a' Kis-afzszony; karjai közzé szaladott, mondván: Most és mind örökké! — Az ő jámbor lelkek a' gyönyörűségnek tengerében úszkálának. Minden-féle bődögség, valamit a' mennyben tsak képzelni lehet, szívárgott reájok. Most és mind örökké! kiáltá Herfort is hallatós szózáttal, és arra fel-ébrede; 's már a' fel-jött nap tündöklött ágyára.

Eleintén nagy vígafsággal tölté szívét a' vólt álom: de nem sokáig maradott így. Az tünt elméjébe: hát ha a' pompás palota a' Menyorszá? ama' más nyájas Afzszony-személy a' jámborság; az én mátkám

kám

kám pedig bődögült szent volna? — Nem irigyeném ugyan tőle az efféle állapotot; de magam is szeretnék vele lenni. — Ah! hogy ha most meg-hallhatnék, és ő hozzá által költözhetnék! melly örvendetes változás volna ez! Még egy kis korrig fekve maradott, nem hala-meg, fel-kele és fel-öltözködék.

Fölöftököm után mindjárt lóra ült. A' falú végén eleibe jött amaz Afzszony, ki nek gondvifelésére a' talált gyermek bízatazatot. Uram! mi neve legyen a' Gyermekeknek? — Mitsoda? Fi-é, vagy Leány? — Leány — Leány? Klárika legyen neve! Jól dajkálja Ked, meg-jutamazom.

Ma vólt dolga a' szürkének! Sokszor fel-nyitotta a' farkantyúval annak füleit. Herfort igen mord kedvű vólt, majd a' kis Gyermekeknek tigris Annya miatt, majd amaz könyörületlen vén Banya miatt, majd végre kedves Mátkájának kemény Annya miatt. Illy három gonosz teremtményektől

há-

háborgatván, fokszor a' szürkén töltötte-ki boszszúját. —

A' Pufztafalusi Várban lakozó Atya kezdett kitsinyenként keferüségből épülni. Gyógyító balzsam gyanánt szolgált az ő szívének a' barátságos Papnak folytatott vizsgálataláfa. Az időnek gyógyító keze, és Anshelm által éleszgetetett reménység, a' felől, hogy kedves Leányát még időre hára vízfza nyerheti, el-ozlatták az ő búsongó lelkének fekete fellegeit, és fel-de-rítették nékie a' reménységnek kellemetes Napját.

Azonban a' vizsgálalást nyújtogató Pap sem volt helyén, utolsó rendbéli vizsgálatalásra indító okánál. Mert mind Herfortnak, mind a' Kis-aszfzonymnak vesztég hallgatáfok rettenetést jelentett előtte. Sokat hitt ugyan a' jó-szívü Herfort felől; de ő, úgymint az emberi szívnek gyarlóságának jó esmérője, jól tudta, melly könnyen el-enyészhetik, kivált az Ifjúnak szívéből, a' jóra való indulat. Mindjárt tehát el-ütazáfoknak eleitől fogva nagy és fok ag-gó-

gódáfokkal vesződött az ő lelke. Melly fok késértetek vagynak, úgy gondolkodván, mellyek által a' Férjfiúnak szíve 's indulatja próbára tétetik? Miképp áthatja-ki azokat a' vérmes Ifjú? Van é gerjedelmek között hamarébb meg-ejtő, a' szerelemnél? Melly igen gyakorta bújasággá szokott ez válni! Az ő szüntelen való együtt létek meg annyi alkalmatofság a' félre botlásra. — Nem helyén aggódott é a' jó Anshelm mind ezekről? Gondolkodjunk csak vízfza ama' késértetes estvére, Béts előtt való szálláson. Vólt é ottan nagyobb, mint egy vékony haj-szálnyi köz, ő közöttök, és meg-fertéztetteték között? —

Hogy minden aggódáfai Anshelmnek tetteben nem a' szerínt történtek, jobban tudja az Olvasó. De, mivel Anshelm azokat nem tudta, mellyek az Olvasónak most tudára vagynak, ennek okaért nem tulajdoníthatjuk ő néki vétékül, ha illy féle gyanúságra vetemedett, mire néki a' gyanú halgatás okot adott. Ő igazi ember-szerető lélek vala, azért küzfködött is az efféle gondolatokkal. És soha annyi-

ra

ra el-nem felejtkezett, hogy afféle szívnek réteiben rejtendő gondolatokat fikos ajakain, ki-eresztette volna. Még Bukámnak, lelke-barátjának sem jelentette ezeket, holott az előtt külömben semmit sem tartott titokban. —

Az alatt, míg az ifjú Vilhelm Antverpia felé jár, jóval is öregbült a' Kis-aszfzonymnak mind belső, mind külső nyugalma. Godofréda Kis-aszfzonym, úgymint annak szívés Barátnéja, rajta volt, hogy az el-kezdett munka hijába-valóvá ne legyen. Igyekezett azt vidámságában megtartani, a' kellemetes tárfaságok által, melyeknek hijával nem voltak. Ezek vannak édes mérgek, mélyek által a' Kis-aszfzonymnak szívét rágó féreg el-veztetett. El-kezdett vizfont a' Kis-aszfzonym kívánatofian virágozni, úgy, hogy tökéletesen olly ékes tsinos Leányzóvá léve, mint kit Herfort álmában látott.

Nem óhajtotta már olly igen a' halált; mindazonáltal gyakorta gondolatjaiban kedves szeretőjével ült vala együtt a mennyor-

szá-

szágban. Az ifjú Vilhelm is minden időben azzal tartogatta ötét, a' mitől olly teli volt szíve. Azért fokszor meg-emlegette a' Kis-aszfzonym ötét, távol létében is. De ilyenkor rendszerint el-szonkolyodott, és el-esett kedve, Mert annak Vőlegénységéről elzébe jutott, hogy ő valaha egyfzer egy kívánatos Ifjúnak Jegyese volt. Hogy ő most, az ő vélekedése szerint, annak Jegyese nem lehetett, nem keferületes szerentsétlenség é ez? Ő néki valójában nem volt a' Világban kefervefebb szerentsétlensége!

Mihelyt ezt Godofréd Kis-aszfzonym észre vette, a' Vilhelmről való beszéllgetést más aprólékos víg hiftóriátskákra fordította. Azután bizodalmason tréfálódának egymással, vígan nevetődzének; és vizfont, mikor észre sem vették volna, az ifjú Vilhelmre került a' szó. De hogy-hogy történhetett ez, akaratjok ellen? Az ollyan Leányzók, a' kik valakit szeretnek, szerelembéli gondolatjokat igen hamar kiugratják piros ajakaikon, rendes fogaiknak zárjok alól. —

Az

Az ifjú Vilhelm haza érkezése után mindjárt írta ékes Jegyesének. Levelének foglalatja mindenkben Godofréda Kis-afszonynak kívánsága szerint volt. Vilhelmnek Attya jóvá hagyta a' Választást. Hízkelkedő szerelmes ki-fejezésekkel vala rakva a' levél. Megírta Vilhelm, hogy közelebb küldetendő levelében Antverpiából való el-indulását, és Strasburgba érkezésének vélelése forma napját is meg-fogja jelenteni.

Tehát vizont bé-tellyefedett a' forró szívű Leányzónak egy kedves Férj felől való lelki-reménysége. Egy Férj felől ? mintha az valamelly kívánatos dolog volna ? — Tehát nem, édes Sárlottám ? Beh! igen tréfálhat, kedves Leányzóm ! De miért kérdi olly tsupányosan: egy Férj felől ? Nem mondtam é én: egy kedves Férj felől ? Nem kívánásra volna é az ilyen ? Gondolom, nem akarja a' Leány-Afszszony, hogy én azt hidjem felőle, hogy reménységére és óhajására nézve, Maga nem a' Világnak szépei között való ? Mily helyt a' Leányzó tizennégy Nyarakat fel-lyül

lyül hallad, lelke-kívánsága: Férjű. Ne nézzen reám olly komor szemekkel, édes Sárlottám! Ezt nem tsak én magam mondom. Egy nagy, nálammál százszorta nagyobb Férjű mondotta azt már régen, igen szépen. Vegye tsak a' Leány-Afszszony, ama' nagy kedveségű Gellertnek meséit, és forgassa azokat kedves kis újjaival: akad egy mesére a' többek között, mellynek fellyül írása ez: a' két Leányzók. Mindjárt az első forok így folynak:

Egy szép Ifjú után, egy kedves Férj után

Nagy vágyáfok volt két hajdon Leányoknak;

Mit is óhajhattak kedvesebbél magoknak ?

No! látja a' Leány-Afszszony! Máskor ne akadályoztasson engemet az elő beszélelésben: külömben mindjárt Gellertet állítom a' Leány-Afszszonynak ellenébe; és melly hatalmas végezést tehet az, a' Maga neme és az én nemem között, nem szük-

séges azt a' Leány-Afzfzonymnak most leg-
először mondanom. —

Godofréda Kis-afzfzonymnak szerelmek-
re gerjedező szívébe mennyei vígadozó-
kat öntött Vilhelmnek kívánatos levele.
Melly igen együtt érezte a' Kis-afzfzony
is az ő Barátnéjának szerentséjét! Szinte
ketten valának együtt, midőn a' levél ho-
zatatott. El-enyészvén az eleintes vígado-
zófok, a' meg-vidúlt menyafzfzony meg-
ölelé Klárikát, ilyen szókkal: minden kí-
vánságim között leg-főbb kívánságom, há-
lá Istennek! bé-tellyefedett! De van még
ezen kívül szívemnek egy kívánsága, melly
hasonlóképpen igen főben járó. Fel-fede-
zem é azt tenéked, édes Klárikám? —
Óh! mondd azt, Kintsem! Magam is se-
gétségül lézlek annak tellyefedésének elő-
mozdításában! — Igazán? Igy tehát már
az bé is tellyefedett! El-jözfz Magad is,
édes Kintsem, választott Barátném! velem
együtt Antverpiába. Bóldog lézlek a' te
társaságodban!

A'

A' Kis-afzfzony erőfőbbben magához
fzorítá azt, mondván: Óh! kedves Ró-
zsám! ha te engemet olly szerentséssé ten-
nél, Magaddal el-vinnél, és társasággal
ennek utánna is élnék: — akkor már men-
nyekben vólnék! — Kedves Leányzó!
melly bóldoggá teszed a' te barátnédát!
Ugy légyen, Szerelmefem! együtt marad-
junk mind halálig! Ha vagy engem, vagy
tégedet világból ki-fzöllít az életnek Ura,
akkor a' hátra maradt sirjon az el-nyú-
godott Barátnének sirhalmára Barátságunk
könyveit. Vízont fogjuk egymást, mint
két ditsőült Angyalok, az örök szeretet-
nek trónuffa előtt ölelgetni, és ugyan vé-
ge szakaszthatatlanúl. Ugy é, kedves Klá-
rikám? — Igen is, mennyei Barátném!
De — Mit: de? Klárika! — A' te Vil-
helmed — An én Vilhelmem? Ha akarja
é az ezt? azt akarod kérdeni. Szinte olly
vágyokodással, mint én! Sokat beszélget-
tünk mi e' felől. Vilhelm vólt az első,
ki illy kívánságot mutata, és én ötet azért
tellyes lelkembéli forrósággal meg-tsokol-
tam. Tsak tudnád, melly nagyra betsül ő
tégedet. — No! tehát így maradjon,

P 2

édes

édes Rózsám. Tenéked és énnékem, mi nekünk két testekben egy lelkünk légyen, és én —

Szinte a' szobába lépett Godofrédné Afzfzony. Látá a' két Leányzókát ölelkezni, oda futá, és hozzá adá a' harmadik, már egy keveysé hervadozott levelet is a' mennyei Ló-heréhez. — Kedves Anyám! Ihol egy levél Vilheimtől! Olvassa-el; ha nem annak rendi szerént íratatott é? Szép dolog az! Te magad olvasd-fel azt inkább énnékem, vagy ha szíved igen tellyes, meg-tselekedheti azt a' mi Klárikánk is. — Itt van, édes Klárikám! Olvasd-el fel-szóval: hadd halljam azt még egyszer a' te kedves szádból. De jól vigyázz! minden szóra rá tedd a' szerelemnek accentusát; lám jól érted azt, mert magad is szerettél valaha. Klárika ez utolsó szókra fohászkodék, és olvasta. Oly szépen, oly szelíd szerelmi hangon olvasott, hogy az ő Barátnéja nyakába esett, ölegette, tsókolgatta, és mind a' ketten sírának.

De

De most egy kis versfengés támadá közöttök, mellyre a' Kis-afzfzony eleitén tsak hallgatott, de azután néki végező bírónénak kelle lennie. — Nézze! nézze, Klárika! mondá Godofrédné Afzfzony, mint ugrál a' Rózsának szíve fel's alá! Szinte úgy fel-hánnya a' nyak-kefzkenőjét! — Hadján! édes Anyám! Van két oka az örömré, hogy fel-hánnya. — Két oka? Ih! mellyek azok? Egyiket tudom: mellyik a' második? — Nem találja-é ki Afzfzony-Anyám? Vilhelm nem akar engemet külömben el-vinni, hanem ha Klárikát is el-viszem magammal. — Óh! a' te Vilhelmed roszszúl vetette a' számot! Te is egyel hibáztál. Második rendbéli örömből femmi fem leszsz. Klárika az enyim, azért ő nálam marad, Ha mind tégedet, mind azt el-vesztheném; vallyon nem emésztené-é meg engemet a' keferőség?

A' két Leányzók kedvetlenül nézének egymásra. Godofrédné Afzfzony a' be-nyíló szobába méne, hogy le-vetkezne. — Mindég tartottam én ettől, fufogá Rózsá Kis-afzfzony. Hallod é, kedves Klárikám!

P 3

kám!

kám! Te légy ítélő bíró. Tudja az Isten! hogy Anyámnak minden jót kívánok. Kívánám, Angyalok lennének időt-töltői! De tégedet néki oda nem engedlek. Ha te velem együtt el-nem jössz, inkább magam sem megyek el Antverpiába.

Klárikának már már ki-pottyant egy könyve tseppje a' szemeiből: mindön Godofrédné Afzszony hozzájok visszsa jöve. — Még szinte sírsz is, Rózsa? No! töröld-meg szemeidet. Klárika el-mehet együtt veled. Ha azután sírnom kell is, ne gondolj vele! ezeket könyvbe tölt szemekkel mondá-ki. — Leg-ottan meg-tsókolá Rózsa az ő Anyját. Óh! jó Anyám! Mind a' ketten itt maradunk. Afzszony-Anyám nem akar Klárika nélkül el-lenni; és én sem akarok a' nélkül Antverpiába menni; így hát itt maradunk mind ketten. — Nem megy Antverpiába? No! hát hozz hamar tentát, pennát, papíroffat: hadd írjak Vilhelmnek, hogy haszontalan költségeket ne tégyen. — Eredgy! eredgy!

Rózsa Kis-afzszony el-halaványoda, le-üté szemeit, és tsak oldalaslag tekinte Klárikára. — Óh! édes Anyám! ne bú-sítsa Rózsa Kis-afzszonyt — Én bú-sítam? Nem hallá-é, mit monda maga? Azonban mit versfengünk? Légyen Maga, Klárika! ítélő bíróné! Mint légyen, édes Leányom? El-megy Rózsával Antverpiába, a' hol annak elég tárfaságoffai lennének; vagy pedig én nálam marad? életemet gyönyöruvé teszi? Óh! ha egyszerre kettőt el-vesztenék, oda lennék!

A' Kis-afzszonynak nem kevés háborodást okozta e' kérdés. Mert noha szíve nagyon hajlott Rózsa Kis-afzszonyhoz, még is jó Anyának sem akart kedvetlen-séget okozni. Azonban tsak ugyan kellett feleletet adnia, vagy ide, vagy oda. Végre illy ki-fogást téve: hadd légyen Vilhelm Úr a' választó bíró. — Mindjárt bizony! Igen fokot használna annak ítélet tevése énnékem. Holott az is kedvelli Klarikát. De, jól van! jól! Várjatok tsak, Leányok! Most ifjú és virágkorotokban vagytok. De el-jő az idő, hogy

ti is meg-vénültök, és fogjátok tapaszta-
lni, melly nehezen esik, ha benneteket má-
fok az ifjabbakért meg-vetnek. — Nem
bánom, akár ki légyen a' közbíró! Ezen
szókkal ki-méne, és ott hagyá a' Leányo-
kat. — Ezek egymást által ölelék. — Kö-
szönöm! köszönöm! édes Klárikám! Jól
forgattad magadat. Az én Vilhelmem, tu-
dom bizonytal, a' mi javunkra válaszol.
Egy darabig így mulaták magokat, azután
vizfont bé-jöve Godofrédné Afzszony nyá-
jas ábrázattal. A' Leányzók forgolóttak
ő körülötte, mint valamelly lepkék az érett
Tányér-virág körül. Most nem szállá-
nak többé ama' dolog felől; hanem osz-
tán az Anyyoknak távol-létében. Tréfák,
és kedves multságok között múlnak az
ő napjaik; végre meg-jelenék Vilhelmnek
második levele is. Már mindenek el-ké-
szítettek Antverpiában a' menyafzszonynak
fogadására. Vilhelm napot szabott, mel-
lyen testvér Húgával együtt Strasburgban
jövendő lészen. Nagy örömök volt ezen
a' két Leányzóknak. E' háznál is a' kí-
vántatott rendeléseket meg-tették, és vár-
ták a' Vendégeket nagy óhajttal.

Vég-

Végre meg-jelenék az óhajtvá várt nap,
mellyet a' Völegény el-jövetelének napiául
ki-szabott. Rózsa Kis-afzszony az ablakon
leste annak kotsija jövését. A' Kis-afz-
szony jól tudta, mint szokot verni a' Je-
gyefeknek szívek, ha a' Völegényre vár-
nak. Azért nem üzött tréfát abból, hogy
Rózsa Kis-afzszony olly maradhatatlanul
várta az ő Völegényét.

El-múlték a' nap, az estve is el-érke-
zett, de nem jött el a' Völegény. Meg-
búsult igen Rózsa Menyafzszony, Szere-
tőjének ki-maradásán. Észre-véven ezt
Kláríka, tüftént vigasztalni kezdte. Nyá-
jas beszélgetéseknek közepette jöve egy
kotsi, meg-állá az kapú előtt, Vilhelm ab-
ból ki-ugrék, és kezét nyújtá egy szép
Leányzónak.

Vígadva Vilhelm' eleibe futá Rózsa
Kis-afzszony; magát annak ki-terjesztett
karjai közé veté; és mind kettőjöknek
szívek egygyé léve. Annak Húga is nyá-
jassan köszöntötte, egy úttal meg is ölel-
vén, a' szép menyafzszonyt. Atyafiú
P 5 mód-

módra meg-ölelé Vilhelm Klárikát is. Öszve-ölelkeztenek végre mindnyájan, mint az Angyalok, és öszve fogódzva fel-menének a' szobába. Godofrédné Afzszony még jobban nevelte az ő örömeiket; úgy, hogy nem volt még valaha illy bődög tárfaság, mint ez vala.

Vilhelmnek azon való öröme, hogy a' Kis-afzszonynak színe olly szépen meg-jöve, igen nagy és meg-irhatatlan vala. A' kedves Klárka Vilhelmet mint valamelly jóltévé orvosának tartá, és meg-tölt szíve ahhoz való hálaadatos indulattal.

A' Vatsora után a' visszsa-menetelre fordította Vilhelm a' beszélgetést. Parantsolatom vagyon, úgymond, szüleimtől, hogy fiessek a' Menyafzszonyt az ő kebelébe el-vinni; meg-hajtván magát, mind Rózsának, mind annak Annjának. Jól lenne tehát, ha nyóltzad napra meg-indulnánk. Az Anna protestált e' rövid terminus ellen. De mivel Vilhelm ezért igen könyörgött, Húga is hasonlóképpen; Rózsza semmi ellenvetést nem téve; Klárka

pe-

pedig azt kívánta titkon; így az is kén-telen léve, ezen meg-nyúgodni.

De még egy bajom vagyon, mondá Vilhelm. Tudniillik, jó Klárka Kis-afzszony! Maga minket mindnyájunkat igen bődoggá tehetne, ha hozzánk abbéli barátsággal vifeltetnék, hogy velünk együtt el-jönne. Igen is! fel-kele az ő Húga, magam is olly ok-vetés alatt jöttem-el Uram Bátyámmal, hogyha a' Kis-afzszony, kit az Angyalokig fel-magafztalt, az én Barátnémhá téendi, és Antverpiába el-hozándja. Kedves Kis-afzszonyom! nem veti-é meg kéréfemet?

Klárka Kis-afzszony el-pirúla. Rózsza Kis-afzszonynak szemeiből pedig vídámság villoga-ki. Éppen szóllani kezdé Klárka, midőn Godofrédné Afzszony szavába akada, ilyenképpen: ugyan vannak é telhetlenebb állatok, mint a' Férjszak? Ohajtoznak, és bé-telik kívánságok; de minden kívánságok más újjabbat nemz ismétlen. Ime! el-kell édes Leányomat vesztenem: maradjon annak okaért a' Klárka énné-kem,

kem, annak helyébe. Ezt valakik jóvá hagyták, valakik pedig ellenzették. Végre Klárikára bízák, hogy válasszon a' kettő között: el-menjen-e Antverpiába, vagy Strasburgban maradjon? Ez Klárikát alkalmasint meg-háborítá. Végre mivel szorították, következőképpen felelt: Ha édes Anyám kívánja, hogy nála maradjak; parantsoljon énnékem magzati engedelmeséget, és hálaadatoságot, és annál maradjok. Ha szerelmes Néném kívánja, hogy vele el-menjek: így mint hogy azt a' forró barátság úgy hozza magával, el-megyek. No! már most édes Anyám! és szerelmes Néném! osztozzanak egymás között, mint Isten Afzszonyok. Én léfzek alma: nints é itten Páris, ki engemet magának végyen?

Felelete mindeneknek tetfzett; de nem volt válasszó felelet. Végre kiáltá Vilhelmnek Húga: Vilhelm légy te Páris! Ha jó válassztáft téfzefz; én tenéked oda igérem Helénát. Jól van! kiáltá Páris: így Klárika a' miénk! Légyen ő Rózsa Kisafzszonyé, ki a' maga szépségére nézve, Vénus, okofságára nézve, Minerva. Ebben

ben maradának. Godofrédné Afzszonyának végre nem lévén mit tennie, maga is erre reá állott.

A' napok, vígságok és külömb-külobm-féle multságok között, el-folyának; végre fel-irradott a' rendelt nap. Soha sem sírt egy Anyafzerető Leány is, hálaadósbb bútsükönyveket a' maga Annjának kebelébe, mint a' hálaadós Rózsa kedves Annjának kebelébe. Lehetetlen meg-írni, az ő hálaadóságtól meg-tüzefedett szívének indulatait. Maga sem fejezheté-ki koránt is, mind azokat, a' mellyeket bútsú-vételekor érze. A' bútsúvétel mind a' két részről nehéz kesérvvel léve. Könyves tsókokat raggatának egymásnak ortzájára. Rózsa Kis-afzszony Annjához kültsolá magát, és sűrű zokogások között tsókolgatá azt. Végre elő készíttetett a' kotsi; 's útnak indulának.

Utazások szerentsés vala. Minden akadály nélkül el-jutottak Antverpiába. Nagy örömök indult szerentsés érkezéseken Vilhelm Szüléinek. Klárika Kisafzszonyának itt

itt is, az első napságtól fogva, minden szívek meg-hódulának; és a' Háznak kedvesé léve. —

Délig négy mértföldet meg-halladott Herfort. A' maga appetitufsából következőképpen ki-hozván lovának ehét, bé-tért egy faluba. A' kortsmában jó gondvifelés alá adván lovát, maga bé-ment a' szobá-bába. Enni valót kére magának. A' Gazda mentette magát, hogy már semmi me-leget nem adhat nékie, minthogy mindene el-költ. Herfort azt adá feleletül, hogy tehát adna más egyebet, a' mije volna.

A' Gazda osztán zsóderért és egy palatzk bort ada eleibe. Herfort jó ízűen evett. Három Betyárok ültek az asztal végén, kik egymásnak szemeikkel integettek. Herfort erre nem hajtott, mivel azt gondolta, hogy azok talám az ő appetitუსán tsudálkoznak. Midőn jól lakott, és még fok meg-maradott; arra vette őtet az ő jöttévő szíve, hogy a' Betyárokat meg-kérdezné, ha nem akarnák é azt meg-en-ni, a' mi meg-maradott? — Azok pedig

ízi-

szíveffen, igenist mondának. No! tehát vegyétek ezt, és költsétek-el, én meg-fizetem. Még azon fellyül egy palatzk bort is töltetett nékiek. Ki-fordúla azután, hogy meg-láffa, ha meg-abrakolták é a' lovát. Azután ismét vizfsza méne a' szobába.

Hány mértföld ide ***ba? — Négy jó mértföld. Oda akar az Úr menni? — Ott akarok lenni még ma nap -nyúgotta előtt. — Meg is lehet könnyen. Mi is még na oda akarunk menni, noha gyalog vagyunk. Herfort fel's alá sétálgatott, és örült, hogy amazok olly jó ízűet ettek vala. Azonban még sem tetfzettek néki a' három Betyárok. Egyik igen vad tekintü, fekete, rút ábrázatú vala. A' másik mind annyiszor le-üté szemeit, valahányszor Herfort reá tekintett. A' harmadik ugyan barátságot mutata, de nem igen szíveffet. Mind a' háromoknak furkós bot vala kezekben; egyéb semmi sem.

Mihelyest a' nékiek adatott húft fel-falták, útra készülének. Meg-köszönék Herfortnak jó-téteményét, az Istennek áldását

óhaj-

ohajták néki; és kívántak szerentsés útati Herfort ki-üríté poharát; meg-fizeté, a' mivel tartozott, és lóra ült.

Minthogy jó idejekor az éjjeli szállásra kívánt vala vergődni; tehát jó igetéft elballagott. Az a' környék a' merre méne, ditső néző hely gyanánt szolgálta ugyan a' szemeknek: de igen hegyes vala, melly miatt majd hegyeken, majd völgyeken kellett lovagolnia. Igy halkán kénteleníteték vala ballagni. Fél óra múlva egy mély partos utba juta, a' mellyen kelle mennie. Tíz lépésnyire alig ment, elérte ama Betyároknak egyikét, kik a' kortsmában valának. Herfort kérdé őtet, hol légyenek pajtásai? — Félre tsaptak, ugymond, amott a' szőlő-hegyekre, hogy onnét gyümölsöt hozzanak.

Herfort Isten hírével tovább méne. A' Betyár erőffen el-lépegetett utánna. Mint egy ötven lépésnyire látá a' más kettejét maga felé, szem közt jöni. Azoknak látása gyanús volt ő nékie. Azonban tsak ballagdogált, előre, mert nem kerülhetette ki

ki őket. Az ő nem egy könnyen távozó bátor szíve azt tette-fel, hogy a' mennyire lehet, egy köszikla mellé szerkeztesse magát.

Édes Úram! kiáltá a' nyájasbik, ide az erfényt, azután Isten nevében el-mehet dolgára! — Mindjárt édes Barátaim! kihúzván egy Piftolyt — Itt van! A' ki közzel jön hozzám, annak adom ezt, úti-költségül. Alig monda-ki az utolsó szót, midőn egyik a' maga botját feléje hajtá, és lovának fejét találá. A' ló meg-ugrott, és Herfortnak kezéből ki-efett a' Piftoly, s egyszersmind el is sült.

Meg-farkallá lovát, és egyet el-tiprata, de már ekkor jó tsapást kapa a' hátára. Ezen meg-mérgedvén, noha most el-szaladhatott volna, kapá a' másik Piftolyt, s a' másikat is úgy meg-lövé, hogy mindjárt le-terült. A' kit a' lóval el-tipratott, még nem tözgölődött-fel, mert egy kö-szikla darabra esvén, meg-tsapta fejét, és el-szédült. Mihelyt a' másikat le-lötte, a' harmadik futásnak eredett. Herfort utánna rugafszkoddott.

đott. Már majd majd a' hajánál fogva megkapta; de az fel-kapafzkodott a' partra. De jól agyba tsapta a' kezében lévő Pistolylyal. Mindazonáltal Szerentséfen megmenekedett a' Betyár, mivel Herfort a' lóval utánna nem mehetett.

Igy Herfort a' viadal helyet vitézül kiállatta. Viszfa méne, és meg-nézé az elésteket. Egyikben lelket látván, el-fietett az előtte lévő faluba. Mérge enyhült; 's most érzé még kínossan a' jobb karján efest tsapástól való fájdalmat.

A' faluba jutván, mindjárt hirdeté, mi történt volt rajta a' partos-út között. A' Bíró tüstént embereket rendeltete, kik a' holt-testeket bé-hoznák. Az alatt a' Bíró is Herfortal maradott a' Vendég-fogadóban. Már itt Herfort nem állhatta karjának fájdalmát. Le-húzta ruháit, 's imé! karja igen vastagon meg-dagadott volt. A' Vendég-fogadó nyomorult volt: Herfort pedig tovább nem mehetett. A' Bíró még is olly jól gondolkodott, hogy Herfortot a' maga Házához vivé. — Ottan parantsolá a'

Bí-

Bíró egy gyermeknek, hogy nyomon hívá-el az okos embert.

Herfort ottan egy koros aszfszonyt találta, és két módos Leányokat. Ezeknek eleibe állította a' Bíró Herfortot, és megmondotta nékik, mi történt legyen rajta. Az ő szerentsétlensége, és tetfő termete jó bé-fogadtatást szerzett. Az öreg szánakodott ő rajta; a' két Leányzó pedig abban foglalatoskodtak, hogy néki szolgáljanak. Rövid idő múlva el-jöve az okos ember. Herfort e' felől, nevére nézve, nagy várással vala. Midőn el-jött, látá, hogy az egy tsippás, rút ember vala.

Itt vagyok! (mondá a' Bírónak, bé-lé-péfekor, rekedezett szóval) Mit akarsz? — Itt van egy Úr, kinek karja meg-dagadott, gyógyítsd-meg. — Reá tekintett Herfortra. Ülj ide, Legény! 's mutasd a' karodat! Herfort szót fogadott. — Az okos ember olly irgalmatlanul kezdé őtet tapogatni, hogy el-kellett magát rikoltani. — Ne rikolts, puha kurva! Hiszen ha

ide hivattál, meg kell bajodat vizsgálnom. Nyelvemmel pedig nem nyalogathatlak.

Herfort viszont le-üle, és állá; a' mit az okos ember tselekedett. — Jól esett a' tsapás, semmi tsont sem törött-el. * Elővett egy kis fa kötsögöt, mellyben kenő-tse vala. Ezzel meg-kente Herfortnak karját, és be-kötötte. — No! már most békével lehetfz hólnapig; akkor ismét el-jövök. Ki-méne bútsú-vétel nélkül, a' mint köfszöntés nélkül jöve.

Igen különös ember ez! mondá a' Bíró. Az Urral még is nyájaffan bánt: kü-lömben igen útalatos szája vagyon. Még a Királyt is Tenek nevezné, ha azzal szól-lana. Az előtt Tsordás volt, most pedig alkalmas Orvos. Azért nevezték őtet okos embernek, mivel már fokakat fzerentsés-fen meg-gyógyított, kiken nagy Doktorok semmit sem fegethettek. Mefszte földre el-fzokták őtet hivatni: de tsak akkor megy, mikor kedve tartja; 's olly kunok ember, hogy ha mindjárt akarátjának eleget nem tesznek, azontúl visszamegy. Ha az Úr még

még tovább vonakodott volna előtte, mind-járt itt hagyta volna.

Mostan el-hozták a' holt-teftet is. A' másik el-ment, 's nem találhatták sehol. Herfort nem fokát gondolt a' Bírónak dol-gával. Mert a' két Leányzók olly ked-vesen mulatatták őtet, hogy néki abban igen nagy kedve tölt. Kevés óra múlva nagy enyhülését érezte fájdalmának. Nyú-godalmas éjszakája volt, és reggelre tsak nem meg-gyógyult vala a' karja.

Szinte az okos embert kezdte dítserni, midőn az bé-jöve, olly móddal, mint teg-nap. Mutasd hamar, mondá ez haragoffan, nints időm, hogy varakozhassam. Meg-nézte a' kart — No! már helyen van! Semmit se félj! Rá-köté még egyszer a' teg-napi orvofságot, 's jelenté, hogy többé már nem fogna el-jöni. Herfort egy egész Lajos aranyat tett-ki nékie. — Mit akarfz ezzel? — Ez a' te jól-tévő fáradságo-dért való. Ha nem elég többet is adok. — Talám azt gondolod, hogy én egy él-hetetlen Orvos vagyok? Oh! nem! Van é

inkább ezüst pénzed? — Vedd-el, édes Barátom! Szívemből adom. — Az okos ember egy forintot megtart magának, a többit visszfa adá. Egy szót sem szállott többet: el-ment.

Herfort mostan ebéd utánra tette-fel elmenetelét: de a' házbéli jó népek kényszerítették őtet, még mára náluk maradni. Vigán el-tölt a' nap ama két Leányzók közül, kik örömeft fetségének. Más nap reggel már semmi baját sem érezte a' karjának. Ebéd után bútsút véve az ő jól-tévőitől. 'S látá, hogy a' Leányzók, még tovább is örömeft megtartották volna őtet.

Ballagást léptetett, és gondolkodott esett bajairól. Elméjében forgatta a' Bíró-nál lett szíves fogadtatását. 'S így elfelejtkezett egynéhány hónapoktól fogva való inségeiről. Egészen meg-vidámult, és gyönyörűséggel szemlélte a' ditső tájéket, a' mellyen méne.

A' szép természet mindenkor magához vonta őtet. Ha egy szép környéket, egy di-

ditső teleket látott; mindenkor gyönyörűségben úszkált az ő szíve. Szinte egy magas hegynek tetejében vala menése. Szebbet még valaha nem látott. Megállapoda. A' mennyire nézése érhetett, elnézelle a' szőlő-hegyeket: az abban szerte szélyyel álló házakat, a' lugos szőlőknek korlátjait. A' Völgyben szana szét helységek feküvének. A' bokrok között nyájak legelének. Egy széles Patak folya tekervényesen a' rónaságnak közepén.

Valmint a' Betegnek, ki már régtől fogva appetitus nélkül szemlégette az elibet tetetett eledeleket, ha osztán egészségét visszfa nyeri, első étele kétszer olly jó ízűen esik; így Herfortnak is kétszer nagyobb öröme vala a' Természetnek ditső voltán, holott annak előtte a' Természetnek akar mi szépsége mellett is szomorúan el-oldallott, és a' felséges látatot nem is érezte.

Minekutánna fok ideig bámúlt, a' vég-hetetlen jóságút mindenütt megtalálta, annak nagy és meg-mérhetetlen böltseségét

tsudálta volna : fel-emelte szemeit, a' kék, felhőtlen égre, mellyről ő reá a' pompás déli nap alá ragyoga. Az ő meg-illetődött érzékeny szíve a' felhőknek utánna repüle, még azokon is fellyül hata, keresé az Isteniségnek magafságos trónusát, meg-találá, és az előtt le-borúla.

E' szép körülötte mosolygó természetben még csak egyre nem akadt, mellynek bírása minden ditső szépséget ezerfzerte drágalátóffabbá tett volna ő néki. A' Természetnek leg-tökélteffebb remekje, a' mint maga nevezé, az ő Mátkája híjjával vala egyedül, hogy tökéletesen bódog lehetett volna. Ugyan a' véget foházkodék mostan az Isteniséghez esedezve, hogy azt ismét birtokába nyerheffe.

Egyszeribe úgy tetfzett nékie, mintha meg-hálgatatott volna. Mint meg-áradott volt az ő szíve a' vigaságoktól! Hálaadás tsepegett, az ő szívének belsejéből, ajakain elő. Most Mátkája ismét a' magáé vala. Bódog jövődő terjeszkedék az ő szemei eleibe. Az ő reménysége, annak meg-

nye-

nyeréfe felől, oly erős vala, és imádságának mély hallgatását is oly nagy bizodalommal el-hitette magával, hogy, ámbátor femmi utat módot nem láta, mellyen Mátkáját meg-találhaffa, leg-kiffebb kétsége fem marada szívében. Ez ötet oly vig kedvűvé tette, mint már régtőlóta nem volt.

Efzébe jutott, hogy már régen időz a' hegy' tetőben: az időt ugyan nem fajnálta: mindazáltal most már fietnie kellett, ha az éjjeli szállást el-akarná érni, mellyen már két napokkal az előtt kelle vala lennie. Laffan annakokaért le-ballagott a' hegyről, azután febefebben néki indúlt.

Nem enyészett-el az ő vidámsága. Midőn szinte a' falú végen menne, a' gyeptü mellett el-kezdett lova hortyogni, és egyszerre félre-ugrott, úgy, hogy kitsinybe múlt-el, mindjárt a' földet heverte volna. Ha más lett volna az ő helyében, példának okaért a' durva Váldemár, jól el-pőználta volna akkor a' lovat: de ő hamar meg-engefztelődött.

Valamely nyomorútt Koldús tselédek, tetétől fogva talpig rogyban, heverének a' gyepű mellett. Kik észre vévén a' jövő Urat, egyszerre mind fel-ugrának, és alamizsnáért esedezének. Ezen ijedt meg a' Ló, 's azért tette azt, a' mit jelenték.

Mit érzett itt Herfortnak emberi szíve? Bé-nyúla zsebjebe, ki-húza egy marok pénzt, és olvasatlanul egyiknek süvegébe veté. Azután néki rugatott; a' Koldufok pedig áldást, egészséget, 's minden lelki 's testi jókat kiáltozának utána.

E' jelenés, akarmelly meg-illető volt is, nem hozá-ki őtet mennyből, mellyben mind eddig vala. Gyönyörűségeknek érzései valának az ő szívében, mind adig, mig a' nap le nem méne, és ő tzeljét el-nem érte.

Jó Vendég-fogadót, jó vatsorát, és alkalmas szállást talált. A' rázódás miatt támadott fáradtság az álommal el-nyomatá őtet, és tsendes nyugalma léve elfáradott tagainak.

Mi-

Midőn mind teste, mind lelke az ő Mátkájához tartozott; így mind első, mind utósó gondolatja arról vala. Alig nyitá-fel reggel szemeit; mindjárt az jutott eszébe, hogy fieszen és ahoz jusszon. Minduntalan abban a' reménységben vólt, hogy azt ***ban Bukámnál meg-találja; 's ha meg-nem találja is, ott leg-alább valami híret hallhatja, annak tartozkodásának: 's ha az nem lenne is, méltó dolognak gondolta lenni, hogy már egyszer meg-látogassa szíve-barátját. Ebbéli gondolatja ki-öfztönözé őtet az ágyból. Szaporán fel-öltözött, fölöfökömölt, lovára ült, és el-ment. Ezen napon tréfa nélkül még bé akart ***ba menni. De nem lehetett. Estve nyóltz mért-földet meg-halladván, mind lova, mind maga el-fáradott: bé-szálla tehát a' Vendég-fogadóba.

Más nap hajnalban tovább méne. Még nap fel-költe előtt Bukámnál akara lenni. (Mehetett még szegény szürke!) Dél után juta *** előtt való falúba. Éppen midőn a' Temető mellett el-kellett mennie, egy ha-

halottat késérének-ki az emberek; és a' sírbe ereszték.

Kis Gyermekek jádának a' Temető ajtajánál. — Hallod-é te kis-Leányka! Kit temetnek? — Valdmannak Kláriját. — Ég! melly igen nagyon meg-szeppent Herfort! A' Leánykától nem igen magyarul mondatott Valdmann nevet Valdemárnak értette. Valdemár 's annak Klári Leánya rettenetes vala ő nékie. Szive erőssen vert; inai remegtek, és testét hideg borsózás futotta-el.

Egyszeribe le-ugrott a' lóról: azt vesztég hagyá, és mint valamelly efze-ment, a' sírhoz futott. A' halottat késérok bámultak rajta. — Az Istennek kedvéért! ki volt ez, a' kit most temetnek? mond meg, Barátom! minekelötte el-halnék! Így szólíta-meg egy Parasztot, kihez leg-közlebb esett. Az egész népség reá tátotta száját; 's bámázkodtak az ő halovány, meg-háborodott ábrázatjára.

A' Pap is hozzá fúrta magát: ki-is hasonlóképpen igen tsudálkozott az ő nemes-

termetén, és efzevesztettségén. — Esmérte az Úr, ezt, a' kit most temetnek? — Egy itt lakó Parasztnak Leánya vala; És ugyan szinte annak Leánya, kivel az Úr leg-elsőben szólla. Most már le-esék a' hályog a' szemeiről. Magához térvén, engedelmet kére a' Paptól, és a' jelenlévők-től, hogy őket botránkozttatta. Mert, úgymond, ez onnét esett, mivel a' Temető előtt egy Leányka azt mondotta, hogy az egy Valdman névű embernek Klárikája. Én pedig szinte illy nevezetű Lenáyt keresek, ki egynehány hólnapok előtt Attyának házatól el-tévedett vala. — Örömeft meg-engedtek nékie. Herfort meghajtá magát, és el-méne vígan onnét. A' Ló élt a' maga szabadságával, 's el-oldalolt. Herfort nézelődöt minden felé, de sohól sem találta azt. Nem tudván, mitévő légyen, bé-ment a' mindjárt közel lévő Tsap-házba. El-vezttettem a' Lovamat, nem látta valaki? — Millyen volt? — Szürke. — Ennélom van: az Istállóba bekötöttem, és ennie vetettem. Egy gyerköltze hozta hozzám, 's azt mondotta, hogy annak Ura a' Temetőbe ment. —

Jól tselekedte Kegyelmed! mondá Herfort, le-üle, és el-ofzlott ijedtsége.

Egy pohár bor meg-erősítette őtet. Azután lováért méne. Fel-üle: tovább indúla. Nem fokára egy kis dombról szemébe tünt ***. Ő azon szinte meg-döb-bent. A' domb mind tsak nevedett. Ennek magaffabb tetejéről széleffen el-lá-tott. szemébe tünt a' Klástrom is, melly-ben Kláríka volt vala. Most lelke mintha egy háborgó tengerbe esett vólna. Óh Istenem! kiáltá keserveffen, melly bóldog vala az-az idő, mikor Kláríka még abban vólt! Én akkor bóldogtalannak ítéltém azokat a' napokat; de a' mostaniak fokkal is bóldogtalanabbak! Akkor leg-alább tudtam, hol kell őtet keresnem; most pedig sem merre sem tudok utánna menni.

Illy háborgó gondolatok között elballagott. A' Ló látván a' Vároft, hajtatlanul is fietett. Még minek előtte bé-jutott vólna, a' Városon kívül egy jó-téteményeffe eleibe akadott, ki őtet ezer áldá-fokkal tetéze.

Men-

Mennél közelebb jött az ő Barátjának házához, annál döbbögőfsebben vert szive. Óh! Istenem! ha itt Kláríkat meg-találnám! így foházkodott az ajtó előtt. Le-szálla lováról, meg-köté azt egy tzövekhez, és bé-méne a' Házba. Senkit sem látván az Udvarban, kotzogata Bukám Szoba-ajtajára, és meg-nyitá azt. Háttal ült feléje Bukám, és írt. Midőn az hátra tekintett, és Herfortot meg-látta; fel-ugrott, és lábáról el-esett Herfort egyszeribe meg-ölelte azt, és ölébe kültsolta a' maga karjaival.

Szókat fellyül halladók vóltak az örömek érzései. Egymást által-kultsolván, szólatlanul sírának. Végre leg-elsőben is Bukám szedte magát öszve. Barátom! Az Isten hoz tégedet mostan ide, szegény vigasztalatlan Váldemárnak örömére. Hol van a' Kis-aszfzony?

Melly szívet hafogató kérdés vala ez Herfortnak! — Bukám! az életet keresem te nálad, 's imé! annak helyében a' halált találok! Hol vagyon a' Kis-aszfzony? —

Az

Az Istenért! Herfort! Hát nints az veled? Hol van? — Herfort szemeire tartá kezzenőjét, és síra. — Szólj! hol van? — Oh! én bődogtalan fiú! mit tudok én bele? Egész Hónapoktól fogva keresem őtet; de mit tsináljak, ha az égbe nem mehetek. — Tehát meg-hólt? Bődogtalan? meg-ölted őtet! a' szegény, jó Leányzót! meg-ölted Attyának vigasztalását! Töré kezeit és zokogott.

Én? meg-öltem? Oh Bukám! Az Isten ne vegye azt rosfsz néven tőled! Inkább magamat el-veszteni kész volnék. Vagy ha meg-öltem volna, vallyon szóllanék é mostan te veled? Hiszem az Istent, hogy Klárika még él! de hol, azt nem tudhatom, egyedül az Isten tudja.

Bukám ismét meg-engefztelődött. Herfort tudára adta, miképp 's ki által vesztette legyen el a' Kis-afzfzonyt; melly nagy szorgalommal kereste mind eddig. Az ő Barátja síra ő vele együtt szívének tellyefségéből, az ő szerentsétlenségén, és az öreg Váldemárnak szerentsétlenségén.

Mi-

Minekutánna a' sírásban el-fáradtak; tudósítást nyere Herfort Bukámtól mindennemű szomorú változásokról, mellyek az alatt Váldemárnak Házán estenek vala.

Az ő szíve minden felől érzékenyen meg-illetődött. Az ifjú Váldemárnak rettenetes halálán, és Váldemárnénak ifzonyúan lett ki-múlásán könyveknek záporai fatsarodtanak az ő szemeiből. Mélyen gondolkozva és hallgatva üle, le-hajtván bánatos fejét. Végre fennyen fel-kiáltá: Ki volt az, ki Váldemárt a' világból ki-üzte? — Vilibáldnak hívták — Vilibáldnak? — Igen is. Gazdag Amstelodámi Kalmár; de ártatlan volt Váldemárnak halálában. Itt Bukám meg-beszélette, miképp 's hogyan történt legyen a' dolog? — Oh! Vilibáld! Vilibáld! Hát te vóltál az? Esméri é, jó Barátom ezt az embert? — Annaira esmérem, a' mit Maga felöle beszélett. Hiszen ennek Mátkáját hozta-ki leg-először, Klárika helyett, a' Klástromból? — —

II. Réf.

R

Her-

Herfortnak tsudálkozása nagy vala. Letsapá magát egy székre, és gondolatait szabadon eregeté. Egyszeribe világ táma-da az ő lelkében, mintha a' villám bele tsapott volna. Óh! bizonyára a' Klárika mindég is Hollandiába fogott menni, Zsófiához. Ezt ő vígadással ki-kiáltván, felugrék, és lovát elő-kíváná. — Hova? hova? Herfort! — Hadj békét, Barátom! egyenesen Amstelodamba megyek, a' Kis aszfonyhoz. — Ne menjen az esze, Herfort! Most ére Straszburból. Se nem evett, se nem ivott, se még meg-fem pihent, azon fáradtan fel-ülne a' bádjadt lóra? Mit gondol? Talám Amstelodám a' kaputól tsak egy puska lövetnyire vagon, úgy é? Miből gondolhatja, ha a' Kis-aszfony is ott van é, vagy fiuts?

Herfort észre vette magát, és megmaradott. Nyúgodja-ki magát ez éjszakán, folytatá Bukám: Hólnap Pusztafalúba menjünk, a' búslakodó Atyához, és a' jó Anshelmhez. Az első, vígasztalás és erősítés nélkül szükölködik — Az Istenert, hogy mérészeljek én olly két Jámboroknak szemek

mek eleibe menni, midőn nem hozhattam meg azt, a' mit tőlek el-tulajdonítottam, 's a' mi viszont én tőlem is el-tulajdonított? Nem latom meg, Bukám! 's nem is akarom addig látni Váldemárnak ortzáját, míg annak Leányát viszsza nem hozom, 's az ő kezeibe nem szolgáltathatom!

Nagy fáradtságába került Bukámnak, míg e' szelet Herfortnak fejéből ki-verhetete. Bukám bátorította azt, tellyes tehetségéből. — Óh! Bukám! mondá Herfort, inkább bátorkodnám halálos ellenséggel szembe szállani, mint Váldemárnak mostan eleibe menni. Mert akkor ezen kezeim tigrisi körmökké válnának, mellyekkel a' képtelent kontzról kontzra szagatnám. Véréit innám, mint valamely mennyei édes italt. — De, Bukám! a' vígasztalatlan Váldemárt látnom, szemre vetéseit ezen füleimmel hallanom, hogy-hogy volna ez lehetséges?

Herfort! Maga nemes gondolkozású ifjú. Váldemár nem haragszik Magára, Anshelm pedig szíves szánakozója. Minek után-

utánna meg-hallják , mint van a' dolog ; mind a' ketten magokhoz kaptsolják Kegyelmedet , és együtt könyveket potyogatnak. Itt van szavam és parolám ! Mindenkor ember léfzek mellett !

Már most Herfortot nagy nehezen reá győzte , és reá birta. Evének egy kitsit , és Bukám a' szomorú Ifjat le-fekünni kényszeríté. De Herfortnak nem jött jól-tévő nyúgodalmas álom szemeire. Kínos és nyúghatatlan éjszakája vala. A' hajdani időnek szomorú jelenései szemei eleibe öszve tstoporodának. Melly háborgó bánat vala az ő szívében ! Melly tsorgó forráfái valának az ő szomorúságának. Az ifjú Váldemárnak irtóztató halála. Váldemárnának hi-múlása. Szegény epekedő Atyának maga faggatáfai. Mind ezek febeket ejttenek az ő gyenge , érzékenyes szívében.

Az éjszakának tsendefsége , melly ötet környül vette vala , és a' melly ötet femmiben nem gátolta , minden gondokat szemei eleibe hordott. Abbéli gondolatajához , hogy Klárika Zsófiához költözök dött ,

dött , eleintén nagyon ragaszkodott ; de szoroffabb meg-vizsgáláfa után , el-enyészett reménysége , annak ott lehető megtaláltatásáról , mint a' tüzes ember , midőn a' gözek el-enyésznek. Mert a' Kis-afszony nem is tudta , bóldogabb forsban vagyna é Zsófia , mint ő ; vagy fem ? Ha mindjárt tudta volna is ; hiszen nyilván való bizonyságát látta annak ő eránta való hűségteleuságének.

Illy kínos lélek-nyúghatatlanságai között virradni kezdett. De ez fem vala ő néki kedves. Mert ezen napon kellett ő néki , a' kesergő Atyának , és Anshelm Barátjának , kinek barátsága most ő néki ortzpirúlsára vala , szemek eleibe mennie. Azonban már a' fekvést is el-únta. El-hagyá az ágyat , melly néki femmi vígasztalást fem ada , fel-kele , és fel-öltözött. De még a' házban mindenek nyúgodalmaffabb elmével valának , mint ő. Nyúghatatlanúl jára a' szobában fel 's alá. Óh ! Atya ! mennyei Felség ! Te minden vagy , én pedig te hozzád képeft femmi vagyok ! Nem szabad te ellened morognom , nem is aka-

rok; mert meg-bántanám a' te Szent Istenségedet. De mit vétettem ellened, hogy engemet illy fanyarúan ostorozsz, illy irgalomság nélkül üldözsz? Ha én bűnös vagyok, és nagyobb bűnös, mint a' nagy bűnösök; Óh! miért nem rontasz-el engemet a' te haragodban? Miért hagysz engemet élnem illy szünetlen való fanyarú inségben? Vallyon mind örökké meg-kérlelhetetlen maradsz é én reám? Nem vetsz é reám tsak egyszer is ismét Atyai szemeket? — (Óh! légy ő néki kegyelmes, Vég-hetetlen jóságú! Légy kegyelmes az eszedzőnek! hadd őtet, a' fanyarkodót, hadd őtet — meg-halni!)

Ezeket állva monda, az égre fel-emeltt kezekkel és szemekkel, mellyekből könny-hullatáfok folyának. Alig végezé-el szólását: valakit énekelni hallott. Ama' Leányzó, ki őtet már egyszer ez előtt olly jól meg-vígasztalta, ismét azon a' helyen állott, és éneklé szépen hangitsoló szózat-tal, egy szívet meg illető hangon, reggeli énekét. Mihelyt ezt Herfort hallotta, fel nyitotta hakkal az ablakot, és következőt értette:

Óh! én Lelkem! mit búslakodol,
Ki Istentől teremtetél?
Olly kesérvvel mit szomorkodol?
Hiszen jó Atyától lettél.
Ne rettegj! Annak fia vagy,
Kinek gondja mindenre nagy.
Néha jönnek fetét fellegek,
'S nagy zivatarok indúlnak.
Hegyek, Völgyek 's a' széles Egek
Harfognak. Gzáfzba borúlnak.
De mihelyt Isten akarja,
A' Háborút el-takarja.
Leg-ottan a' Nap-fény keletkezik
A' dörgő Felhők-ből elé;
És a' Mezőkre nevetkezik,
Víg-ságot hint mindenfelé.
Természet mofolyogdogál,
A' pompás zöld ragyogdogál.
Ha ma van epefztő bánatod,
Ha van aggasztó szükséged;
Majd, hidd! fel-virrad öröm' Napod,
Fel-támad gyönyörűség.
'S még ma is tám inségednek
Vége leszsz, 's szenvedéfednek.

Dítsérd Istent, 's járj útaiban,
Tégyed híven te dolgozat,
Bízzál mennyei áldásiban,
Meg-újítja te forfodat.
Segít elébb, mint sem véled;
Mellyre vig napidat éled.

Minthogy az Ifjúnak lelke előttünk úgy fel-fedezve, és szíve fel-fejtődve vagyon; érezheti minden érzékeny olvasó ő vele, a' mit ő érzett, hallván azt, a' mit a' Leányzó énekelt vala. Szinte azt is észrevette, hogy mikor énekének vége volt, az az ő kötenyét fel-fogá, és szemeiből a' könyveket törölgeté. Az ő szemei is könyvbe töltek az éneklés alatt. Midőn a' Leányzót könyveit törölgetni látá, keferüségében el-fordult az ablaktól. Meg-vigasztalódott' szegény Leányzó. Nem tsügged-meg. Az is bánatot és keferüséget szenved, még sem tsügged-meg: noha csak egy Leány szívvel bír. Az én kebelemben férjfiúi szív döbög, hát puhább legyen é még is, mint egy gyarló Leányka?

Fogá kezkenőjét, ki-törle szemeit, és által gondolá az éneknek foglalátját. Melly vigasztaláfokat nyújta az ő néki! El-távozott békefsége szemlátomást vízfíza téré. Szíve könnyebbedett. Pihenése szabadabban járt: szíve nyugodalmassabban vert. Az Istenben, a' Hatalmasnak fegétségében való bizodalom élesztette az ő hanyatló szívét. Újj reménységek szállottak lelkébe, és forsával meg-elégedett. Tsendeffen és nyugodalmassan jára a' szobában fel's alá.

A' mennyire eszébe jutott, vízfzontozá szóról szóra az éneknek foglalátját. A' többek között e' következő Strófát:

Majd, hidd! fel-virrad öröm' Napod,
Fel-tamad gyönyörüséged.

Fel-emelé szemeit az ég felé, éppen az ablaknál lévén, és látá a' pirosló Napkeletet. Egy pillantatra azután meg-köszöntötte a' reggeli pompás Nap, a' mi földünknek színét, elő-járó sугárrival.

Most Herfortnak gondjai egy szempillantásban el-ozlának az éjszakának homályával. Egyszeribe olly igen meg-változott, hogy akár fel-szóval tapfolt volna örömében. A' szobában ide 's tova futko-
sa, töré kezeit, hálaakat adott az Istennek, a' néki történt erősödésért, vigasztalásért, és reménységért; és olly kétség-telenül hitte, hogy ő vizfont bódog léfzen el-vesztet Mátkájának kebelében, hogy az ellen. leg-kifebb ellenvetés sem ötlött elméjében.

Édes, kefergő Leányom! úgymond, melly fok szíves köszönettel tartozom én tenéked, a' vigasztalásért, mellyet már te két ízben lelkembe folytattál! Óh! tapasztalhatni való, hogy te is szegény kínlódó vagy; de békefésőbb és szelídebb vagy tsak ugyan, mint én. Az Isten fordúljon hozzád, és adjon szívedbe békeféséget!

Ki vett-erzfényéből egy Lajos aranyat, és egy papírosba takargatta azt: és mivel már a' Házban szót hallott; le-méne. Egyenest a' konyhába méne, ahol meg-találá

lá ama' kegyes Leányt, ki épen a' Kávénak készítésével foglalatoskodott. Édes Húgám! így szólítá-meg azt Herfort, nyájas jó reggelt mondása után: Tudsz é te írni? Tsak igen keveset, édes Uram! — Nem tennél énnékem valamelly tetfzéséget? — Ha tehetségemben fog állani, szívesfen! — Írd-le nékem azt az Éneket, mellyet ma reggel olly szépen énekelél. — Óh! azt örömeft meg-tselelfzem, mihelyt időm léfzen hozzá. — No! tehát végy magadnak ezen Papirossat, azután add nékem az éneket.

Kezébe nyomá az egész aranyat, és ott hagyá hamarjában a' Konyhát. Bukámot annak szobájában találá. A' ki igen jól alutt: de még sem vólt olly vidám, mint Herfort, ki éppen tsak keveset alutt. Bukám igen nagyon tsudálfkozott, midőn Herfortot tífzta, víg ortzával szobájába be-lépni látá.

Bukám! meg ne tsüggedjünk! Még meg-adja a' mennyei Jóság érnünk, hogy mindnyájan örülhetünk, leg-kiváltképpen én.

én. Mikor? Az Isten tudja. Arra kell hagynunk! — Jól van! édes Herfortom! A' hartzban való bátor szív már fele győzedelem, és ha ez meg nem léfzen is, mindazonáltal nemes dolog, bátorsággal és és vitéz szívvel meghalni. Azután a' halál tsak a' töredékeny hajlékon vészzen győzedelmet, a' diadalmaskodó lélek erőt vészzen rajta.

Illy hangon folytatók még tovább is bezédjeket. Meg-ivák a' fölőftökömöt jó appetítuffal; azután Bukám Tsézája előjára. Herfortnak szíve ennek látásánál még el-nem esett. Örvendette szíves Barátnak vízfzont látását; örült a' bódog jövendőnek. Fel-hágott Bukámmal együtt a' Kotsiba és el-mentenek.

Utjokban femmi akadályok fem esett. Négy óra felé, dél után, szemekbe tsilámlott a' Pufztafalui Torony. Herfort foháfkodott. Nem fokára azután bé-érének az erdőbe, mellyben Herfort, az ő forró fzeretetű, szelíd, most el-vezett Mátkájának karját fogva, olly gyönyörűséges

óra-

órákat el-töltött gyakorta, mellyben ő Angyali örömökben részeseült. Mind ezek elevenen szemei eleibe terjedtek, mintha most vólnának. Ezekre való emlékezés keferűséget okozott ő néki.

Szótalánúl üle Bukám mellett; és könyvei, ortzáin alá le-hullának kebelébe. Midőn a' falú végre érkeztenek, le-törlé azokat; meg-akará magát keményíteni, mint Férjfiú, de nem leheté. Meg-állá egyszer a' kotsi Anshelmnek kapuja előtt. A' Húga mindjárt ki-futott: ki meg-pillántván Herfortot, el-fikoltá magát, és meg-állá merőben. Herfort ki-ugrott a' kotsiból, és által kultsolá azt karjaival. Óh! dítseret legyen az Istennek, mondá Mártha, hogy az Úr meg-jött későre hára! Az Urat az öreg Váldemár békeféségnek Angyala gyanánt fogja venni. — Hol van az én Anshelmem? A' Várban, Váldemár Úrnál, a' hol ő most úgy van mindenkor, mint itthon, a' maga házánál.

Mártha őket a' Szobába vezette. Nem kell mindjárt Váldemár Úrhoz mennünk,

mon-

mondá Bukám. Édes Gyermekem! hivaffa haza Anshelm Uramat. Nem fokára jöve Anshelm. Leg-elsőben is mikor a' szobába lépett, Herfort akadott szemeibe. Ditsértessék az Isten! Itt van Herfort! Ezen szók után egymás nyakába esének, és az örömnök miatta, nem magyarázhatván szavokat, egymáft szíveikhez szorongaták, és sírának. Végre el-erefték egymáft.

Nagy fokára öszve szedék magokat, De hol van a' Kis-afszony? Herfortot leverő-kérdés vala ez! Noha magát jól elkészítette e' kérdésre, annak femmi hafza na fem vala. Újjra a' Papot által-ölelni futott: le-hajtá fejét annak ölébe, és síra abba zokogó könyveket.

Óh! Istenem! kiáltá Anshelm, látom, hogy a' Kis-afszony örökre el-veszett. Anshelm! örökre el-nem veszett, viszfzálá az Ifjú, ki a' zokogások miatt magyarán nem forgathatván nyelvét, Bukámot kérte, hogy beszélje-meg Anshelmnek mindene- ket, a' miket tud. Herfort zokogva síra. Bukám fokfzor a' keferüségétől szorongatát-
ván,

ván, meg-állapodott beszédében. Anshelm kezkenövel el-takartt ortzával síra. Halatofian zokogott egy szegeletben, Mártha Leányzó is, Anshelmnek Húga.

Végre el-végeződött az elő-beszéllés. Anshelm látá Herfortnak ártatlanfágát; kárhoytatá a' maga az ellen folytatott gyanúságát. Karjai közzé zárá Herfortot, kiáltván: Herfort! Vigasztaljon-meg tégedet az Isten! Még jó ki-menetelt várhatfz! — Eredj, Leány! küld-el a' szolgálot Váldemár Urhoz, és izenjed néki, hogy én ma vatsorára két jó Barátokat viszek ő hozzája, kiknek egyike Herforttól jött volna. Így történék. Öt pertzentés múlva azután maga Váldemár is a' szobába rohana.

Felséges Isten! mint vólt szíve tája, midön Herfortot sírva látá! — Herfort! — Óh Istenem! Te sírfz? — Meg-hólt Klárika? Váldemár Anshelmnek karjaira le-rogya. Herfort reá borúla. — Atyám! Váldemár Atyám! élj! élj! Nem hólt-meg Klárika! — Váldemár ismét magához tere él? Nem hólt-meg? él a Leányóm? Hol van? — Néma lett Herfort, és síra.

Nyugofztalja-meg magát, édes Váldemár Uram! mondá Anshelm. Nem hólt meg az Úrnak Leánya. El-vezett, az igaz, de meg-találja őtet viszont az ő Atya, mint Jákob az ő kedves fiát, Józsefet! Erre mindeneket meg-beszéle néki, valamelyek magának tudára lettek. Midőn Váldemár a' dolgot az előtt koránt is gonoszabbnak képzelte leni, mint most Anshelmnek szájából hallotta; tehát enyűdtebb léve. De Leánya tsak ugyan el-vezett vala, és ő íratta annak el-vezését.

Együtt mindnyájan a' Várban menének. Mint meg-újították itt minden előzmények az Ifjúnak febeit, fel-sérték annak varait. Sokáig tanakodának, arról, mi tévők legyenek. Herfort! mondá Váldemár, most én gazdag ember vagyok ugyan: de egyszerűsmind bánatos, gyermektelen Atya vagyok. Fel-kell keresned az én Leányomat, és nékem meg-hoznod, vagy meg-halok a' keferőség miatt! Vannak jelesen somma pénzeim. Vedd azokat magadhoz, és utazz. Járd öszve a' világot, egyik farkától fogva a' másikig; és keresd az el-vezettet.

Ha

Ha azt meg-találod, és nékem visszahozod; néked ajándékozom azt, 's azon felül minden kintseimet.

Herfort örvendezve Váldemárnak nyakába esett. Igen is, Atyám! édes jó Atyám! utazni fogok. Holnap már megyek, és kerefem a' szerelmes El-vezettet. Mihelyest azt meg-találom, azontúl tenéked hozom; és ha meg-nem találnám, azután mennybe fel-megyek, ott bizonyosan megtalálja őtet az én lelkem.

Most már meg-tsillapodának. Váldemár reménységet veve, és egészen meg-enyhítettett. Öröm villogott az ifjúnak szeméből. A' többi két Barátok láták ezt; és örvendezének. Már alkonyodni kezdett, Anshelm Bukámmal együtt haza méne, Herfort pedig vévén a' világot, szobáját keresé.

Midőn a' gráditson fel-ment, szemébe akadt annak a' szobának ajtaja, mellyben a' Kis-Afszony lakott. Mély foházkodást botsátott-ki szívéből. Abba bé-menni való

II. Ré/sz.

S

vá-

vágyódása nagyobb volt, mint sem annak ellene állhatott volna. Az ágy, mellyben Klárika hálni szokott, még a' régi helyén állott. — Tüftént ruhástól abba belé fekütt Herfort. Szint' ugyan vidúlt a' lelke. Alig múltak-el tiz pertzentések, a' fáradság és bájadtság bé-zárak szemeit, és erőfen el-aluvék. Alig húnnya-bé szemeit: álmában Mátkájának ölében vala. Magához kültsolá azt erőffen, és így egész éjtfzakán által mennyei örömmel éle vala.

A' nap már fel-kelt, mikor fel-ferkent, jó egészségben, erőben, és szívbeli vidámságban. Nem is kellett mostan öltözködni: tsókolá az ágyat, és fel-kelvén az ablakhoz méne. Nagy térség terjeszkedett szemei eleibe. Eszébe jutának ottan kedves Mátkájával volt sétálásai, és emlékezék a' szerelmes Jelenésekről. Szemébe akadott a' kertben lévő gye-dom is, mellyen egymáshoz való szereteteokről vallástettek.

Örömök áradának az ő szívében. Zöld, úgymond, a' reménységnek képezete. —

Régi szokás, azt zöld ruhában le-rajzolni. Reménylj tehát én szívem, és meg-ne tsügedj! Egyszeribe bé-tette az ablakot, és le-ment a' Kertbe a' gye-domhoz, mellyen egy zöld bokor állott. E' bokornak egyik ágára forró tsókokat raggatott. Jó-ságos Természet (így kiálta-fel) melly szépen meg-ékesítetted e' kies helyet! Végy tölem köszönetet! Te jó Anya! Zöldelj, édes bokrotskám! míg tégedet ama' mennyei Leányzó meg-tsókol, kinek tisztetségére itt állasz!

Veszfzőket vett, meg-tüzdelte körökörnyül a' bokornak mellyékit, és meg-erősíté azt a' szelek ellen. Midön ezt elvégezte, le-mofolyga arra, tsókolá újjait, és meg-érinté azokkal a' bokrot, mondván: Zöldülj! és el-méne.

Váldemár is akkorra már fel-kelt. Midön Herfortot látá, reá mofolyodott. — Jöszte, Herfort! kezét nyújtván néki. — Én Fiam vagy Te! Mindenem, a' mim vagyon, a' tied. Légy a' te szomorú Atyádnak öregségében gyámola! Már az

én lábaim a' Koporsóban vagynak, édes Fiam! De hogy örömmel meghalhatnék, azt te töled várnám. Óh! édes Fiam! Vajha még, minceiötte meghalnék, Klárikát, az el-vezett Klárikát magamhoz koptsolhatnám, meg-tsókolhatnám atyai ajakaimmal. Akkor örömeft, és vígan meghalnék!

Könyveknek zápori hullának a' meg-illetődött Ifjúnak szemeiből. Soha nem ragdatatott-el az ő szíve a' forróbb fájdalomtól, annyira, mint ezen szavak által. Nem szólhata egy szót is. Midőn a' sírás után, egy kitsit könnyebben érezte magát; Váldemárnak lábaihoz veté magát, és által fogá annak térdeit. Könyves szemeket vetett arra fel-felé. Váldemár fel-akarta ötet emelni; de ő nem engedte magát. Végre ki-tágúlt szózatja — Jó Atyám! a' te fiad vagyok! a' te Leányodnak Férje vagyok! El-megyek, és által repdesem, vagy által mázskálom a' Világot, és keresem azt. Isten! jó Istenem, hadd ötet megtalálnom. — Viszfa-hozom ötet kedves Attyának karjaiba. Nékem ajándékoz-

za a' Választottat, örülünk együtt: vígan élünk; és Te mi velünk maradsz, késő időkre. —

Egyszeribe fel-ugrot Herfort, és Anshelmhez rándúlt. — Édes Bukámom! mikor megyünk? — Mihelyeft Maga akarja. Óh! jó Anshelm! ne haragudjál, hogy jó Barátodtól hamar meg-fofztlak. Még ma kívánnék ***ban lenni, hogy hónap mindjárt Postára ülhetnék. — Menj, jó Ifjú! Menj! Az Istennek Angyala légyen késéröd! Légy szerentsés dolgaiban, és hozd-viszfa nekünk az el-vezett Angyalt, hogy mindnyájan örvendezhefsünk!

Herfort el-vitte mind a' két Barátjait a' Várba. Ott mindenek eránt végezéseket tettek. Herfort annyi pénzt és Váltó-tzedulákat véve magához, a' mennyit szükségesnek ítélte. Hideg pogátsákat ettek, egy egy pohár bort ittak; 's készen voltak az-el-menetelre. Váldemár könyves szemekkel véve bútsút, Fiától. Ugyan azonképpen tselekedék Anshelm is. Sze-

rentsés utazásokat kívántak nékie : azután el-válának.

Herfort igen vidám vala. Merre veszi most útját? kérdé Bukám. — Egyenesen Hollandiába — Én azt gondolnám, hogy még egyszer Strasburg felé fogja a' Kis-afszonyt nyomozni? — Nints ott már femmi. — De miért éppenséggel Hollandiába? — Nem tudom magam is, Bukám; de szívem oda húz engemet, és én engedek. — No! tehát menjen Hollandiába. Adja az Isten, hogy ott találja, a' mit keres!

Vígan múltak : Herfortnak sem fogyott el jó kedve. Késő estvére ***ba érenek. De hólnap még útnak nem indulhat, mondá Bukám. Mert még femmi készülete fintsen. Hol vannak a' fehér ruhák? Hol van az öltözet? — Herfort mind ezeket által látá. De a' kéfédelem nem tetfzett ő néki. Tehát mindeneket meg-szerzének, a' mint a' fietségben lehetett. Ötöd napra, Pufztafalúból való meg-jövelelek után, ki-

ki-ragadá magát Herfort Bukámnak kárjai közzül, 's útnak indúla.

Jöllehet egy Vároft sem hagyott hátra, mellyben a' Kis-afszony után ne nyomozódott volna: de femmi haszna sem vólt. Semmit ki nem tapogathata; és egyikből szomorúabban jött-el, mint a' másíkból. Unalmas vala ez utazás, mellyet méltában lehetne tébolygásnak mondani; de mindazonáltal femmi olly különös nem történt azon, mellyre itten méltó volna, ki-terjeszkedni.

Kedvesen tsendüle fülébe, midőn a' Postától hallotta, hogy már a' Hollandiai földön vólnának. Tsendefen vere szíve; minden mértföldnek meg-halladásával, mint egy tzeljához közelebb jutni, gondolá magát. Egyenesen Amstelodamba arányzott: megakarván ottan Zsófiát és Vilibáldot, régi Barátjait, látogatni.

Szerentséfen oda jutott. Egy fogadott szolga szinte abba a' Vendég-fogadóba vezette őtet, mellyben az ifjú Váldemár vólt

vala szállva, és ott szinte azt a' szobát rendelték nékie, mellyben ugyan az vala. Midőn le-vetkezett; tudakozta Vilibáldnak házat. Midőn ez a' Vendég-fogadósnak elegendőképpen esméretes vala, ama rettenetes esettől fogva; így hírt adhatott Vilibáld felől mindenkben.

Herfort itt az egész dolognak folyását meg-hallotta: a' formán, a' mint azt fellyebb elő-beszéllettem; azt is meg-érté, hogy ő néki mostan Váldemárnak volt szobájában vagyon szállása.

A' fogadott szolga el-vezette őtet az útszába, mellyben Vilibáld lakott, a' szomszédok pedig meg-mutatták annak Házat. Herfort bé-ment, és kotzogatótt. Megnyitatótt néki az ajtó, és imé! Zsófia álla előtte. Illy véletlen jelenés miatt szörnyen el-sikoltotta magát Zsófia; és Herfortnak karjaira esék.

Egy öreg ember ezt látván, fietséggel és ijedtséggel oda szalada. Zsófia a' maga ajkait Herfortnak ortzájához ragasztá.

Az

Az öreg félbe szakasztotta vélek e' Pantominát, az által, hogy Herfortot beljebb lépni kéré, Zsófiát pedig vízfűzű-húzá. — Óh! kedves Atyám! ez! ez ama nemes szívű Ifjú, ki felől annyit beszéllettem! Ez a' nemes Herfort, ki engemet a' Klastromból Vilibáldnak karjai közzé juttatott. E' nélkül még most is abban fenyevednék, vagy már régen oda vólnék! —

Az öreg mostan atyáiképpen karjai közzé fogá Herfortot, és háláadatos kebelébe szorítá. Első örömöknek el-forráfa után, e' kérdések forgottak fenn Herfort és Zsófia között: Hol van Vilibáld? Hol van Váldemár Kis-afszony?

Vilibáld tüstént haza fog-érkezni. Tudom örömeinek nem lészén határja. Óh! Herfort Uram! Vilibáld az Urat testéből, lelkéből szereti. Hát? hát a' Kis-afszony? — Herfort vállát vonintotta: mondván: most nyomozom őtet! — Hogy-hogy, Herfort? Hiszen lám szerentséfen ki-hozta! Ama' gonosztévő, kit nem akarok megnevezni, itt kereste Magokat. — Igaz ugyan!

S 5

ugyan! jó Barátném! Már ő kezem között
vala, és örömben töltöttük napjainkat: de
egy utálatos, ki szép és fényes, de mér-
geffebb, mint Kígyó, el-vitte őtet. Azol-
tától fogva járok kelek maradhatatlanul;
keresem, de sohol nyomára nem akadhatok.

Zsófia mind ezeket bámúlva és szána-
kozva hallgatta. Herfort hosszas tudósí-
tást ada néki mind azokról, mellyek az
napságtól fogva rajta meg-estenek, mikor
őtet a' Klaftromból ki-hozta. Hüllő köny-
veivel adá bizonyosságát Zsófia az ő szána-
kozó barátságának. Még az öregnek sze-
mei is könyvbe töltének, és tsorgának an-
nak nedvei ortzáinak barázdáin alá.

Alig végeze Herfort; Vilibáld bé-lépett
hozzájok. Itt van! Vilibáld! itt van ama
nemes jó Ifjú, Herfort! — Vilibáld el-bá-
múla: Herfortnak nyakába esék. —

Valójában, merő boldogságnak lehet
tartani a' héven szerető, szíves Barátoknak
öszve jövését! Melly nagy lehet e' böl-
dőség a' mennyei hajlékokban, a' hol a'

Ba-

Barátok, kik egymást már régtől fogva nem
látták, annyi fok szenvedések és inségek
után, egymást vizont ölelgetik; és tudni
fognak, hogy az ő együtt-lételek már örök-
ké tartandó, és femmi halál által el-nem
bontatandó lészén. —

Herfortnak és Vilibáldnak öröme ki-
mondhatatlan vala. Tsókolgatak egymást,
vizont meg-szüntének, 's újra ismét egy-
máshoz kaptolták magokat. Váldemárnak
garázdasága, és a' Kis-aszfzonymnak el-téve-
dése vala beszélgetéseknek tárgya. Fájla-
tak, mind Zsófia, mind Vilibáld, hogy ez
útolsóról valami hírt nem mondhattak Her-
fortnak.

Mindnyájan egyenlő iparkodással rajta
valának, hogy a' Kis-aszfzonym felől valami
hírt fel-hajhászfzisanak. De femmit fel-nem
fedezhertenek.

Herfortnak nem vólt itt tovább örven-
detes maradása. Annak ugyan örült, hogy
Zsófia és Vilibáld olly szerentsés forsba
helyheztedtek. Mert valójában boldogul
folya

folya élete e' kedves Párnak, egymáshoz való szeretetben, és a' tsendes nyugodalomnak bőségében. Herfortnak ebben nagy öröme tölt, mint szokott örömök telni a' boldogtalanoknak abban, ha más boldogabb teremtményeket látnak magok körül.

Azonban jól látta Herfort, hogy ő itten azt, a' mit olly fáradsággal keres, meg nem találhatja. Tovább ösztönözé őtet onnét az ő szíve; és ámbátor hideg és fergeteges idő vala, útnak indúlt.

Nem szíveffen váltak-meg ő tőle az ő Barátjai. Mindnyájon rá estek, és erőltették őtet, hogy nálok telelne. De Herfortot semmi által ott nem tartóztathatták volna, ki még a' mennyben is nehezen maradott volna meg, ha Mátkáját ott nem találta volna, és visszajöhetett volna. Vilibáldnak tanására, Roterodám felé ment, a' Várofokon által, és úgy Antverpiába.

A' bútsú-vétel kinek kinek részéről szomorú vala. Barátjainak áldást kívánásaik között indúla úttyára.

Sehol sem volt tudakozásainak egyéb következése, mint melly Amstelodamban volt. Már most Antverpiához közelgetett. Mennél jobban közelítet a' Városhoz, annál inkább könnyebbedett szíve, annál inkább fogytak nyúghatatlanságai, mellyeket haszontalan keresése okozott. Olly állapotban volt lelke, mellyet maga sem magyarázhatott-meg magának: se szomorú, se vidám nem volt. Olly igen könnyen érezte magát, hogy belső nyugalommal tekintgete arra felé, a' merre Antverpia fekütt.

Egy szép dél utáni idő vala. A' levegő-ég tiszta volt, és a' nap kieffen fénylett; de igen hideg volt. Alig vala Antverpiától fél mérföldnyire; egy Hintó utól érte őtet; mellynek hátulsó Kereke, midőn tőle mint egy ötven lépésnyire eltávozott volna, el-törött.

Egy ifjú úri ember ugrott-ki abból. Herfort is el-érte volt őket: és parantsolta Kotsisának, hogy fegetsen ő is — Sajnálom, Uram, szerentsétlenségét. — Közö-

szönöm Uram! Magában ugyan nem nagy volna; de majd gyalog kéntelenítetem Antverpiába bé-menni. — Nem kéntelenítetik ugyan az Úr, ha nekem azt a' betsületet akarja adni, hogy mellettem magának helyet választ. Én is Antverpiába megyek — Ha meg-engedi az Úr, köszönettel vélfzem ajánlását. Azontúl ott hagyá tselédjeit a' törött Kotsinál: maga pedig Herforttal együtt el-ment.

A' két Ifjak hamar meg-esmerkedtek egymással. Herfort, (ki nem egy könnyen vett valakit roszsz gyanúságba, melly miatt fokszor meg-tsalatkozott) mindjárt első tekintetre meg-szerette és meg-kedvelte az ő társaságofsát. Mert az igen maga kedveltető vala. Igy egy fertály óra alatt olly szíves barátságba estek, mintha már esztendőttől fogva tanúlták volna egymást esmérni.

A' magát tetszető Idegen rövid le-írását adá Antverpia Városának; és a' kereskedésnek, melly az előtt jeleffebb és nagyobb divatjában volt: de Amstelodám által elnyo-

nyomatatott. Illy és ehez hasonló beszégetések között jó humorral a' Városba értenek. Az Úr énnékem, mondá az idegen, nagy kedvet tett, hogy Magával el-hozott; és különös szerentsémnek tartom, hogy ez alkalmatofsággal olly jeles Urral meg-esmerkedhettem. Adjon az Úr nekem alkalmatofágot, hogy én is valami szolgálattal kedveskedhessem. És minthogy az Úr egy darabig Antverpiában kíván mulatezni: nagy betsületemnek fogom tartani, ha engemet meg-látogat. A' *** útfzán lakozom, meg-nevezte az útfzát, — és Vilhelmnek hívnak, vezeték nevemről. Herfort e' barátságos ajánláft minden néki tulajdon udvarisággal viszfzálá, meg-ígérvén a' látogatáft, mint szívével, mint szájjával. Vilhelm házához méne; Herfortot pedig a' Posta egy Vendég-fogadóba bé-vitte, mellyet Vilhelm tanátsolt vala.

Soha sem volt még Herfortnak ehez hasonló elmebéli állapotja, mint most estve. Sem szomorú, sem kedvetlen nem vala, noha vidám kedvű sem. Valamelly bizonyos nyúghatatlanság, mellynek okát ma-

ga sem adhatta, ösztönözte őtet egyik szék-ről a' másikra, és érzett szívében valamit, a' mit maga sem nevezhetett-meg, én tehát annál kevésbé.

Amaz idegen ifju Úr, kit kotsijára felvett, egészen el-foglalta szívét, és mindúntalan szemei előtt forgott. Mintegy ellene állhatatlan vonódást éreze azután, és azután való vágyása olly nagy vala, hogy azt még ma meg-látogatta volna, ha az valamennyire illendő lett volna. Mind ezen belső érzésekről nem tudott magának femmi módon is számot adni.

Haza menvén Vilhelm Úr, meg-beszéltette Feleségének, és a' Kis-Afzszonynak, kik, mint válhatatlan Barátnék, szüntelen együtt voltak, a' mi ma rajta történt. De, úgy mond, koránt is jobban szeretem, hogy ez esett, mint sem sajnálom. Egy ifjú Útas egész a' városba bé-hozott engemet a' maga kotsiján. Már a' világban eleget jártam, költem, fok ezer emberekkel meg-esmerkedtem, és más több ezereket lát-

tam:

am: de azt igazán meg-kell vallanom, hogy szebb és delibb ifjat, ki egyszersmind tet-sző is lett volna, soha sehol nem láttam, mint az volt. Mindjárt első tekintetre meg-tsudáltam őtet, másodikra tisztelet támadott bennem éránta, harmadikra egész szívem meg-hódolt nékie.

A' Kis-Afzszony ezt hallván, Herfortra gondola, le függeszté szemeit, és fohász-kodék. Ki az a' derék Idegen? kérdé Róza szaporán. — Azt nem tudom. Hogy is lehettem volna olly szemtelen éránta, hogy meg-kérdeztem volna? De valami különös Úrfinak kell lennie. Az ő jeles, deli tekintete, az ő díszessége nem közön-ségeft jelentének. Azon fellyül öltözete is, noha úton volt, tzifra és kintses volt. A' mennyire értettem, egy Német Nemes Úrfi, ki nagy utat vett-elő magának.

A' két afzszony -személyek szorgoffan figyelmezőnek: a' Kis-afzszony hallatófan és mélyen fohász-kodék. De mivel ez már szokása volt, amazok fel-fe vették. Igen sajnálom, mondá Vilhelm, hogy őtet ma-

II. Réfsz.

T

gam-

gammal el-nem hívtam; elég helye lett volna nálunk. — Hol van most? kérde Rózsa Afzszony. — Az *** Vendég-fogadóban. — Hivaffuk ide. — Ne ugyan! — mert azt az illendőség nem hozza magával. Hólnap dél után a' nélkül is meg-fog engemet látogatni. Azután meg-kínálhatjuk véle, ha lakását nálunk akarja venni.

Abbéli bé-nyomódás, melyet Vilhelmnek elő-beszéllése a' Kis-afzszonyra tett vala, afféle dolgok közzé tartozik, melyek meg írhatatlanoknak neveztetnek. Valamelly titkos belső nyúghatatlanság, mely neki nem vala kedve ellen, meg-hülté az ő szívet, és erőffen döböggeté. Egy kevésbé mély képzelődésekbe merült, és gondolkodott, Vilhelmnek rajzolatja szerint az ő kedves Herfortjáról. Egy mély fohászkozás emelé-fel osztán az ő melyét, melyet az ég felé botsátott.

Herfort azonban nem találta nyúgta' helyét a' maga szobájában. Kerefsztül kosúl sétálta azt, és azután le-dült az ágyra: felkele vizont, meg-nyitá az ablakot, ismét

bé-

bé-tsapta. Szóval: sohol maradandó helyét nem találta. Végre magának terhére leve. Ott hagyta a' szobát, 's le-ment a' Vendég-fogadóshoz.

Itten értekezett Vilhelmnek ki-vóltáról. A' Vendég fogadós beszéllvén nékie, hogy az nem régiben egy szép ifjú személyt vett magának Strafszburgból feleségüi: ő igen figyelmezett; kivált midőn a' Gazda történetből említé, hogy az egy ifjú Kis-Afzszonyt-is hozott onnét magával, kit itten ékes vóltáért, szép Strafsburgi Kis-Afzszonynak neveznek. Szaporábban kezdett szíve verni, jóllehet maga sem tudta, miért? Itt marada mostan mind addig, míg a' le-fekvésnek ideje leve: ekkor a' maga szobájába méne, és le-fekütt.

De femmi fem távozott jobban tőle, mint az álom. Az ő szerette, már régtől fogva igyekezetesen, de hafzontalan kereste Mátkája forgott elméjében. Miért jöttem most Hollándaiba? kérde magától. Minémü okos erőségem vagy az reményleni, hogy őtet itt meg-fogom találni? —

T 2

Iga-

Igazán magam sem tudom. A' fő-városo-
kat már jobbára ki-fürkésztém, 's más fok
kissebket is; sehol sem akadtam reája.
Hát itt meg-találhatom-é? Kevés remény-
ségem vagyon ehhez. Óh! valójában bo-
londság volt Hollandiába jönnöm: Strafs-
burgba kellett volna ismét visszsa-mennem.
Mert bihetséges, hogy ott tartózkodik va-
lahol abban a' tájékban. Hólnap után vissz-
sza-térek Strafsburgba! Végre fok fetren-
gések után el-alutt.

A' Kis-Afzszonynak szíve sem volt egy
tseppel is nyugodalmasabb. A' szép útas-
nak Vilhelmtől tett meg-íratása Herfortnak
képét az ő szívében úgy fel-elevenítette,
hogy arról való gondolati akkor egéfsz est-
ve nem mentek-ki fejből. Szokatlan me-
lánkoliája támadott: végtére úgy meg-in-
dult, hogy könyveinek el-titkolása végett,
bádjadtságát adván-elő, korán a' maga szo-
bájába méne.

Itten le-üle egy kar-székre; és köny-
vei potyogának. Régen nem indult-meg az
ő szomorúsága, és Herfortnak el-vesztésén

való fájdalma, olly igen, mint most estve.
Fel-kele, le-vévé mellyéről Herfortnak ké-
pezetét, az asztralra tévé maga eleibe, és
fejét két könyökeire támasztván, könyv-
patakok áradának szemeiből. Óh Istenem!
így kiálta öszve-kúltolt, és az égre fel-
emelt kezekkel, miért kelle a' fzerelmes
ifjút el-vesztenem? olly vérefen el-vesz-
tenem? Már most mi gyönyörűségem va-
gyon tovább a' világban? Mi az én ré-
szem e' földön? — Merő bú és keferü-
ség! — Nem figyelmezel-é már egyszer,
óh Isten! az én esfedezésemre? egy meg-
szaggattott szívünek esfedezésére? Nem
hozod-é el már bánatos életemnek végét?
Mit használ egy féregnek az ő élete, mel-
lyet az úton-járó el-tipor? Nem jótétem-
nyül esik-é annak, ha el-tiportatik? Óh!
már felényire el-tiportatott a' féregnek éle-
te, a' ki a' porból, mellyben alig mászkál,
most Te hozzád fel-jajgat, és a' halált,
mint bődögságot, Tőled alá esedezi!

Itten meg-akadott szava. Alább tsüg-
gede feje, és szótalanul síra. — Már ké-
ső éjtszaka vala, midőn magát nagy nehe-

zen fel-vette, ruhált magáról le-hányta, és az ágyba méne.

Lelke keményebben oftromoltatott, fokább hartzolt, mint hogy erejéből ki-fogyott volna. El-aludt. Gyönyörűséges álmodozásai voltak, Herfortnak Halottaiból való fel-támadása felől.

Herfort egész virradtáig nyugodalmasan aludt. Mihelyt fel-ferkent, mindjárt ezébe jutott, hogy Vilhelmet Dél után ígéréte szerint meg-kell látogatnia. Ebéli emlékezés rend kívül meg-vidította ötöt, és mihelyt fel kelt, mindjárt olly készületeket kezdett a' látogatásra tenni, mellyekből Gavallérsága ki-tesék; holott efféléknek fo ha sem is volt barátja,

Herfort magát eleitől fogva tsinofan és tisztán ruházta, noha nem pompáffon. Mí-dön leg elsőben Pusztafaluba jött, tsudálkozást indítottak az ő ruhái, kiváltképpen fehér ruhái, mellyek felől igen fokot tartott. Az utazásban is, jóllehet magát kusz-polta, tisztasághoz való hajlandóságból,

tsi-

tsinofan és módofan rá vifelte magát. Mí-dön mostani útjára készülöben volt, Váldemár aunyi pénzt adott néki, a' mennyit maga kívánt; Bukám is fegítette: azonkí-vül valahová menj, mindenütt fizettek nékie. — Volt hát módja mindenben!

Kiváltképpen Amstelodámban volt tartózkodásakor szépen meg-ruházta magát: úgy, hogy ruhái inkább kintsefek és pompások voltak, mint szépek. Azonban ha mindjárt szembe tűnőképpen ruházta is magát; még sem tudott semmit a' fen-héjazásnak abbéli neméről, mellynek eledele a' ruha pompában vagyon. Így nem volt leg-kissebben is a' ruhában ditsőséget és tisztetséget kereső. És jóllehet ékes rendbe volt szedve testének állása, ortzája is ki-keresett szépséggel ékesítetett; még is naponként, kész akartva, nem nézte egy-szernél többször magát a' tükörben. Semmi tekintetben sem tartozott ama' módos Úrhatskák közzé, kik éjjel nappal azon gondolkodtak, micsodás ruhát tsináltassanak, és mint fitogathassák magokat.

T 4

Ezen

Ezen a' napon szokatlan hajlandósága vala, olly pompáson, a' mint tsak lehet, fel-piperézni magát. Miért? Ezt ő igen is nem tudta. Tsak igen jutott mostan eszébe, s ő a' szerint tselekedett. Szép barna Hajait a' Füsülő-Mester által a' leg-újabb módi szerént formáltatta. Ingét kiváasztotta. Ruhája, mellyet magára vett, gazdag és kintses vala. Tíz órára készen volt.

A' Kis-afszony korán is nyugodtabb szívvel kelt-fel, mint le-fekütt. Leg-első gondolatja is ugyan Herfortról volt; de ő mintegy örömmel gondolkodott erre. Ebéli változását maga a' tsendes álomnak, és az édes álmodozásoknak tulajdonítá. Felöltözött, és le-ment Barátjaihoz. Vilhelm tréfája, és Rózsának vidámsága által úgy fel-ébredtetett, hogy jó kedve keletkezett.

Ma dél után (mondá Rózsa Afszony tréfából) tsak igen ékesen és kedvesen felöltözzék Kis-afszony! Mert el-jő amaz idegen látogatásra hozzánk. Minthogy az

a' leg-szebb férjfiú, Maga pedig a' leg-szebb afszonyi nemből való; tehát már előre örvendem illy két szép, kedves Párnak látását. Tehát, Kis-afszony! tsak szépen, valamint lehet! Kláríka mosolygott; de egyszersmind hofzszú sóhajtás szökött elél szívének mélységéből.

Midőn a' fölöstökömöt el-költötték, meg-fogá Rózsa Afszony az ő kezét — Tudod-e, Kláríka? — Tíz óraker mind ketten Brügge Afszonyhoz menjünk. A' Kis-afszony köteles közfönetet mondott; és bé-méne öltöző szobájába. Egy óra múlva visszajöve, mint egy Grátia Isten Afszony, szép és szívet fogó ékefségű vala, mint egy Angyal.

Tíz óra már közelgetett. A' Kis-afszony nézé zseb-óráját. Már tized-fél? — Szíve döbbögött. Valamelly titkos érzés reszketette az ő tagait. Lélekezete fojtódott, és kebele emelkedett. Mi bajom? kérdé magától: meg-nyita egy kis illatos tüvegetskét, és abban keresé erősödést: de nem találá. Nyúghatatlansága job-

ban-jobban öregbedett: úgy hogy végre le-kellett ülnie. Azonban nem akarta ezt senkinek is jelenteni. Betegség nem volt. Felelem sem volt. Hát mi volt? Nem tudom. Maga sem tudta.

Mi bajod, édes Klárikám? kérde Rózsa Afzszony. Lám refzketz — semmi bajom sints, Kintsem: tsak mintha fáznám. — A' Kotsi elő-jött, mellyen Brügge Afzszonyhoz akarának menni. Klárika megijedett. Vilhelm tréfálódott ő vele, míg Rózsa Afzszony fitzerézte magát. —

Minekutánna Herfort már tellyes gállában volt: az ablakba könyökölt. Az útszán pizsgett a' fok népség. Ő ezt szemlélgeté, és ismét gondolatainak ereszkedék. — Mi féle gondolatoknak? A' ki illy kérdést vet, nem érdemel ugyan feleletet, de én még is meg-mondom: Éppen a' nagy Mogolnak Brilliantjairól gondolkodott. Úgy rémlett előtte, mintha azokat nékie valaki nyújtaná; és ő meg akarná fogni, de el nem érheti. Teprenkedett rajta, miképp kap-hassa-meg azokat, és már nyúlt utánuk, midőn a' Kints ismét el-tűnt.

Herfort vizfont az útszán jövő 's menő embereket nézellte: mintha valakire nagy gondal és örömmel váraozott volna. Szíve döbbögött; szeme pedig a' jobb-keze felől való útszáról el-sem fordúlt. Akkor jöve a' lábbadozó népség között egy fényes Kotsi. Ez a' Kotsi léve már a' pont, mellyről szeméit el sem vette. Két herctzei módra fel-öltözött Dámák ültek abban. A' Dámákat jól meg nem nézhette; hanem tsak tsillogni látta őket.

Erőffen dolgozott belől a' szíve. Mellye fel 's alá verődött. Lélekezete szaporra volt.

Halla a' Kotsiból egy szózatot, melly a' Kotsisnak parantsolá, hogy vizfsza fordulna. — Ezen szózat az ő szívet és minden belső részeit által járta. —

Vizfsza-fordult a' kotsi, és el-ment. Herfort fogá magát, ki-futa a' szobából és a' Kotsinak utánna rándúlt. De már sohol sem láthatta.

Mint a' kit kergetnek, úgy szalangált Herfort ide 's tova. Végre sárt, fzemetet öszve járván, vízfsza-tért; 's úgy folyt róla a' verejtrék, noha hideg volt, mint egy aratóról, derék nyárban.

De mi hafzna rándulék én mostan a' Kotsi után? Nem is tudom ki ült benne. A' szavát ugyan esmérem. Hah! Valójában az én Angyalomnak szava volt az! De már most hol kerefem? — El-tűnt, mint a' villám! Ki tudja, hová ment?

Még egy darabig egy helyen állott, örömeben dühödött; és mindenektől észementnek állítatott volna lenni, kik őtet látták volna. Szerentséjére olyan helyen állott, a' hol fenki észre nem vehette. Ha meg-látta volna őtet a' köznép, olyan állapotban, bizonyóffan fel-fogta volna őtet, és oda vitte volna, a' hová a' döréket szokták vinni. Végre egy kitsit elméjére jött; és el-ment a' szállására.

Tíz óra felé lehetet az idő, midőn onnét el-jött; és már két óra volt dél után,
mi-

midőn vízfsza-ment. Szobájának ajtaját, mellyet tárva nyitva hagyott, bé-zárva találván; le-ment a' Gazdához.

Istenem! hogy mehet-el az Úr a' szobából, hogy azt tárva nyitva hagyja? Nem lophatták volna é el az Úrnak mindenét? Ezt többé ne tselekedje az Úr; mert én bizony nem adózom róla. Itt van a' külts. — Vilhelm Úr háromszor is kerefte már ma az Urat! — De mi bajja vagyon az Úrnak, hogy úgy izzad! — Óh! édes Dálen Uram! Az a' bajom, hogy femmim fintsen. — Hát el-lopták még is valamijét az Úrnak? Ennek én nem vagyok, Maga az Úr az oka. — Tudom, hogy magam vagyok az oka. Átkozott tunyaságom okozta, hogy mindenemet el-veztettem. — Mindenét? De hogy is, Uram! Hifzen mikor én az ajtót bé-zártam, ott voltak a' Bör-ládák is. — Semmim fints, a' világon! Mindenem oda van! — Lehetetlen az Uram; hifzen ezen fzememmel láttam. — Mit látott Kegyelmed? — Az Úrnak Lá-dáit 's egyéb jószágát. — Áhhá! vitte volna az ördög ezeket! Nem gondolnék
vé-

vélek! De Uram! Más valamit vesztettem én el, melly fellyül éri egész Hollandiát! Erre fel-futa a' maga szobájába. A' Vendég-fogadós bolondnak vélte lenni.

Alig vólt egy kevés ideig a' szobájában, midőn az ajtót kotzogadják. Vilhelm Úr rohana-bé lélek-fzakadva. — Meg-botsáffon az Úr! — hogy így bé-rohanok! De az Istennek kedvéért! mondja-meg az Úr, ki legyen? Esméri-é Valdemár Kis-Afzszonyt? — Ha esmérem-é? még azt kérdi az Úr. Felséges Isten! Nem ez-é az az Angyal kit én szegről végre keresek? Hol van? Hol van Valdemár Kis-Afzszony? — Az Úrnak neve Herfort? — Igen is! De mit kérdezi azt az Úr? Mondja-meg inkább, hol van Valdemár Kis-Afzszony? és vezessen engemet ahhoz, hogy azt meg-láffam, meg-ragadjam, és örömben, kebelén, meg-haljak!

Szegény Herfort a' hirtelen esett örömet nem birhatta-meg. El-ájúlt, és le-rogyott egy székre. Vilhelm rendkívül megijedett. Nagy nehezen hozhatta Herfortot

észre: azután pedig, nagy munkájában került, míg meg-tsillapíthatta. Mert Herfort fokszor meg-fogá őtet, és húzá az ajtó felé, mutatná-meg néki a' Kis-Afzszonyt. —

Midőn Rózsa-Afzszony dolgát végezte, fel-hágának ez és a' Kis-Afzszony a' Kotsiba. Midőn Herfortnak szállása felé jöttek, szaporán kezdett verni Kláríka' szíve. Istenem! Mi bajom énnékem? kérdé magától többször, mint egyszer: de a' kérdést soha sem felelhettem-meg. Efféle, és ehez hasonló meg-magyarázhatatlan indulatok között a' Vendég-fogadóhoz értenek. Történetből Herfort' ablakja felé léve a' Kis-Afzszony' szemeinek arányzása. Meg-látta Herfortot. Bóldog Isten! ki lehet az? álom-é, a' mit láttam? Szíve olly munkában vólt, hogy majd-majd ki-ugrott. Még egyszer oda tekintett. Ekkor el-sikoltotta magát, és el-hólt.

Nagyon meg-ijedett Rózsa Afzszony. Midőn haza értek, a' Kis-Afzszony hólt számmal véterett-ki a' kotsiból. Az egész ház igen meg-háborodott. Senki nem tudhatta,

hatta, mi találta volt Klárikát. Minden ki-gondolható eszközökkel éltek fel-üdítésére, de femminek sem volt hafzna. Az ő ájúltsága olly tartós volt, hogy fel-üdülése felől minden reménységek csak nem el-esett. Már egy egész óráig forgolódtak mellette, midőn egy mély foházkodásra fel-ébredett. Nagy vadsággal meg-ragadta Rózsa Afzszonynak kezét. — Nagy Isten! Júj mit láttam! Rózsa! mit láttam! Mit hát, kedves Kis-Afzszony? Szóljon, mi találta? mit látott? — Ah! egy ditső mennyei jelenést láttam! Herfortnak meg-ditsőült lelkét láttam! — Kedves Klárikám! nem egyéb volt az, mint tévelygés! — Tévelygés? Óh Rózsa! ha nem láttam; bár mindjárt itt haljak-meg! — De hol? ugyan hol látta? — Abban a' Vendég-fogadóban, mellynek mellette el-jötünk. — Jó Isten! (kiáltá Vilhelm) hiszen amaz ifjú vagy on ott szállva, kivel tegnap én jöttem. Ekkor fel-ugrék Vilhelm, és a' Vendég-fogadóba szaladott.

De nem volt itt Herfort: hanem az utczákon fel 's alá szalangált.

Klá-

Kláríkanak állapotja fajnalkodásra méltó vala. Szemeiből patakok módjára folynak a' könyvek. Óh mennyei lélek! így szólla Kláríka. Miért jöttél ide alá a' te mennyei boldogságodból? Vagy talám engemet akarsz magadhoz fel-vinni? Jövel készen vagyok! — Ki-terjeszté karjait, hogy meg-fogja. De mi marada a' kezébe? Árnyék. — Rajta voltak ki-telhető tehet-ségek szerint, hogy szegényt nyugofztalják; de lehetetlen volt.

Az ő hartzai súlyofodának, jajgatásai hallatofodának. Egy szóval: ámbár leg-kevesebbé sem volt babonás, még sem lehetett elméjéből ki-verní, hogy az ő szertőjének lelkét látta.

Negyedfzer találta-meg Vilhelm Herfortot. Már látánk, mi történt vala itten. — Nagy igyekezetében került Vilhelmnek, míg Herfortot arra vehette, hogy őtet meghallgassa. — Úgy meg-ijedett a' Kis-Afzszony az Úrnak látásán, hogy tréfa nélkül veszélyes az ő állapotja. — Ezen szókra tsendefedék-meg Herfort az ő háborgó dühöfségéből.

II. Réfz.

U

Most

Most Herfort Uram egy átallyában nem mehet a' Kis-Afzszonyhoz, ha csak annak élete vesztét nem óhajtja. Mert most heves fel-indúltságában vagyon, és élet-nedvei futóban vagynak. Hadd készítsem-el előbb őtet jó módjával: az alatt az Úr legyen tsendefségben. — Meg-ölelék egymást; és Vilhelm el-méne.

A' Kis-Afzszony bádjadtan tekinté Vilhelmre, annak bé-lépésénél. Rózsa Afzszony már csak nem meg-hólt a' kívánság miatt, mitsoda hírt hozott. — A' mint én gondoltam, édes Kis-Afzszonyom! tévelygés ámitotta-meg magát. A' kivel én tegnap jöttem, az az ifjú vagyon ottan. — Hozzá menvén, említettem néki, hogy egy ifjú Dáma abban a' vélekedésben vagyon, mintha őtet esmérné. Nem hívják-é az Urat Herfortnak? azt kérdeztem továbbá tőle. Nem! azt felelé, meg-mondván egyszerismind a' maga nevét. — Légyen annakokáért ma dél-utánnig nyugott elmével, majd akkor személyeffen szólhat amaz ifjúval.

A'

A' Kis-Afzszony sírással felele. — De ez alkalmatofsággal mondja-meg nékem, Kintsem! vallyon bizonyosan tudja-é, hogy Herfort meg-hólt? — Óh fájdalom! bizonyosbbnál is bizonyosabban tudom! Régen el-rothadt ő már! — És mi-féle tsalhatatlan bizonságai vannak arra? — Itt Klárika mindent vízfzont el-befzéllett, a' mit tudott, és a' mit képzelődései hozzá ragasztottak. — Óh édes Klárikám! igen fikeretlen erőfségek ezek, annak bizonyos halála felől! Talán csak nehéz feb esett rajta, melly azután bé-gyógyúlhatott. Így még él ő valahol most is. — Él? Óh Vilhelm! el ugyan; de oda fenn az égben! — Nem! nem! itt a' földön! — Majd egy történetet mondok, melly magában ugyan ritka, de a' mostani esethez tökéletesen illik. Rózsa! már tenéked egykor befzéllettem.

Egynehány esztendőkkel ez előtt meg-hólt itt egy szzeretetre méltó ifjú. Egy választott szépségű leányzó, ki ő véle jegyben volt, és őtet szinte imáda, olly fájdalomosan meg-illetődött az ő halálán, hogy

U 2

az

az első napon egymás után számtalanul el-
ájult; másod napon meg-bódult elméjében.
Kapott egy kéft, és által-szúrván melyét,
le-rogyott. Nehéz fáradsággal ismét eszé-
re hozták őtet; de mivel dühödött mara-
dott, frázisakat kellett melléje állítani.

A' meg-halálozott ifjúnak temetésére a'
kívántatott készületek meg-tétettek. Épen
midőn öltöztetni akarnák, minden jelenlé-
vőknek bámulására, fel vetette szemeit, és
fel-kelt. Hozzá gondolhatja már a' Kis-
Aszfzony, mit tselekedtek tovább. Elég
az hozzá, hogy az ifjú szerentséfen fel-
éledett. A' Leányzó ismét eszére jött,
és meg-gyógyult. Annakutánna öfzve-ada-
tattak, és szerentsés Pár vált belőlök.
Már most nem gyógyúlhatott-é ki Herfort
a' maga sebeiből ilyen formán? 's még
nem történhetik-é meg, hogy mind ketten
szerentséfen együtt élhetnek?

A' Kis-aszfzony egy kitsit el-mofolyo-
dott. — Óh! Vilhelm! mind álom ez!
Nem él már Herfort többé. Ma láttam az
ő lelkét, akarmi ellen-vetést hozzon is az

Úr

Úr elé. Én ő hozzá fel megyek; de ő
én hozzám nem jő alá. — De még is!
édes Kis-aszfzonyom! Valamit mondok!
De meg-fogadja-é, hogy nyúgodalomban
marad? — Meg-fogadom.

Vilhelm meg-fogá az ő kezét, és azt
gyengédeden szoritván, mondá: — Él még!
él a' Herfort! Semmit se búsuljon a' Kis-
aszfzony! — Vilhelm! él? él Herfort?
— Él ugyan. Hallgassa-meg tsak, mit
mondok: de meg-emlékezzék fogadásáról.
— A' Kis-aszfzony igen fel-gerjedett. Sze-
me, füle figyelmezésre állott. Ortzái lán-
goltak.

Midőn ma ahoz az Ifjúhoz mentem,
kit Maga' magáénak nézett; jelentettem né-
ki, hogy egy ifjú Dáma őtet Herfort ne-
vezetű Úrnak véli lenni. Meg-lehet, azt
adá feleletül. Mert egymáshoz igen ha-
sonlók vagyunk, úgy, hogy már gyakor-
ta öfzve-tseréltek bennünket. — Hát es-
méri az Úr Herfort Urat is? — Igen jól.
Mert közelről való vérségem. — Hol van
most? Itt őtet meg-hóltnak tartják. — De
hogy!

U 3

hogy! Még életben vagyon. — Hát hol van? — Bétsben némellyik napon jeles Tifztséget kapott. — Így van a' dolog bizonyosan, Uram? — Minden kétség nélkül! Én ő véle még el-jövetelemkor is szólottam. Akkor jó egészségben volt.

Mit szól ehhez a' Kis-afzszony? — Igazak mind ezek, Vilhelm? — Igazak, Kis-afzszony! Nagyobb bizonyoságot vehet ma a' maga Báltya Urának szájából. Most mindjárt érette megyek, és ide hozom. Tsak hogy arra kérem, hogy annak a' Herforttal való nagy hasonlatossága meg-ne háborítsa a' Kis-afzszonyt. Klárrika fel-emelte szemeit az égre, és örült, mint egy szent szüz. Rózsa Afzszony meg-fogta annak kezét. Vilhelm pedig el-ment.

Vilhelm Herfortot nagy nyúghatatlanságba találta: kinek gondolatjai, mint a' megháborodott tenger, habozának. Áldafsék az Isten, hogy az Úr már valahára jön; kiáltá Herfort Vilhelmnek eleibe. Lódúljunk frissen a' Kis-afzszonyhoz, hogy azt meg-ölelhessem! Meg-fogván Vilhelmet ke-

zé-

zénél fogva, az ajtón ki-akará húzni. — Édes Barátom! ne hebehurgyakodjék! Halljon szót elébb! Herfort ötet erőfien tartotta, és villogó szemekkel, rántzos homlokkal nézett szemei közzé. — Vilhelm meg-befzéllette néki, mitsoda fortélyos móddal jádzott vala a' Kis-afzszony előtt, és ezére adá, hogy e' fzerént viselné és alkalmaztatná magát annak idejében. — Herfort azonban sem látott; sem hallott; de tsak ugyan mindeneket meg-ígért.

A' nap már nyugodó félben vala. A' Kis-afzszony Vilhelmné Afzszonynyal egy afzstalkánál üle, kebele erőfien fel-hánykódott. Ortzái lángoltak; és minden portzikája refzketett. — Ugyan, mi bajod, Édesem? mondá az ő Barátnéja. Há mindjárt ma Herfort meg-jelennék, akkor sem kellené úgy meg-háborodtnak lenned. — Klárrika meg-nyitá száját, hogy feleljen; és imé! — Herfort Vilhelmmel együtt bélépett.

A' Kis-afzszony már el-kézfítetett vala: valamint Herfort is. De mi hafzna?

U 4

Alig

Alig tűnnek az az ő szemeibe; el-fikoltá magát szörnyen, fel-ugrék, és el-dült. Hirtelen, mint valamely ehes tigris a' prédára, oda ugrék Herfort Klárka mellé; által-külsolá azt karjaival; és az örömmel miatta, vele együtt édes álomba düle. —

Úgy feküvének ottan, mint két halottak, kik egymásnak kebelében múltak-ki. Vilhelm és Rózsa bámúlnak, nem szólhatván. Végre mind a' ketten magokhoz térének: és a' szeretőket egymástól el-vivék. Herfort leg-elsőben jöve magához. körül tekintett; fel-ugrott, és újra az álmódzó leányzónak elé; ki is fel-vetvén szemeit, hallatósan rikoltotta: Herfort!

Mit használhatna, ha meg-írni kezdém is e' két szíveknek indátaikat, kik olly nagy veszteséget vallottak, és olly fokot megtaláltak? Más fokkal alkalmasabb ember sem mérészlené ezt magára vállalni, ha az én helyemben volna; hogy olly jegyzést tegyen, melly csak el-vétve esik jól; még akkor is ezerfért kevesebbet mond, mint kellene. Efféle érzéseket ki-fejezni, élő

szó-

szóval, nem áll az embernek erejében. — Nem jobb-é, ha hallgatók? — Szerelmesim! ha ti is valaha egymástól el-szakasztatnátok, ha ezen búslakodva szaggatódnatok, ha egymáshoz hívek maradnatok; ha egymást viszont meg-találnátok; tsak így 's nem máskép érezhetnétek azokat, a' miket ezek érzének. — Éreztek-é olyast? —

Melly mennyei nap-nyugotta vala ez e' két híven szerető személyeknek! Szoros-fan egymáshoz külsoltatva ülének, hallgatának, bámúlnak. Mind tsak úgy tett nékiek, mintha víg álomban volnának, melly őket már olly fokszor ketsetette. De a' valóságról való meg győzetetés végett, nem erezték egymást, szerelemnek ajakait egymáshoz ragasztották.

A' jelen-lévők igen örvendezének ezen. Négy tükörös példája vala itten a' forró, jámbor szeretetnek, és a' tettetlen barátságának.

Az asztal meg-terítettett; fel-adatott az étel. Le-üittek: de nem ettek. Angyalai

eledellel tápláltatván, hijába gözölgöttek feléjük a' földi, vastag eledelek. Győzedelmet vett a' szív a' gyomron. Úgy horták-ki az étkeket, valamint fel-adták.

El-fáradván már efféle dologról írni, mellyről olly igen mesterséges írni; és a' mellyben még magamnak sem tetzem. Hólnap, édes Olvasóim! Hólnap, ha e' szertő pár ki-nyúgodja magát, és most írásba vehetetlen érzései enyhülnek, talám többet írhatok ismét. Ma igen nagy hartzot hartzoltak, nyúgodalom nélkül szükölködnek. Hadgyuk őket tehát békességben alunni, míg a' hólnapi bódog uap fel-nem költi.

Tizen-kettőt ütött az óra éjjel, midőn Vilhelm a' két szeretőket kérte, hogy nyúgodalomra menjenek. — Herfort! Az Úr már ne menjen viszsa a' Vendég-fogadóba. Mindjart a' Kis-Afzszony' szobája mellett léfzen az Úré is. Ne szakadjanak-el immár egymástól; maradjanak bódogságban, mint két menysei Angyalok!

Her-

Herfort Vilhelmet meg-ölelvén, hálaló szívéhez szoritá. Rózsa Afzszony Klárikát fogta által: Herfort oda menvén, mind a' hármat által-ölelte, kedves Testvéreinek nevezvén őket, magát pedig az élők között leg-bóldogabbnak. Végre midőn el-váltanak, ki-ki a' maga nyúgodalmára méne, leg-nagyobb örömmel.

Alig levének a' bódogok magánofon; viszsa-tért beléjük az erőszakos indulatok által el-rezzentetett utánna gondolkozó tehetség. Most érezheték még tellyefebben, melly nagy szerentse érte őket. Kiváltképen a' forró szeretetű Leányzónak szíve úszkála az örömöknek tengerében. Reménytelen vala nála az a' szerentse, hogy valaha meg-érje az ő Herfortjával leendő földi öszve-szövetkezését. Mert ő azt már a' halottak országában rothadni gondolta. Ennyivel is inkább bé-tölt az ő örvendezésének pohara; mellyet most az ágyban inkább, hogy sem igen érzett. Nem volt háládatlan az ő szíve: buzgóságos imádságot botsátott-fel a' bódogító Istenhez. Tetözobb volt az ő háláadásának áldozat-

ja

ja, annak, a' kinek azt vitte, minden jó illatú tzeremóniás áldozatoknál, mellyek hajdantól fogva az ég felé fel-füftölgöttek. Ennek vége után bé-záródtak szemei, és el-alutt.

Kevéffel történt másképp az örvendő Ifjúnak dolga. Ez is az örömben úszkáló. Sokkal később alutt el, mint a' gyengéded szívű Leányzó, mert az ő férjfiúi szíve győzőbb volt, és több erővel mehetett a' fogyatkozásnak ellene, mint amaz. Végre mindazonáltal őtet is elérte az álom.

Magafán fel-jött volt már a' nap, mikor fel-ferkentenek. A' tiszta homálytalan égen tündöklött a' pompás nap: és a' legszebb teli regidő ada a' Világnak vidúlást. A' népes útszakban már régen pizsgettek az emberek: fokoknak pedig virradtától fogva már fok verejtek tsepjei fatoltattak ki. Herfort mint egy mámufofságból ébredett-fel. Fel-emelte magát, és körül nézván a' szobát, vallyon, úgymond, minden igaz vala-é? Én vagyok-é valójá-

ban

bán ama bóldog? Vagy pedig tsak édes, bóldog álom vala, melly engemet vidított? Azonban még is ugyan tsak igaz: én vagyok! — Ezen szókkal fel-ugrott az ágyból, és fel-öltözött.

Mihelyt ruháit magára vette, a' Kis-aszfzony szobájába méne. Mint a' fiatal rózsza, úgy álla az ottan, és virágozék. Herfort hozzája fietett, az pedig chez. Által külsolá a' félig fel-öltözött Leányzót karjaival és ajakaik egymásra ragadának. Midőn a' Kis-aszfzony egészen fel öltözve lett, le-mentek együtt Barátjaikhoz.

Vilhelm Úr kéré a' már el-hült hevefségű Herfortot, hogy közlené velek, a' Kis-aszfzonytól való szakadásától fogva lett történeteit. Fogadta ennek bé-tellegesítését, ha elébb a' Kis-aszfzony adna a' maga esteiről tudósítást. Klárika eleget tett az ő kívánságának, semmit ki-nem hagyván szomorú történetének környül-állásából. Herfortnak nemes, gyengéded szíve gyakorta igen meg-indúlt. Illyenkor buzgón megszorította Mátkájának kezét, és könyvek

fo-

folytak szemeiből. Így tselekedett az érzékeny Leányzó is, midőn hallotta Herfortnak bajait, ő rajta való búsulásait. Klárika igen meg-ijedett, jóllehet okoffan hoztatott elő a' dolog, midőn bóldogtalan Battyának el-veszését hallotta. Tsorgának szemeinek zápori, Anyjának rettenetes halálának hallásánál. Az ő érzeményes leányi szíve igen meg-sebesítetett. Abbéli környülmények, melyekben most édes Attya vala, igen tetfizettek néki. Semmit sem tudott az ő szíve a' gazdaságok után való kapkodásról, és femmi nem volt nála idegenebb, mint a' kintsek után való hajlandóság: de a' hijjával örvendezett, legalább Herfortra nézve, hogy most gazdag volt. Lég-magassabb tetőre emelkedett az öröme, az által, hogy Herfort jelentette, hogy őtet az ő Attya ő néki feleségül ajándékozta; melly mindjárt meg-légyen, mihelyt őtet fel-találja, és annak Attyái karjai közzé visszsa-viszi. De most gyorsan fietnünk kell, így rekeszté-bé Herfort a' maga beszédét, fietnünk kell, hogy az öreg Attya' könyhúllatáfinak kútfejét el-töltsük. Nagy annak óhajtása. Az ő bád-

ja-

jadása olyan, valamint a' rekkenő meleg nyárban való déli hévségben szomjúzónak bádjadása. Kötelefségünkben áll minékünk, hogy mennél előbb, meg-vigasztaljuk szegényt, és szenvedéseinek idejét rövidítsük.

Rózsa Afzszony nehezen szívelhette Klárikának veszteségét. De látván annak szükséges voltát, nem erőlködött igen reája, hogy maradjon. — Írás által tudtára adta Herfort az óhajtozó bánatos Attyának, az ő által-meneteleknek gyorsítását.

Negyed napra örömök napja után mindent el-készítettek az útra. Vilhelmnek javallására ismét férjfi ruhába öltöztette Herfort a' Kis-Afzszonyt; és ebbéli gondofság nem is volt felesleg való. Mert nagy megbántódása lett az által a' Klafstromnak, hogy abból Herfort Klárikát el-tsente. Pusztalalú nem volt olly távol ettől, hogy oda el-nem mehetett volna híre a' Kis-Afzszony' meg-jövetelének. Ha ez ki-tudódott volna, felhő vonódott volna ismét tiszta napjaikra.

El-

El-mellözöm a' Barátoknak egymástól való könyves bútsú-vételeket. Úgy is tudva vagyon, mint szokott efféle alkalmatosságoknál történni. Sírnak mind a' két részről; egymást ölegetik, tsókolgatják, szerentsét, egészséget kívángatnak. A' hátra maradók a' kotsihoz vezetik az útra-indulókat. Az útra indulók a' kotsiba hágnak, még egyszer magok meg-hajtásával bútsút vesznek; azután útojokhoz látnak. Midőn a' négy lelkek a' leg-forróbb szeretű emberi lelkek közzé tartóztanak: gondolhatja az Olvasó, hogy mind azok szerint vitték bútsújokat, a' mint emlékezém.

Utazásoknak szerentsés folyamotja vala, el-fáradott már a' fors az ő üldözésekben. Felhőtlenül sugárzott az örömöknek napja ő reájok alá, úgy, hogy el felejtették minden fanyarúságikat és veszdöttségeiket. Gyakorta meg-emlékeztek Glükstern Grófról is. Nem volt az ő szívek olly istentelen, hogy az ellen boszszuállást fűztek volna fejekben. Meg-illetődéffel emlékeztek az attól vett jótéteményekre, mellyekkel főképpen Herfort olly fok esztendőktől fogva élt va-

la.

la. Annak vétkes tsalárdságát ifjúságbéli hibájának, és gondolatlan, lobogó szerelmének tulajdonították: meg-engedtek neki jó szívből.

*** előtt való utolsó éjjeli szállásokról írának az Attyoknak, jelentvén, útban léteket. Egy lovas követ által küldötték-el előre a' levelet, s meg-parantsolták, hogy siessen. De Bukámon véletlenül rajta akartak ütni.

Következendő napon dél után Bukának kapujához értek. Bukám le-rekintvén az ablakon, meg-esmerte Herfortot, meg-esmerte a' Kis-aszszonyt is. Ki-rándúlt eleibek. Ki-mondhatatlan volt az ő öröme, midőn Klárikát meg-ölelte. Bé-vitte őket a' szobába, s meg-fogadtatta velek, hogy hólnap reggelig nála maradnak. Örvendeteslebb estvét nem ért még soha Herfort az ő Barátjának Házában, mint ma. Minden itt el-töltött előbbeni napjai és éjszakái, homályosok és búval tellyesek voltak. A' mai estve annyival is vígabb volt.

II. Réfz.

X

Más

Más nap reggel el-indultak Attyokhoz, Bukámnak társaságában. Melly édes vala ő nekik az előtti időkről való meg- emlékezés, midőn a' Pusztafalusi tájékra jöttek! Látván a' Kis-aszfzony a' Pusztafalusi Várnak tetejét, távolról; szaporábban kezdte verni az ő szíve, és dőbögött az ő Attyának eleibe. Herfort meg fogta az ő kezét, és szelíden szorította, mondván: mindjárt! mindjárt! édes szívem meg-fogod látni az igaz Jambort. Melly nagy öröme fog rajtunk lenni, ha bennünket egészségben és örömben meg-lát! — Klárka észre-vehetőképpen- re-fszketett. Midőn Anshelmek háza előtt el-mentek, hallották, hogy az a Várban- vagyon. Alig hallották- meg a Várban a' kotsi zörgést: mind le-jövének a gráditson. Az öreg Valdemár ki-terjesztette karjait Leánya eleibe. Öröm-könyvek hömpölygének alá az ő ortzáin. Klárka, a' leányi szeretettel tellyes Leányzó, leányi érzéssel Attyának ki-terjesztett karjai közzé borúlt. — Hála Istennek! kiáltá az Attya firva: most már örömeit meghalok, mert látták az én szemeim a' te ortzádat!

A'

A' Kis-aszfzony nem szólhatott. Ki-mondhatatlan érzések tartóztatták az ő nyelvét. Az alatt vígan ölekeztek Herfort és Anshelm. Valdemár az ő Leányát gyorsan a' szobába vivé, és mindnyájan követték őtet.

Melly atyai érzésekkel fogadta Valdemár Herfortot! Szerelmes fiának nevezte azt, és köszönetet síra annak kebelébe. Sírának mind egyen egyen e' nemes lelkek örvendezésnek könyveit. Sírának, mint mi valaha, tsak hogy koránt sem ily földi módon, sírni fogunk, ha egymást ismét meg-látván, meg-ésmérjük a' gátolhatatlan békeférségnek, az örök örömeinek boldog hajlékiban.

Még egyfzer meg-ölelte az örvendező Atya szerelmes meg-talált Leányát, fogá annak, és Herfortnak kezét, és egymásba kaptsolá azokat: Herfort! örökké a' te Klárikád légyen ez! Klárka! örökké a' te Herfortod légyen ez; Légyetek vígak! Légyetek boldogok! Szeréfsétek egymást örökké, és virágozzatok, atyátoknak vígafz-

X 2

gafz-

gasztalására, mint a' folyó-víz mellé plántaltatott fák: és teremjetekek édes, finom gyümölcsöket! — Halgasd-meg, véghetetlen jóságú Isten! az én atyai jó kívánátfimat, mellyekkel Gyermekeimnek jót, örökké tartó áldáft kívánok. Mondjad, Uram, mind ezekre kegyelmefen: Amen.

Azonban, míg ő ezen szókat szóllá, le-borúlának az ő gyermekei ő eleibe, kezeiket fejekre kültsován. Az Atya fel-emelte őket, által-fogá mind a' kettőt, és meg-tsókolá. Anshelm és Bukám zokogá-fok között ofzták nékiek az ő szerentsét kívánátfokat, azok pedig sirva azt meg-köszönték.

Laffanként múlának a' forró, eleven érzések, és egybe függősbben beszéllhetének. Így tudtára léve Váldemárnak a' szerető Párnak minden forsa. Hálá Istennek! kiáltá utóllýára, a' fergetegek el-múltak, a' szélveszek le-tsillapodtak, az ég fel-de-rült; sugárizik alá reánk az örömmek napja. Fényljék ez ti reátok mindenkor, édes Gyermekeim! mosfolyogjon mindenkor ti reá-

reátok, és az ő barátságos tekintete édesítse súlyos nyomorúságtoknak keferüségét! Bóldogúl folynak ekképpen a' ti Atyátnak napjai, látván a' ti szerentséteket, békefségteket.

Ez a' szeretőknek leg-bóldogabb estvéjek volt. Most már egymásnak bírására jutottak, forró lelkeik öfzve kötettek. Az Anyaszentegyházi tzeremóniának híjával valának tsupán. De ennek nem a' Várnak falai között kelle meg-esnie; hanem a' Bavaríai jófzágon, mellyre menéfsék annyira hallasztatott, míg a' szeretők fáradságoctól ki-pihennének.

Szomorúságot okozott ez a' Párnak: mint hogy Váldemárnak barátságát olly fok esztendóctól fogva meg-szokta. Szomorúan nézett annak az órának eleibe, mellyben Barátjától meg-kellene válnia. Régtől fogva unfsolta őtet Váldemár, hogy tsekély jövedelmű Egyházi hivatalját tenné le; és élne ő nála abból a' jóból, mellyel az Isten meg-áldotta. Azonban még is megígérte néki Anshelm, hogy ha az ő Bavaríai

riai jószágán valamely üres hivatal lészzen, akarmillyen lészzen, a' Barátságának kedvéért kedvelleni fogja.

Már késő volt az idő. Meg-fogá Anshelm Bukámot kezénél fogva, és el-vezeté házához. Váldemár az ő kedves Gyermekai által vitetett a' maga aluvó szobájába: kik őtet tsókolákok után ott hagyván, karon fogva fel-menének a' gráditson a' magok háló-szobáikba. Mennyei örömmel meg-tölttek lévén, hamar elérte őket az álom.

A' következendő reggel újj örömmel szerentsésítette e' kevés számú familiát. A' bódog, Atya áldásokkal fogadta az ő Gyermekait. Midőn a' nap fel-jött, ki-vezette Herfort az ő Jegyesét a' kertbe, és meg-mutatá néki a' gyp-dombon a' bokrot, melyet a' minap olly szorgalmatoffan begyepült vala. Most ugyan el-húllottak volt annak levelei: de várak annak a' tavaszra léendő ki-zöldülését. Bizonyosága légyen ez, mondá Herfort, télen és nyáron, ha zöldellik, bizonyosága légyen a' mi szent fo-

fogadásunknak, melyet itt szeretetünk-ről esküvénk. Ha mi azt ronthatatlanul megtartjuk, lelki-esméreteresen bé-töltjük: akkor bódogok lészünk. — Egymásnak nyakába esének, meg-újjíták fogadásaikat, és forró tsókokkal le-petsétlék azokat.

A' nap vígan el-tölt a' Barátoknak társaságában. Bukám estve említette, hogy hólnap ***ba fog vizfsza menni. Ezt kiváltképpen ifjabb Barátjai bánattal hallák. Leg-jobb Bukám! mind addig közfönetet mondunk néked, míg életünkben tart! Reggel és estve hálaadatofan fogunk te rólad emlékezni. De ne légyen a' mi közfönetünk tsupa szóbeli. Tselekedetbéliék voltak a' te mi hozzánk való jótétemenyid, tselekedetbéliék légyenek tehát a' mi közföneteink is. Ezen szókkal megölelte őtet Herfort, azután el-botsátá, hogy a' Kis-afzszonynak is helyet adna. Más nap reggel bútsút véve tőlök Búkám. Ottan hív, és szakadatlan Barátságot esküvének egymásnak, és el-válának.

Hatod napra meg-jöveletek után, ott hagyá Váldemér, gyermekeivel együtt, a' Pufztafalusi Várt; és mint annak előtte, Árendásnak hagyá azt.

A' betsületes szívű Anshelm is el-ment a' familiával. Szerentséfen el-jutottak a' Baváriai jófzágba. A' jobbágyok örömmel fogadák őket. Minthogy Váldemár János igen kegyetlen ember vólt, jobbágyaival is tsak úgy bánt, mint a' rab-szolgákkal. Életének utólya felé el-fösvényedett, és uzoráfsá lett, mellyet az ő jobbágyainak meg-kellett nyögmiek. Nyomorítottak ollykor-ollykor szegények; és jobb Urat óhajtottak magoknak. Az ifjú Váldemár alatt sem lett leg-kiffebb könnyebbülések is, a' ki ő rajtok mindenkor hatalmaskodott. — Melly nagyon meg-vidúltak azokáért, midőn egy olly jó-szívű Urat nyertek, mint Váldemár vala, ki a' fösvénységről, uzoráról, fukarságról, és irgalmatlan kegyetlenségről semmit sem tudott. Mindjárt mi-helyt ötet meg-látták, meg-tanúlták Váldemárnak nemes emberi szívét esmérni, azon rendelésekből, mellyeket ő tett néki-

ek

ek javokra és könnyebbségekre. Áldották Váldemár Urat az ő jobbágyai, és szüntelen szájakban forgatták annak jóságának magasztalását. — Örvendette ezt a' kis Família! A' Jobbágyok mindeneket előre el-készítettek az ő el-fogadására. Meg-talála itten mindent, valami az ő életének böldegéségára meg-kívántatott. Sorfokkal meg-elégedve, tsendes szívvel, és tartós egészségben folytanak napjaik mind a' nyegyőjöknek.

Készületeket tévének a' két böldegésnek szorofabb öfzve-adatatófokra. Békét hagytak a' pompának, és a' lakodalmi pazérlásnak: nem fokot hajtottak a' külső szembe tűnő magok fitogatására. A' helységbéli Pap öfzve-adá az ő kezeiket; reájok mondván a' házafság szerzőjének áldását. Szíveik úgy is már régen öfzve vóltak kaptolsoltatva. Böldeg nap vala ez mind az Atyának, mind ő nékiek. Mennyei örvendezések között töltötték azt: és ditséretnek áldozatjával áldoztanak, annak, a' kinek úgy tetszett, hogy őket olly keményen és fanyarúan meg-késértvén, végre olly

olly tetézett örömmel és gyönyörűségekkel meg-jutalmazza.

El-múlt ez a' víg, gyönyörűséges nap. El-érodott az estve vidámságban; és az éjszaka — tsak hogy ez már az én birodalmom kívül vagyon, mi történt abban. Szeretők! kik bódogul öszve-adatátok, egymáft héven szerettétek, szépek valátok, mint Herfort és Klárika — ti tudhatjátok a' szent titkokat, mellyek az el-hálásnak éjszakájának fedőlékje alá voltak takartatva. Ti Máfok! kik még effélét nem tapasztaltatok, Titeket készítsen-el a' jámbor és szent szeretet, hogy azt olly szüzen és örvendetefen tapasztalhafjátok, mint Herfort és Klárika. De ha magatoknak ezt kívánjátok: szükség, hogy jámborok, 's kegyesék légyetek, 's olly tisztán szeretsétek egymáft, mint e' forró szeretetű Pár-személy. — Így osztán megfogjátok tudni, mit éreztek ők, mikor első éjjel tisztá Angyali ölelgetésekkel egymáshoz kültsolgatók magokat. —

Nem

Nem úgy keltek-fel e' bódog újj Házafok az ő ágyokból, mint a' fertelmes szívű gerjedelmeinek rabja baromi kéjének ki-elégítő helyéről. Mint az Angyalok, úgy feküttek-le, mint az Angyalok, úgy keltek-fel. Herfort és Klárika voltak legbódogabb pár személyek azok közzül, mellyeket valaha Hymenaeus öszve-kötött. Minden szeretőknek példás mustrájokká lettenek, hűségben és békefégyben töltvén napjaikat.

Igy igaz az, hogy a' jámborságnak bódogság a' jutalma. Gyakorta folyófak az ő próbáláfai, és nehezek az ő késértetei; de mennél folyóffabbak és nehezebbek azok, annál nagyobb a' jutalom, melly azt követi, ha a' próbát állhatatoffan és békefégyes türéffel ki-állotta az ember. — Gyakorta fokáig tart a' hartz, fokáig kétesen áll a' győzedelem: de a' bátor szív tsak ugyan győzödelmet vészzen végre. És akkor Barátaim! a' jámborságnak is Barátjai! Melly édes léfzen a' munka után a' nyugodalom!

Ek-

Ekképpen az öreg Váldemár is visszanyerte boldog állapotját, melyet elvesztett vala. Hajdani jó állapotjában tékozló volt. Nem élt böltsen, mint az ige megkívánta. Azért dugába dült az ő szerentséje.

Bokros keferütségeinek, tsoportos inségeinek későre hára vége szakadott: és tizta örömök pótolták azoknak helyét. Kedves Gyermekait boldogoknak látván, maga is boldogságot érzett. Az ő napjai vígan el-járának. Gyermekai igyekezetesen rajta valának, hogy az ő napjait örvendefekké tehessék.

Még tsak egy óhajta vala ő néki: mellynek bé-tellyefedését kívánva kívánta. Tudniillik, hogy kebeles Barátja Anshelm vele egy Helységben lakoznék. De ennek is elege lett. Fél-esztendő múlva el-takarítatott a' helységbéli Pap az ő Attyaihoz; ennek helyébe Anshelmet hozták; és örültek, hogy viszont naponként láthatták egymást. Minduntalan együtt va-

lá-

lának, úgy, hogy már Anshelm is tsak a' Familiához számláltaték.

Bukám is gyakorta meglátogatta őket. Herfort, szavának Ura akarván lenni, gazdag ajándékot adott Bukámnak, hálaadós szívének bizonyoságául. Leg-kifőbb jótémenyét sem hagyta jutalom nélkül. — Az ő gondvifelésére maradt gyermekről sem felejtkezett-el. Jól neveltette azt, és midőn jól fel-ferdült volt, akkor magához vette. Kláríka nevet adtak e' Leányzóra, a' mint Herfort meg-hagyta vala. Herfortné Afzfzonynak szoba Leánya léve ez, ki azt jól tartotta.

Egymást fel-váltó örömök között eltölt vala fél esztendő, midőn egy nyári esős nap őket a' szobába zárta. Herfortné Afzfzony egy zsófán ült, és kötött. Mellette ült mindjárt az ő Férje, és egy könyvből olvasott, víg máterijú dologról. Távulabb ült tőlök az öreg Váldemár egy karfzéken, és nevetett. Anshelm is ennek mellette egy széknék karjára könyökölt. Éppen nagy nevetésben voltak, midőn hoz-

hozzájok egy pompás öltözetű Úr bélépett. Herfortné Afzszony el-halaványodott: Herfort pedig el-bámúlt. Az idegen egy szempillantásig a' szobában meg-állapodott, azután Herfortnének lábaihoz vetette magát. Az Afzszony úgy meg-ijedett, hogy se fel nem kelhetett, se nem szólhatott.

Meg-bántódott, jámbor lélek! egy rettenetes gonosztévő, ki a' Barátságának szent törvényeit meg-rontotta, Barátjának véréntontotta, vagyon le-borúva lábai eleibe, és térden állva a' maga sententziáját várja! Az ő meg-szakadott szíve tellyes bánattal, és meg-kínóztatott lelke jajgatja azt a' fzerentsétlenséget, melyet mind magának, mind Barátjának okozott. Meg-érdemli ez az Afzszonynak útálatját. A' maga le-alázott szíve alá-valónak nevezi őtet, és ő érzi az ő lelki esméretének ostorait. Meg-egedhet é az Afzszonynak nemes és nagy szíve e' nyomorútnak? Reménylhet é bocsánatot e' bódogtalan, hogy —

Itten félbe hagyatá vele a' nemes Herfort beszédének folytatását. Fel-emelte őtet a' földről, és karjai közzé szorította. — Egy szót se szóljon a' felől többet, kedves Glüksternem! mindeneket feledékenységbe temetünk. Idvez légy most énnekem ezerszer, kebelemnek Barátja! Egészén a' tiéd az én szívem! Bóldognak dítsérem ezt a' napot, mellyen tégedet vizfont láthatlak, és tégedet vizfont megsókolhatlak. — Most őtet szorósfabban szívéhez szorítá, és ajakát azéhoz nyomá.

Jóllehet Glükstern jól esmerte az ő Barátjának nemes szívet; mindazáltal illy nagy szívbeli el-fogadtatása, és a' meg-bocsátás, váratlan és reménytelen vala ő néki. Ő a' maga szemei előtt olly útálatos embernek látzott, ki bocsánatot nem érdemel.

Azonban, míg Herfort őtet ölelgette, magához tért az ő Felesége is. Meg-fogá Herfort Glüksternet, és annak feleje fordítá, mondván: itt van, Szívem! a' mi szerelmes Glüksternünk! Nemes a' te szíved, nem felejtethetted-el, hogy ez egyízer a'

mi jóltévőnk, és Barátunk volt. Mint Klárét, sokszor meg-ölelted őtet; most tselekedd azt, mint Herfortné Afzszony, és légy az ő Barátnéja!

Már most az öreg Váldemár és Anshelm is idvezlették a' Grófot; és tsudálkoztak az ő díztes termetén, és a' méltóságon, mellyet az ő képe visele. Egyfzeribe meg-barátkoztak egymással, észekben sem tartván azt, a' mit az a' szeretőknek tselekedett.

Itt van helye annak, hogy a' Grófnak töténeteit, azoltától fogva, miolta hátra hagytuk, elé adjuk. Itt vannak!

Glükstern Gróf valójában egy szeretetre méltó Ifjú vala. Jó szíve volt ő neki, és nemes gondolkozása. Herfort soha semmi hamiságot nem vett észre benne, mint ama szörnyüségés napon. Minden jótéteményeit, maga haszna keresése nélkül osztogatta-ki.

Nagy

Nagy károkat okozott már a' Világon az ifjúnak gondolatlanul lobogó szerelme. Gyakorta a' jó Barátokat ellenségekké tette. Ugyan ez tsábitotta-el a' Grófot is olly díztelen tselekedetre, hogy kezeit Barátjának vérével meg-fertéztetné, hogy egy Leányzót a' búbanatnak tengerébe tszitaná.

Vízfsza kell mennünk ama napra, mellyen a' Gróf az állortzás Kláretnek nemét meg-fajdította.

Tsudálkozhatnék az ember rajta, hogy a' Gróf olly későn vette-észre Kláretnek nemét: ha a' következendőt meg nem jegyézne. Midőn Herfort Klárettal együtt a' Grófhhoz érkezett, egy esztendővel fiatalabbnak mondotta azt lenni, mint sem tettében volt. A' fő rendbéli ifjaknak gyakorta vékony Afzszonyi formájok szokott tizen-hat esztendőös korokban lenni, mivel nem tétetnek-ki a' ízélre és Napra. — Azonfellyül meg sem álmotta a' Gróf, hogy Herfort egy gyenge Leányzót, Ifjúnak formájában, vigyen magával az útra. — Egyébb idejek a' zörejes társaságokban tölt-el; és így a' Grófnak mint egy nem hagyatatott ideje, a' dolognak fontos meg-hányására vetésére.

Észre vévén annakutánna az úton a' Kis-afzszonynak bizonyos nemét, fel-gyűladott az eránt való szerelme, mint a' fálya.

II. Ré/z.

Z

lya.

lya. Küszködött eleget; de nem vehette annak semmi elejét. Végre rabjává léve az ő kívánságának. Kezde fekete, alávaló szándékokat koholni, és ő belőle, mint egy Angyalból, ördög léve. Által látván, hogy kívánságának más módon elege nem lehet, hanem ha valamely fortéllyal nyúl a dologhoz; arra veté fejét, a' mit már fellyebb meg-jegyeztünk.

Minthogy tsupa maga nem tellyesíthette volna szándékát: Udvarlóját hajtá a' maga részére, nagy ígéretekkel tévén nékie. Külömben ezt sem bírhatta volna olly istentelenségre, mivel ez is igen szerette mind Herfortot, mint Klarétet, azoknak jó magok mutatásáért.

Mi történt légyen az első ftátióig, azon napon, mellyen a' Gróf Klarétet elvitte, tudja az Olvasó; nem tartozik tehát ide, ennek elő-hozása. Én inkább tovább megyek. Mindjárt mihelyt Herfort ló-háton viszfa ment, más útra tért a' Posta, az Udvarló által meg-vesztegetett lévén. Midőn a' Kis-aszfszony a' második ftátióról Herfort nélkül el-kellett mennie, mindjárt gyanúba vette Glückstern Grófot. Mély gondolatokba merült: mellyet a' Gróf észre-vévén, hízelkedésekkel akarta annak kedvét hozni. Nem nézte már, hogy a' Kis-aszfszony férjfi ruhában van-gyon, hanem meg-bizonyosodván annak

Ne-

Neméről, szerelmessen kezdett vele katzé-kodni. Eleintén tsak igen gyengén védelmezte magát a' Kis-aszfszony; azért a' Gróf bátrabbá lett. Bújasága gerjedezt, vére forrott.

Látván a' Kis-aszfszony, hogy az ő dolga veszélyben forog, meg-háborodott az ő szíve, nem tsak, hanem haragra is gerjedett a' Gróf ellen; és fokszor a' kotsiból ki is akart ugorni. A' Gróf tartóztatta őtet. Végre dühösséggé vált a' Kis-aszfszonymak haragja; kardott rántott, és a' Grófnak kezét meg-sértette. Ezen a' Gróf meg-ijedett, és mint egy meg-dőruült ember le-ugrott a' kotsiról, neki vátott az erdőnek. Dühössége szörnyű léve. Udvarlói meg-fogták, és erőszakkal a' kosiba viszfa-vitték: magok pedig hozzája ülének.

Ki-mondhatatlan volt az ő dühössége, mellyben dühödött vala. Gonosztévőnek, istentelen gyilkosnak nevezte magát, és óhajtotta a' halált. Az Udvarlókat kegyetlenül tzibálta. Azonban, mivel ezek őtet szerették, nem hagyták őtet vesztében.

El gondolhatni, hogy szörnyű lármás lehetett az ő menétek. Így a' falúba sem akartak be-gyalázkodni. Azért az egyik Udvarló a' Póstit arra vette, hogy a' falúból hozzon-ki egy parasztot, ki a' kotsieleibe fogjon friss lovakat. Mert a' Pósta nem akarta már őket tovább vinni. Illy

Z 2

mód-

móddal gyorsan tovább mentek, 's más nap a' határt is meg-hallatták, a' hol Herfortnak vélt halála miatt való üldöztetéftől bátrak voltak.

Azonban a' Grófnak dühösége is alább hagyott, erejének fogytával. Ekkor tétül tekintett, 's sohol sem látván a' Kis-afszonyt, kérdezé, hol van az? Az erdőben el bűjt, felele az Udvarló. És mivel fietnünk kellett, nem kereshettük. — Oh! szegény, fájnaikodásra méltó, Klarét! beh igen boldogtalanná tettelek én tégedet! Oh! miért védelmeztetek engemet? miért nem hagytatok inkább meg-halni? — De miért hagytuk volna Méltóságát? — Azért, mert Herfort is meg-hólt, és ugyan én öltem-meg ötet. — Dehogy hólt-meg Herfort! nem hólt biz' az! — Nem hólt? Hiszen jól láttam a' kardot melyén keresztül 's által menni, jól láttam, hogy lábaimhoz le-rogzott. — Ez úgy volt! De még sem hólt meg: láttam én, hogy még mozgott is. Klarét most bizonyosan annál fog lenni: Azért semmit se aggódjék Méltóságod.

Ezen szók enyhítő flastrom gyanánt valának az ő kínos szívének. Anyyira le-tesendefedett, hogy egy Városi Vendég-fogadóban evett 's alútt is. Azután innét tovább mentenek. Estvére meg-betegedett, 's reggelre már nem kelhetett-fel az ágyból. A' Doktor azt mondotta: hogy for-

ró-

róságban vagyon, melly igen veszedelmes nyavalya. — Így mind Herfort, mind a' Gróf, tudtok nélkül, a' halálnak öleiben valának. — Retrenetes következesék érik azokat, kik a' véteknek rabjai. —

A' Grófnak fel-gyógyulását a' következő dolog munkálódta. Az alatt míg a' Gróf beteg ágyában fekütt, egy bizonyos embert fogadott az ő gondviselő szolgája, ki a' Vendég-fogadóba, a' hol Herfort le-rogzott, el-menne, és mind Herfortról, mind Klarétról bizonyos hírt hozna. Véghez vitetödvén a' követség, a' gondviselő szolga mindeneket tudtára adott a' Grófnak, úgy a' mint a' követ a' hírt hozta vala; hogy tudniillik Herfortnak sebje gyógyul, a' Kis-afszony pedig Strasburgban vagyon. — Meg szüntek a' Grófnak lelki-esméretiben való mardozásai, és meg-gyógyult. A' Kiss-afszonyra nézve úgy vigasztalta magát, hogy azt Herfort fel-fogja keresni. Ehez való szerelme még nem enyészett-el, de a' betegség miatt jóval is alább hagyott, előbbeni tüzéhez képest. Idő jártával pedig tellyefséggel ki-törlődött szívéből. A' hijjával meg-maradott mind Herfort, mind a' Kis-afszony eránt való barátsága.

Mihelyt a' Grófnak egészsége helyén volt; a' gondviselő szolga únszolta ötet a' tovább utazásra.

A Gróf egy kémet állított a Vendégfogadóban, mellyben Herfort fekiitt, ki arra vigyázna; és annak állapotairól tudósítáfokat adna. Ez a kém Herfortnak akkor is nyomában volt, mikor az Strasburgba ment. Illy úton módon tudta-meg a Gróf mindenkor, hol jár Herfort.

Az előtt, mikor Herfort Strasburgba ment, Glückstern Marsaljba érkezett. Itten eszébe jutott a Grófnak, melly veszedelmes állapot éri Herfortot, ha a pénzből meg-szükül. El-tökélllette annakoáért tás-tént, hogy annak pénzbéli segítséget küldjön. De már előre képzelte magának a nemes gondolkozású Herfortról, hogy az az ő adományát nem fogja el-fogadni. Azért egy fortélyt gondolt ki. Egy Marsalji Kalmárt reá kért, hogy adasson Herfortnak valami Strasburgi Kalmár által pénzt. A Kalmárnak mindjárt lett gondja a' dologra. Így ha még gyakortább jött volna is Herfort Srasburgba, mindenkor nyert volna pénzt.

A Gróf Marsaljból Olasz Országba intézte útját. Mindazonáltal fel-tétele szerént, nem járhatta-meg mind azon Tartományokat, mellyeket magának eleibe írtt. Viszsa-for-dulván jószágára, óhajtotta a' Herforttal való meg-békéllést. Kívánatos vala, meg-tudni, hol légyen Herfort, a' Kis-asz-szonnyal együtt. Minthogy ezt sehol sem gondolta elébb meg-tudni, mint Pusztafalúban,

ban, tehát követet küldött ide, ki minden környülményekről bizonyos hírt hozna. — Sérlette igen, hogy Barátjait olly otsmányúl meg-bántotta, és fel-tette magában, hogy mindeneket meg-jósít.

A követ által meg-értvén a' bódog változáfokat, mind Barátjai' állapotjában, mind Váldemárra, azoknak Attyokra, nézve; igen meg-örült, és el-tökélllette magában, hogy azokat meg-látogassa, tőlök engedelmet kérjen, és velek meg-békéljen. Tellyeségre is vitte szándékát, a' mint az Olvasó már fellyebb látá.

Herfort, ennek felesége, és a' Gróf viszont ama' nemes, bizodalmas és derék Barátokká lettenek. Hat hetekig időzött nálók a' Gróf, azután viszsa-tért Hazájába. Nem fokára azután feleségül vett egy gazdag és méltó szzeretetü Grófnét. És ezzel együtt a' következő nyáron viszont látogatófokra ment az ő Barátjainak; mellyhez hasonlót tselekedett jövendőben is.

Váldemár Rikárd igen bódog vénséget ért. Hofzszú életével meg-elégedvén meghala az ő Leányának ölében. Herfort pedig befogá annak szemeit.

Nem fokára azután az egyenes szívű Anshelm is el-alútt. Úgy élte életét, mint egy Bölts, ugy is holt-meg, mint egy Bölts, hogy újj életre fel-támadjon, mellynek bódogsága tökélltefebb, mint a' koporsóból

való fel-támadáson innét való életnek boldogsága

A példás életű Herfort, és az ő jámbor házas társa, minden Szeretőknek, minden Házasoknak szép, követésre méltó példát hagytanak. Gyermekeket nemzének; és fel-nevelék őket, okoffan, annak tisztességére, a' ki azokat kegyelméből adta vala; és az emberi társaságnak hasznára, mellyre akok teremtettek vala. Akarmi tekintetben végye őket az ember, mindenekben egyaránt boldogok valának. Efféle boldogságot reménylek és óhajtok mind azoknak, kik, mint ők, a' Virtust betsülik, szeretik, 's a' Jámborságot gyakorolják.

Vége a' második és utolsó
Résznek.

